

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XXIV. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok
(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

76. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	6
Különálló beszédek	6
a) alcsoport: Az év végének oktató beszédjéből levonható beszédvázlatok	6
1. beszéd: Az év végének oktató szava	6
2. beszéd: Mi tehát az élet értéke?	7
3. beszéd: Horizontzárás és vertikális megemelés	7
4. beszéd: Hallgassátok és kövessétek!	8
b) alcsoport: Mit mutat az, aki a Szentlélek hordozója?	8
1. beszéd: Van benne valami többlet az isteni látásból	8
2. beszéd: Van benne valami többlet az isteni igazságból	8
Ennek a beszédnek változata – vázlatban:	9
3. beszéd: Van benne valami többlet: ez az isteni jóság	10
4. beszéd: Van benne további „többlet”: az isteni szépség állandó keresése és sugárzása	10
5. beszéd: Van benne valami többlet az isteni szeretetből	10
6. beszéd: Van benne valami többlet az Universale-ből és Absolutum-ból	10
c) alcsoport: Ítélet, vagy elítélés?	10
1. beszéd: A Teremtő – Ítéletmondó	10
2. beszéd: Az ítélő Bíró – előjelekkel figyelmeztet	11
3. beszéd: Hát a „zárás és „pusztulás” a cél?	11
4. beszéd: De a Fény – örök	12
5. beszéd: Az „emberfény” is végnélküli	12
6. beszéd: A „tüzek” találkozása – a végnélküli boldogság élvezése	13
d) alcsoport: A világ, az emberiség és az én életem „végének” kérdése	13
1. beszéd: Az életzáró függönyök	13
2. beszéd: Az örök Feltáró	14
3. beszéd: A „zárás” és „feltárás” értéke	14
5. beszéd: Az utolsó napok	15
Beszédsorozatként – előző tételek változatai	15
1. beszéd: Év végének oktató szava	15
2. beszéd: Mi az élet értéke?	16
3. beszéd: Horizontzárás – horizontemelés	16
4. beszéd: Föld és ember ítélete?	16
5. beszéd: Egek erei megindulnak	16
6. beszéd: Isten szeretetének jelei	16
7. beszéd: Hát „zárás” és „pusztulás” a cél?	16
8. beszéd: Az anyag – bomladozó	17
9. beszéd: Még a csillagok is lehullanak	17
10. beszéd: De a Fény – örök	17
Beszédláncok	17
I. beszédlánc címe: A világ „vége”	17
1. beszéd: Végesnek teremtett	17
2. beszéd: Ember otthonává teremtett	17
3. beszéd: Isten számára örök allelujázóvá teremtett	17
4. beszéd: Az Isten „óraműve” lejár	17
5. beszéd: De az örök Teremtő él	17
II. beszédlánc címe: A nemzetek életének „vége”	18
1. beszéd: Hivatottak a nemzetek is	18
2. beszéd: Szolgálat – a népek hivatása	18
3. beszéd: Mi az egyes nemzet hivatása?	18
4. beszéd: A nagy tanító nemzetek	18

5. beszéd: Az élet színpadáról lelépő nemzetek.....	18
III. beszédlánc címe: Egyéni életünk „vége”.....	18
1. beszéd: Az élet Deltája felé.....	18
2. beszéd: A lassú folyású életfolyam.....	18
3. beszéd: A zuhatagozó rohanás.....	18
4. beszéd: A mocsárrá szélesedés.....	18
5. beszéd: A „Napsugár” útján való magasba röpítés.....	18
B/ rész – b/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek.....	19
1. (Introitus) beszéd: Az örök „rabságtól” való szabadulás.....	19
1. (Graduale) beszéd: Krisztus az én szabadítóm.....	19
1. (Offertorium) beszéd: Földi mélységek – égi magaslatok.....	20
1. (Communio) beszéd: A legnagyobb kérdés.....	20
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumhoz írt beszédek.....	21
Különálló beszédek.....	21
a) alcsoport: Az Isten országa és annak lakói.....	21
1. beszéd: Az örök célbatörés.....	21
2. beszéd: A célérés utolsó ütemei.....	22
3. beszéd: Az élet „érettjei”.....	23
4. beszéd: Az emberi élet szerzett kincsei.....	23
5. beszéd: A lelkieket gyűjtő isteni nemzedék.....	24
6. beszéd: Az „üres tarisznyások”.....	24
7. beszéd: Boldogság a fáradozóknak.....	25
8. beszéd: Szeret és ítél az Úr?.....	25
9. beszéd: Az Isten jelenlétének jelei.....	26
10. beszéd: Összeomlás – életbírást?.....	26
11. beszéd: És a templom is összeomlik?.....	27
b) alcsoport: A világ végének és Isten országa elérkezésének jelei.....	28
1. beszéd: Jeleket láttak az égen.....	28
2. beszéd: A pusztulás napja.....	29
3. beszéd: Atya, vagy Bíró?.....	30
4. beszéd: A szent „előjáték”.....	32
5. beszéd: A világ erei megindulnak.....	32
6. beszéd: A hamis próféták jelentkezése.....	33
7. beszéd: A csapások napjai.....	34
8. beszéd: Az Úr harsonái.....	34
10. beszéd: Az Emberfiának jele.....	35
11. beszéd: A villámfény sziporkázása.....	36
12. beszéd: A választottak megingatása.....	36
c) alcsoport: Az Isten közeledését előző kísértések.....	37
1. beszéd: Ne higgyetek!.....	37
2. beszéd: Legyetek készen!.....	37
3. beszéd: Meddig csengnek a Mester szavai?.....	38
4. beszéd: A felfigyelők és a süketfülűek.....	38
d) alcsoport: A Végtelen, végnélküli és véges elméleti magyarázata.....	39
1. beszéd: Minek látjuk a nagy világot?.....	39
2. beszéd: Minek látjuk az emberek világát?.....	40
3. beszéd: Minek sejtjük az Isten világát?.....	40
4. beszéd: Végesség és végnélküliség.....	40
5. beszéd: Végtelen az Isten és végnélküli az ember.....	41
6. beszéd: Földi élet és örök élet.....	41
Diákexhortációk.....	42
1. beszéd: A kicsiségek mestersége.....	42
2. beszéd: A nagy leszámolás.....	43
3. beszéd: A nagy világ és az „én világom”.....	44
Beszédláncok.....	45

I. beszédlánc címe: Az emberiség kifejlődésének útja.....	45
1. beszéd: Az örök Atya világából jöttünk.....	45
2. beszéd: Az örök Atya szeretetéből születünk.....	45
3. beszéd: Az örök Atya kézvezetése mellett élünk.....	45
4. beszéd: Az örök Atya országába érünk.....	45
II. beszédlánc címe: Az egyes ember életcélja.....	45
1. beszéd: Lehet-e más, mint az Isten?.....	45
2. beszéd: Lehet-e más, mint Isten dicsősége?.....	46
3. beszéd: Lehet-e más, mint Isten dicsérete?.....	46
4. beszéd: Lehet-e más, mint Isten „élővirága”?.....	46
III. beszédlánc címe: Az emberélet keménysége.....	46
1. beszéd: Isten szavának kemény a csengése.....	46
2. beszéd: Az ember lelkiéletének kemény indítása.....	46
3. beszéd: Az ember kitartásának kemény megfeszülése.....	46
4. beszéd: Az Isten szavának biztos a végérvénye.....	47
IV. beszédlánc címe: Isten titkainak feltárulása.....	47
1. beszéd: „Életvizek” és az „Élettenger”.....	47
2. beszéd: „Ösforrás” és az „örök Tenger”.....	47
3. beszéd: Az önerejével rohanó „patak”.....	47
4. beszéd: A táruól ölével fogadó Tenger.....	47
V. beszédlánc címe: A világ végének misztikus jelzése.....	47
1. beszéd: Mit jelent a „vég”?.....	47
2. beszéd: Mit jelent – Jeruzsálem pusztulása?.....	47
3. beszéd: Mit jelent – a világ pusztulása?.....	48
VI. beszédlánc címe: Az örök kapuk fényvetése.....	48
1. beszéd: Mit látunk -a földi életkapukon belül?.....	48
2. beszéd: Hogyan élünk -a földi kapukon belül?.....	48
3. beszéd: Mit látunk – az örök kapukon belül?.....	48
4. beszéd: Hogyan kell élnünk, hogy az örök kapuk befogadjanak?.....	48
VII. beszédlánc címe: A pokol.....	48
B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckéhez írt beszédek.....	49
Különálló beszédek.....	49
a) alcsoport: A gondoskodó pásztorok munkája és gyümölcserése.....	49
1. beszéd: Miért imádkozik a pásztor?.....	49
2. beszéd: Miért imádkozzék a hívő?.....	50
b) alcsoport: A jóságos Atya áldást szóró szeretete.....	50
1. beszéd: A szentek sorába hívás.....	50
2. beszéd: A Fia országába helyező Úr.....	51
3. beszéd: Az ember tiszta élete – Isten tetszése.....	52
4. beszéd: Az egyházi év végén hálálkodók.....	52
5. beszéd: Isten a)aratának megismerői.....	53
6. beszéd: Az Isten akaratának követői.....	53
7. beszéd: Az élet „élő gyümölcsefái”.....	54
8. beszéd: A húséges célbafutók.....	54
9. beszéd: A végsőkig állhatatos Úr– áldottak.....	55
11. beszéd: Kik oldják meg az élet legnagyobb kérdését?.....	56
12. beszéd: Mi a mennyek országa?.....	56
13. beszéd: Kik élnek az Úrral?.....	56
Beszédláncok.....	56
I. beszédlánc címe: Isten akaratát nyomozók.....	56
1. beszéd: A világ fejlődésében... ..	57
2. beszéd: Önmagam kibontakozásában.....	57
3. beszéd: A múlt történelmében.....	57
4. beszéd: A jelen élet sodródásában.....	57
II. beszédlánc címe: Az Isten akaratát találók.....	57

1. beszéd: Találom – a nagyvilágban	57
2. beszéd: Találom – az emberi természetben	57
3. beszéd: Találom – az isteni kinyilatkoztatásban	57
4. beszéd: Találom – Egyházam élő tanításában	58
III. beszédlánc címe: Az Isten akaratát teljesítők	58
1. beszéd: A sötétségből kiragadottság örömvonásai.....	58
2. beszéd: A világosságba helyezetség fényözönének csillanásai	58
3. beszéd: A szeretet földi áramkörébe való kapcsolódás derűs vonásai	58
4. beszéd: Az örök szeretethez tartozandóság boldogságának diadalvonásai.....	58
IV. beszédlánc címe: Az Isten fiainak ismertető jegyei	58
1. beszéd: Az állhatatosság – a jóban.....	58
2. beszéd: A béketűrés – a szenvedésben	59
3. beszéd: Az örvendezés – az életúton.....	59
4. beszéd: Az örök hálaengés – a zarándokúton	59
V. beszédlánc címe: A hívők a „boldogság szigetén”	59
1. beszéd: A „sötétség hatalmán kívüli élet” boldogsága.....	59
2. beszéd: A „világosság fiaihoz való sorolás” boldogsága	59
3. beszéd: Az Isten felé táruló élet örömeinek boldogsága	59
4. beszéd: Az örök életre való elhivatottság boldogsága.....	59
5. beszéd: A Bárány Vérének lelket tisztító boldogsága.....	60
Utolsó beszéd: Sugároz-e a „Szentlélek ihlette” lélek – mindörökké?	60

Előszó

Az egyházi év utolsó vasárnapja természetesen a **vég** kérdéseit érinti. Mi lesz a világgal, mi lesz az emberrel és mi lesz **énvelem?**... Ezek a kérdések tolnak az ember lelke elé, és így a mai vasárnap az **életzárás** mikéntjét akarja magyarázni. – Tévedne azonban az a szónok, aki **csak** a vég kérdését érintené és nem kapcsolná bele a **vég előrelátása alapján megindítandó életformát**. Jól jegyezzük meg, hogy – épp a Szentlecke szerint – azért hangoztatja az Evangélium a vég kérdését, hogy útmutatást adjon a **jelen élet** helyes vezetésére. – Mind-ezekből tehát az következik, hogy a **szokott** beosztásunk értelmében **A/ részben** közöljük az **ünnep jellegét** fejtegető beszédvázlatokat, majd **B/ részben** értelmezzük az „**írott liturgia**” szövegeit. Ebben az utóbbiban azután maradjon a rendes beosztásunk, amelynek értelmében – **a/ csoportban** a „**kis liturgia**” – **b/ csoportban** a **napi Evangélium** és – **c/ csoportban** a **napi Szentlecke** kaphat értelmezést. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Ez a rész az egyházi év zárása és így az élet záró mozzanatainak felvetését szorgalmazza. Lényeges tételünk így szólhat: eljön az Úr, hogy a világ megsemmisülése után az ember végnélküli életét hirdesse. – A kép Jeruzsálem pusztulásán indul, de a valóságos gondolat a világ elpusztulása, a Mester dicsőséges megérkezése és az embervilág megítélése... A lényeg tehát így fogalmazható: a világ elmúlik, de az emberi élet – végnélküli. Ez a gondolat tehát diadalról, emberértékről szól, és így a leívelő pesszimizmus helyett a diadalmas élet kivirágzása harsonázandó. De nem szabad azt hinni, hogy ez túlzó és érzelmi kilendülés; ez az isteni életterv diadala, amelyben az áldozatos Mester élete az emberiség jövőjének biztos alapja. Jól jegyezd meg, testvér, a Szentlecke szavait: „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” /Kol. 1,14/. Ezek azt hirdetik: üdvösségünk szerzője a Mester, és a boldog végnélküli és isteni élet hordozója az ember. – Ez magyarázza tehát az örömhárfa pengését, amelynek át kell járnia a mai szentbeszégeket. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az év végének oktató beszédjéből levonható beszédvázlatok

Az itt közölt rövidebb beszédvázlatok **kiegészíthetők** az Evangélium szövegéhez írt beszédvázlatokkal. – Ez a gondolatcsoport azt akarja, hogy az **év végének záróakkordja** – a nagyvilág jövőjének képével – az emberi élet nagyszerűségét, elhivatottságát és végnélküliségét zendítse fel a lelkekben. Alaphang tehát: optimizmus!!

1. beszéd: Az év végének oktató szava

(Az események oktató hangja)

Bev.: Most, az egyházi év utolsó vasárnapján, ezt kérdezném: vajon beszédes perc-e az **egyházi év** záró pillanata? – Ha igen, akkor milyen oktatást ad a „pergő perc” ajkára az Egyház?

1. Véges az anyagi világ.

Ennek tartalma ez: nem volt és lett; van és vége lesz. Azonban ebben a fájdalmasan csengő beszédben **két gondolat** rejtőzködik. Csak egyik – leverő, mert a másik nagyon is **felemelő**.

a) A leverő azt hirdeti: minden **elpusztuló**. – Tehát a mulandóság jegyét hirdeti a mindenség. Olvasd csak: „nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29).

b) A megemelő azonban ezt harsonázza: **minden jó**. – Tehát ha véges is a világ, vedd tudomásul, hogy az anyagi világ jóságát így tanítja az Írás: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1 Móz.1,31).

2. Végnélküli lélekkel áldott az ember.

Ez a tanítás már **vigaszt** és – az előzőhöz kapcsolódva – **feladatot** jelent.

a) A **vigaszt** – élettavasról beszél, amely életnyárba hajlik. Azért olvassuk ezt a szent szöveget:

„Vegyetek példát a fügefáról: amikor ága már gyöngé és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár” (Mt 24,32). De olvassuk ezt az Írást is: „Szétküldi angyalait hangos harsonaszóval, s azok összegyűjtik választottait a szélrózsa minden irányából, az ég egyik végéről a másikig” (Mt 24,31).

b) A **feladat** pedig – a lelkiek keresésére utal. Emberség és szeretetszolgálat az ember feladata, hogy hazatérhessen az Úr örök hajlékába. – Ezt olvassuk: „Azért ti is álljatok készen, mert az Emberfia abban az órában jön, amikor nem is gondoljátok. Mit gondoltok, ki a hű és okos szolga, akit ura a háznép fölé rendelt, hogy idején enni adjon nekik? Boldog az a szolga, ha ura megérkezésekor ebben a tevékenységben találja” (Mt 24,44-46).

Bef.: Ha mármost ennek a két gondolatnak csengését halljuk az egyházi év utolsó vasárnapján, akkor legyen boldog az életünk, mert nem vagyunk részesei a mulandó világnak, hanem alakító urai a nagymindenségnek és várományosai az isteni örök életnek! Olyan felfelé táruló és „élő amforák” vagyunk, akik állnak a földön és tárulnak az ég felé... Veszik az ég kegyét és magukba fogadják az Isten ajándékként adott természetfeletti kegyelemmel elnyerhető természetét. – Így tehát: diadal az életünk, amely az anyagi világ pusztulása után is örök életbe sudárizik.

*

a) Ez a beszéd átépíthető a **Zsoltáros** szavára: „Hiszen ha nézem egetet, ujjaid alkotását, a holdat és a csillagokat, melyeket alapítottál: mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevésbé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg” (Zsolt. 8,4-7).

b) Majd felépíthető **Goethe** „Faust”-járá, amely szerint nincs addig nyugalma a vágyakozó embernek, míg – megtisztulva – az egekbe nem emeli az Isten Szeretete.

*

2. beszéd: Mi tehát az élet értéke?

(Erkölcsi beszéd: Az isteni hang nyomán vizsgálódó ember)

Bev.: Ha megcsendíti az ég az igazságok igazságát, akkor ennek nyomán vizsgálatra kényszerül a lélek. A nagymindenség értékelése így hangzik: „Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak” (Mt 24,35). – Milyen vizsgálati eredményt vonhat le így a kutató ember?

1. Vizsgálja – a világot.

a) Az értelem így ítélkezik. – **Részekből** áll, önrendelkezéssel nem bír, öncélt nem hordoz, tehát fennmaradást nem igénylő lét.

b) Az Írás így nyilatkozik: „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek...” (Mt 24,29).

2. Vizsgálja – önmagát.

a) Az értelem – önbírónak és öncélúnak **is** mutatja. „A szellem tudásával látta el őket; értelemmel töltötte be szívüket, és megmutatta nekik, mi a rossz és mi a jó” (Sir. 17,6).

b) Az Írás pedig így ítéli: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26).

3. Vizsgálja – az Istent.

a) Az értelem – lélekhez jut (oknyomozás és Szt. Tamás érvei!). „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,19-20). „Szemét a szívükbe helyezte, hogy megmutassa nekik művei nagyságát, ők pedig magasztalják a szent nevet, és dicsekedjenek csodáival, és beszéljék el művei nagyságát” (Sir. 17,78).

b) A kinyilatkoztatás pedig hazaváró Atyának tanítja: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Mi tehát a gyakorlati következtetés? Ne keresd a földieket, mert birtokba veheted az égieket!

3. beszéd: Horizontzárás és vertikális megemelés

(Erkölcsi beszéd: Az Isten adta látás)

Bev.: Az ember szemét függönyök zárják, és az isteni oktatások nyomán – függönyfelhúzás történik. – Mit lát – a földi ember, és mit vesz észre – az ég áldotta lélek?

1. Az anyagi ember – szűk horizonton belül észlel...

Ezt a kegyet is a Teremtő adta, hogy élvezzük és értékesítsük a szerteszórt szépségeket. „A szem nem tud jóllakni a látással, s a fül nem tud betelni hallással” (Préd. 1,8).

a) De az emberi **szem** határa véges... Csak azt látja, ami anyagián észlelhető. A hallás is korlátozott...

b) Az **anyagi ember** szemének határa pedig egyenesen szűkre-szabott. **Csak** azt látja, ami **neki jó**. „Minden, ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól” (1Jn. 2,16). Ezt is jegyezd meg: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

2. Az isteni ember egek magaslatára – vertikálisan tekint. Ez már szellemi ember életkincse! **Csak** ő lát – a földiek vizsgálása nyomán – az égiek világába... és mit „lát”?

a) A vágyva vágyott Istent ismeri fel. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

b) A vágyva vágyott Isten természetével tölti lelkének szentélyét. Ezt jelenti ez a szöveg: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” /Róm.5,5/.

c) A szent, isteni természet erejével étellel éli az örök Istent. Ezt tanítja az apostol is: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Milyen legyen tehát az ember tekintete? Magasba törő. És Élete? Istent találó és istenien élő.

4. beszéd: Hallgassátok és kövessétek!

(Erkölcsi beszéd: A követendő isteni hang)

Bev.: Ha tehát zeng az isteni szó, majd értelmezéssel átérti az emberi értelem, akkor feladattá lésszen: olyanná tedd életedet, hogy minden mozzanata szolgálja örök üdvösségedet! – Hogyan tudom ezt megvalósítani?

1. Csak az igaz Mester szavát hallgatom.

Mert sok és ellentétes hanghullám jár a földön.

a) Tudomány köntösében... „Támadnak ugyanis hamis krisztusok és hamis próféták...” (Mt 24,24).

b) Új isteni ige köntösében... „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8).

2. De azt azután hűségesen követem. Persze, az isteni ige azért cseng, hogy **élő étellel** rezonáljon reá az ember.

a) Az elfogadó hittel való odahajlás az **alap**. „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

b) De a hiten épülő élet a Mester igénye. Sohase felejtsd ezt az intést: „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). És jelszavad legyen: „Menj és tégy hasonlóképpen” (Lk 10,37)...

Bef.: Az Isten állandóan szóló és irányító. Figyeljen fel az ember és étellel valósítsa az isteni igét. Az **ilyen** hallgatás és befogadás szüli ezt az eredményt: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

*

b) alcsoport: Mit mutat az, aki a Szentlélek hordozója?

1. beszéd: Van benne valami többlet az isteni látásból

2. beszéd: Van benne valami többlet az isteni igazságból (1959.X.18.)

Bev.: Ha a múlt vasárnap arról volt szó, hogy a Szentlelket hordozó ember életének első jegye: az **isteni látás**, akkor most úgy folytathatjuk, a második jegye: az isteni **igazság birtoklása és élése**. – Az igazság felé elemi lendülettel tör az ember szelleme – mondtuk akkor, amikor az ember igazságkutatását vizsgáltuk. – A Mester többet mond: A Szentlélek fog lakozni bennetek. Tehát a ti igazságkeresések és találatok több lesz. Nemcsak emberi szellem erejével kutatók a rejtett igazságokat, valóságokat, hanem a Szentlélek hordozásával, Isten bölcsességének, természetének hordozásával magabiztosan jártok az Igazság, Valóság felé. – Kérdezzük most már: miben áll ez a Szentlélek átjárta lelkek igazságkeresése? Két gondolat adja meg a feleletet.

1. Az első gondolat lénygtanilag akarja meghatározni, lehatárolni: a Szentlelket hordozó ember olyan isteni erő hordozója, amely az embert gyökérzetben átalakítja.

Hogyan kell ezt érteni? Az evangéliumi Mester így beszél: a Lélek csodás kincse küldetik el minden emberhez, aki újjászületik vízben, tűzben, Szentlélekben (Lásd: Jn 3,5)... Részesé ez az ember az isteni természetnek. Ez a látás, igazsághordozás gyökérzeti, mert maga Krisztus Magáról mint Isten Fiáról mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). Ha mi a Szentlélek birtokosai vagyunk, ebben az örök igazság hordozásban is részesedünk. – Sőt, ezt nemcsak így kell értelmezni, hanem abból az igazságból kell kiindulni: fokozódik az igazságlátás. Legfontosabb nem a külső világ megismerése, hanem legmagasabb: az **ember egyéni életének** isteni elvek alapján történő megismerése. – Vannak felületszemléletek. Kezembe veszem ezt a Szentírást és megállapítom, hogy könyv. Ez: alapismeret... A tudományos vizsgálat továbbá az anyagát kutatja. Ez: fizikai ismeret... Ha a szövegét nézem, a Mester szavait érzékelem. Ez: erkölcsi ismeret... Ha a tartalmát életem alapjává teszem, akkor az igazság legfőbb fokához érek, mert ez: az Istenhez emelkedés valóságos, szent ténye.

2. Így jutunk el a második gondolathoz, amely ezt hirdeti: aki e kincsnek, a Természetfeletti hordozásának birtokosa, az ne elégedjék meg, hogy ő maga Isten szent múzeuma, aki az Istent hordozza.

Többet kell tudnia és tennie!! Szt. Jakab apostol szerint: az élet értéke a **cselekedet**. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). A Mester szavával így erősíthetném: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). – A második gondolat tehát ez: ennek a kincsnek birtoklása nem kizárólagosan Szentlélek-birtoklás. Olyan birtoklás, amely: **életet fakasztó** csodás birtoklás. – A tulipán gumó nem hagymaszerű és rétegekben fekvő egység vagy kg-ban mért mennyiség. Lényege: belső **dinamizmus**, életenergiája, helyzeti energiája van, amelyekkel az őszi televényből így indul: kizsendül a rügy... kibúvik a szár... színpompába öltözik a virág... Több, mint érték: **életmunka!** S ha most elhagyjuk a hasonlatot, az emberi életben ez a lényeg: a Szentlélek valóságát hordozó embernek olyanná kell lennie, hogy **megszentelt és megszentelő** legyen az élete. Az Írás így szól: „Ha a Lélek szerint éltek, kövessétek is a Lelket” (Gal. 5,25). De ugyancsak halljuk a tanítást: „szeressétek felebarátotokat és szórjátok a jóság kincseit”... Mít jelent ez? Isten adta legmagasabb életbirtoklás a legmagasabb életélést adja.

Bef.: Összefoglalásul azt kérdezem: és ez látható az emberen? Az Egyház felelete ezt jelenti: az élet szentjei az élet legmagasabb példái. De ha elhessegetjük az isteni gondolatot, csupán emberileg ezt a tapasztalatot hirdetjük: a szentek életét élő, az élő igazságot élő embernek csodálatos körzete legyen. Olyan ez az ember, mint a fény, aki minden ködben botorkáló ember szellemét fénybe vonó, minden távolabbi fagyos, hideg lelket odavonzó. Ez annyit jelent, hogy aki az igazságot étellel éli, az életközpont, aki köré gyűrűződnek a lelkek. Ezek a gyűrűk mutatják, hogy ő a Szentlélek hordozója. – És zárjuk az egészet egy olyan képpel, amelynek segítségével nem felejtjük el a hallottakat. A művészek vagy szoborban, vagy képen jellemzik a szenteket oly módon, hogy fénycsózával vagy gloriolával ékítik fejüket. – Bölcs és helyes, mert annak a jelképe, hogy Isten Lelkét hordozzák. A szent, igaz ember embergyűrűvel körülvetetik, és az embergyűrű hódolatával jeleztetik: íme ez az isteni ember! – Akarva, nem akarva csak egy embert követ érdek nélkül a tömeg: aki az életnek Szentlelket hordozó és sugárzó igazi embere.

*

Ennek a beszédnek változata – vázlatban:

Bev.: Őstörtetése a szellemi léleknek, hogy **birtokba vegye az élet titkait**. Ez az egyetemes igazság. De a Mester azt is ígéri: „... de ti ismeritek, mert bennetek marad (a Szentlélek)” (Jn 14,17). – Mi tehát ez?

1. Lénytani bírás.

a) „... öltétek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,24).

b) Az egész életigazság birtokosa lehet: „együtt örül az igazsággal” (1Kor. 13,6).

2. És személyes élés.

a) „Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban” (Jn 17,19)

b) „Az igaz élet magját békében vetik el a békeszerzők” (Jak. 3,18).

Bef.: És kik vesztik el? Azok, akikre ez a szöveg áll: „Valóban letértünk az igazság útjáról, az igazság világa nem fénylett nekünk, s az értelem napja nem kelt fel számunkra!” (Bölcs. 5,6).

*

3. beszéd: Van benne valami többlet: ez az isteni jóság

(1959. X. 25.)

Bev.: „Signati!” Ilyenek a földön is járnak... Miben jelentkeznek ez?

1. Az isteni rend szerint alakulók.

2. Az isteni indítások szerint a szórók.

Bef.: A mai napon Mindenszentek ünnepe is vagyom... Ezek – a földön járó szentek és ezek az égben élő boldogultak, akiknek jósága mindig áramlik...

4. beszéd: Van benne további „többlet”: az isteni szépség állandó keresése és sugárzása

Bev.: Lássuk csak: hogyan észlelhető ez az isteni életjegy?

1. Keres és talál az ember.

Ok: mert a világon Isten járt... Van itt harmónia?... „Nagyvilág”, „kisvilág”... Nézd Isten teremtményeit... Csak arra kell ügyelni, hogy ne csak külsőleg legyen a szépség: „A kedvesség csal, a szépség mulandó, de az istenfélő asszony dicséretet érdemel” (Péld. 31,30).

2. **De reátalálva – szórja az ember!** Ok: Ő az Isten fia, tehát ahol csak ő jár, a szépség harmóniáját **teremtse!**

„Anyja vagyok én a szép szeretetnek” (Sir. 24,24)...

Bef.: Mi az eredmény? Olyan szépség szolgálat, amelyben földi mennyek országa leszen az ember élete, hiszen fokozza az „**optimismus generalis**” boldog lélekállapotát...

5. beszéd: Van benne valami többlet az isteni szeretetből

1. Ez – ontologicum.

2. Ez is – diffusium.

6. beszéd: Van benne valami többlet az Universale-ből és Absolutum-ból

1. Ez az átfogó szeretet.

2. Ez az isteni természet.

*

c) *alcsoport: Ítélet, vagy elítélés?*

1. beszéd: A Teremtő – Ítéletmondó

(Dogmatikus beszéd: Isten tervének biztos érvénye)

Bev.: Vajon független lehet-e a Teremtőtől a teremtmény? Az igazság ez: létében is Tőle függ. Így azután érthető, hogy teremtményei felett ítélkezik a Mindenható. – De milyen az Isten ítélete?

1. A végesnek teremtett anyagi világ – pusztulását hordozza.

A Teremtő szándéka benne pihen a teremtmény természetében.

a) Maga a végesség – ítélet. Ilyennek teremtette a nagyvilág és ezért hordja magában a megsemmisülés jegyét.

b) Ezért a végesség – enyészet. Ez az elpusztulás – szolgálat után történik. A világ Isten dicsőítője és az ember életének szolgálója. A két hivatás betöltése után sorsa a semmiség.

2. A felelősnek teremtett szellemi ember azonban Isten személyes ítéletét hallja.

A nagyvilág **tárgy**, az ember **személy**. Itt tehát személyes, öntudatos és áldozatos szolgálatot vár az ég Ura.

a) A szabad ember – önmaga ura is. Ez tehát azt jelenti: vegye birtokba lelkét és alakítsa életét. Az ember azzá lesz, amivé magát alakítani akarja. Lehet: „sáremler”, lehet „természetes jó ember”, de lehet „isteni ember”. Miképpen valósul a legfelsőbb életfok? „Vessetek le tehát minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irigykedést és minden rágalmat. Kíváncsozzatok a szellemi, hamisítatlan tej után, akár az újszülött kisdedek, hogy általa növekedjete az üdvösségre, hiszen már tapasztaltátok, hogy jó az Úr” (1Pét. 2,1-3).

b) Az ítélő Bíró – az önalakította lélek döntő Ura. Hogy mivé lett az ember és így milyen végnélküli életet él, az az isteni kegyelem vétele, elutasítása és felhasználása fokától függ. – **Ennek** Ítéltje és Kinyilvánítója az ég Ura. Olvasd csak az utolsó ítélet szavát: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdete óta nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok...” (Mt 25,34-35 és 41-42).

Bef.: De mikor vesszük az Úr boldogító ítéletét? Akkor, ha életünket átjárja ez az isteni ige: „Engem azonban Isten őrizzen attól, hogy mással dicsekedjem, mint Urunk Jézus Krisztus keresztyével, ki által a világ meg van feszítve számomra, s én a világ számára” (Gal. 6,14).

2. beszéd: Az ítélő Bíró – előjelekkel figyelmeztet

(Dogmatikus beszéd: Az ítélet előjelei)

Bev.: Istenatyánk szerető lélekkel hívogat és végső elérést jelekkel is meghirdet. Mintha ezt mondaná: ha hívó szavaimra nem hallgattok, akkor legalább **jeleimre** figyeljete!

1. Az ég és föld erei megindulnak.

Ez az érkezés első jele.

a) A nagymindenségben az utolsó napon jelentkező jelek: „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullnak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek... Támadnak ugyanis hamis krisztusok és hamis próféták, és nagy jeleket és csodákat művelnek, hogy tévedésbe ejtsék a választottakat is, ha lehetséges volna” (Mt 24,29 és 24).

b) De az egyéni életben – a léleklomás idején is érvényesek. Csakhogy itt a „lelki csillaghullás” értelmezendő.

2. Azután a mennyek kapui feltáruulnak.

a) Van ilyen „lélekkapu-tárás” a megtérés szent perceiben is (**Claudel**: a megtérésem óta az ég mindig kék!).

b) De végső feltáruulás is van – az idők pusztulása idején. Ekkor szól a Bíró; miután: „A juhokat jobbára állítja, a kosokat pedig baljára” (Mt 25,32): „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdete óta nektek készített országot... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41).

Bef.: Jelekkel szól a Mester! Halljátok és kövesséte!

3. beszéd: Hát a „zárás és „pusztulás” a cél?

(Erkölcsi beszéd: Mi a világ célja?)

Bev.: A végpusztulás képe zavaros és ködös kérdésre hangolja az embert. – Tehát a **pusztulás** a cél?

1. Az eszközök pusztulása – isteni terv.

Miért alkotta Isten a világot?

a) Eszköz a világ. Dicsőítse Istent és szolgálja az embert!

b) A segített célba juttatás – az érték. Igazsága, szépsége és jósága tárgyi érték; hasznosítása – ember számára – anyai kincs.

2. A szellemi értékek fennmaradása – isteni szeretet. De mindennek – vége-e a pusztulás? **Csak** az anyagi világ sorsa ez: „...a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29).

a) Szellemi ember – önbíró és így anyai élet igényese. Alapja ennek: „Hiszen mindannyian, akik megkeresztelkedtek Krisztusra, Krisztust öltöttek magatokra” (Gal. 3,27).

b) A kiteljesült igényének pedig tartalma: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). Az apostol szerint pedig: „Az a véleményem, hogy a jelen szenvedések nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, mely nyilvánvalóvá lesz rajtunk” (Róm. 8,18).

Bef.: Mi a világmindenség célja? Szolgálat! – Minden Istent szolgál, és a véges világ ember előtt is alázkodó.

4. beszéd: De a Fény – örök

(Dogmatikus beszéd: Az Isten örök)

Bev.: Az égbolt fénye a nap, hold és csillagok sugarával világít. De ezek vége-e mellett van-e és marad-e örök **Életfény?**

1. Isten maga az Életfény.

Az isteni kinyilatkoztatás mindig ezt tanítja.

a) Eredete és sugárzása kezdet nélküli. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige... Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,1 és 9).

b) Tartalma és szeretetsugárzása is örök. „Az Úr szerzett engem útjai elején, kezdetben, mielőtt bármit is alkotott; öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,22-23). „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Így örök az életfény.

Az Istenről ez az igazság: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4).

a) Ehhez jut – a végnélküli „emberfény”. Az ember Isten képe. Azért olvassuk Istenről: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). És az emberről: „Ti vagytok a világ világossága... világítson világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,14 és 16). – Mit jelent ez? Az Úr a tűzlobbantó, és az ember a tüzet hordozó.

b) Benne él és lobog az igazi lélekkéfény. Isten a Fény, és Belőle lobban fel az emberi lélek tüze. Végül tehát az az igazság: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

Bef.: Az Isten tehát az élet Fénye, Aki világít mindörökké!

5. beszéd: Az „emberfény” is végnélküli

(Dogmatikus beszéd: És az ember élete?...)

Bev.: Ha a nagyvilág véges és a Teremtő Végtelen, akkor hol helyeződik el az ember, aki a világ ura? „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). – Erre a kérdésre felelni próbál az emberi értelem, és döntő ítélettel felel az isteni kinyilatkoztatás.

1. Mit mond az értelem?

a) Az értelem – a lélek adott értékét vizsgálva, annak **alanyi** voltára következtet. Az **alany** pedig sohasem tör arra, hogy **tárggyá** legyen, **amivel** történik valami... (elpusztulás!)...

b) Az értelem – az ember **igényeit** vizsgálva, az igazság, jóság, szépség és boldogság áhítozójának találja a lelket. – Ennek kielégítése a végnélküli élet.

c) Végül az értelem – az ember **személyiségét** értelmezve, az **Isten rokonának** találja az embert. Ez pedig a halhatatlanság jegyére következtet.

2. Mit mond a kinyilatkoztatás? Az emberről ez az **általános** isteni ige: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). De részleteiben mit tanít?

a) A végnélküli élet hordozója.

b) A végnélküli élet kialakítója. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

c) A végnélküli élet – istenivé alakítója. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ennek eredménye ez az isteni ígéret: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Hol tehát az ember **lénytani helye**? A földön – az isteni természet kialakításában és az Isten-nél – a végnélküli élet boldogságában.

6. beszéd: A „tüzek” találkozása – a végnélküli boldogság élvezése

(Erkölcsei beszéd: Az örök boldogság)

Bev.: Ha boldogságra teremtett az ember, akkor kérdezhetnők: miben valósul ez az Isten adta nagyszerű elhivatás?

1. Az „embertűz” visszatér az ősi Tűzhöz.

De mit akar hirdetni ez a jelkép?

a) Az örök Szeretet hevét és izzását jelzi. Ez a tárgyi tartalom.

b) **Akihez** visszatér az ember. Ez pedig a célbafutást mutatja.

2. De egyéni életének megőrzésével végnélküli boldogságot élve az örök Szeretettel.

Itt már a valóságos egybefonódásra utalunk.

a) Lényeges gyökérszet: a személyes szeretetáramlás elevevése. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) Lényeges valóság: a múlt élet minden isteni erőfeszítésének boldog élvezése. „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Mi tehát az „élőtűzek” találkozása? Rövid felelet: a szeretet örök áramlása.

*

d) alcsoport: A világ, az emberiség és az én életem „végének” kérdése

1. beszéd: Az életzáró függönyök

(Erkölcsei beszéd: A világ és élet titokszerűsége)

Bev.: A nagyvilágban mozgunk és élünk, és – a felületes ember gondolatnélküliségét levette – a nagymindenség titokszerűségében pereg le az életünk. – De hogyan és miért zár el előttünk mélységeket és magasságokat az értelmet adó égi Atya?

1. **Táruva látszó és valóságban függönnyel zárt a nagyvilág.** Kitekint a szemmel áldott ember és látja a nagyvilág felületét.

a) Gyakorlati és elemi közvetlenséggel – mindenki előtt látható. Erdő, rét, folyó, csillag, nap...

b) Belső tartalmában titokba öltöző. – Mi ez **valójában**? Örök **Szfinx**-nek látszik.

c) Az emberi értelem kutató munkájával feltáruzó és értékeit kínáló. De a szellemi erő, az Isten adta értelem a mélyre hatol. Uralmába veszi a világot. Nem hiába szól az Írás: „...töltsétek be a földet s hajtátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). Így világos előttünk: az értelem megfeszülő munkáltatása a nagyvilág titokszerűségének magyarázata.

2. Közvetlenül észlelhető és titokzatosan zárt – embervoltunk.

Itt is sötét függöny borul reánk? Kicsoda az ember (Carrel!) és kicsoda vagyok én?

a) Zárja az Úr! De miért? Ismét ez a felelet: hogy kutandó **probléma** legyen az ember **léte, lényege** és **hivatása**. (Isteni eredet, isteni hasonlóság és végnélküli isteni élet).

b) Nyitja az Úr. De hogyan? Majd az ész is értelmezi... De az isteni tanítás világosan tanítja. Isten képmásai vagyunk: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Isten fiai lehetünk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen. annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). Isten fiai és örökösei leszünk. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

3. Csak áhítózva igényelt, de örök pecséttel zárt – örök életünk.

Vágyaink erre felé szállnak, de valóságuk és annak mikéntje zárt titok.

a) Zárja az Úr. De miért? Hogy erősítse a vágyakozást. Hogy feszítse a törtetést. Hogy életszolgálatlalt készítse elő a megközelítést. – Jól mondja az apostol: „Aki tehát azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, hogy el ne essék” (1Kor. 10,12). De arra is buzdít, hogy a **hit erejével** járjuk az isteni utat. Ennek eredménye: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

b) De gyöngyfüzérére változtatja az Úr. Itt az életzáró függönyre kell gondolni. Amit sötét színével elzárt a kutató szem előtt, azt fénybe vonja **magának a függönynek** gyöngyfüzérére való átváltoztatásával... **Ezen keresztül** látom az örök életet.

Bef.: Zárt a nagyvilág, az élet földi és örök tartalma, de Isten segítségével végzett munkával kitisztul annak értéke.

2. beszéd: Az örök Feltáró

(Dogmatikus beszéd: Isten – a Fényvető)

Bev.: Végül is ki tárja fel ember előtt a világ titkát és az élet értelmét? A felelet világos: az Isten. – De új kérdés mered elénk: mennyit tár fel előttünk az Isten?

1. Isten – a Mindentudó.

Ő tehát minden életértelmet ad, ismer és irányít. Ok? Tőle minden és Benne minden. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

2. De kérdezhetem: mennyit tár fel előttünk az ég Ura? A felelet így hangozzék: **Isten – a szükségeseket Feltáró.**

Mit jelent ez reánk nézve?

a) Szükséges – a fokozatos, tudáson alapuló **világ ismeret**. – Célja? Az anyagi élet tökéletesebb élése. „Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és a halál árnyékát is... Köveiben zafírt talál és porában arany vagyon; ösvényét madár nem ismeri, s a keselyű szeme ki nem fürkészi” (Jób 28,3 és 6-7).

b) Szükséges – az **emberi életérték** megismerése. – Ok? Hogy célbafuthasson az ember. Eszköz? A természet szava és Isten személyes kinyilatkoztatása. „Abban az időben Jézus így szólt: „Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak előtt, és a kisdedeknek jelentetted ki” (Mt 11,25). A szükséges – az isteni elhivatottság ismerete. Ok? Hogy örök célját is szolgálja a lélek. Eszköz? A természetfeletti kegyelem. Ezért kell ez az igazság: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Bef.: **Ezeket** tárja fel és közvetíti az Isten.

3. beszéd: A „zárás” és „feltárás” értéke

(Erkölcsei beszéd: A jövő titkának értéke) (Lásd: az 1. beszédet!)

Bev.: De vessük fel külön ezt a kérdést: mi az élet titokzatosságának értelme? – Az életben ugyanis kettős alapvonás jelentkezik. Van – záró függönyünk és van – feltárt élettitkunk! Mi ennek a kettőnek értelme?

1. **Munkára kényszerít – az első.** Az élet titkainak elzártsága végül is – **feladat elé állít**.

a) A szellemi erő a titokvilágba hatolhat.

b) Dolgozzék tehát az ember, hogy oda hasson a lélek ereje.

2. **Végnélküli munkára hangol – a második.**

De ha a szellem az anyagi és saját lelki életének titokszerűségét észleli és feltárni próbálja, mit ad ahhoz a lelki munka, hogy az isteni kinyilatkoztatás „feltárás”?

a) Fénybe vonja – a jövő képét.

b) Lelki munkára serkenti – a „hazavágyó” ember életét.

Bef.: Végül is mi az igazság? „Záró kód” és „feltárt megvilágosítás” az ember életének szolgálata. Erőfeszítést és végnélküli boldogságot hirdet.

4. beszéd: A fénybevonás értéke

(Dogmatikus beszéd: Mít ér a megvilágítás?) (Lásd: a 3. beszédet!)

Bev.: Ha fény borul az élet nagy titokzatosságára, mit ér el ezzel a föld zarándoka?

1. Földön – életet irányít.

A nap – a földiek fénye, az „isteni ige” – az örök élet útját mutató fénycsóva.

a) A fény életútra vetődik. Az igazság ez: „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fejelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23).

b) Az ember a fényes útra irányítatik. A feladat ez: járj ezen az úton, mert: „ha ezeket cselekszi, ereje lesz mindenre, mert Isten világosságának nyomában jár” (Sir.50,31).

2. Égben – életet boldogít.

Aki a „fényes úton” jár, az a boldogság útján halad.

a) Földön is isteni élet örömeit élvezik. Reánk is illik az apostol szava: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

b) Örök életben – Isten örömeit élvezzük. Beteljesedik az Úr ígérete: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Mi tehát az isteni fényvetés eredménye? **Alanyi** boldogság, mely földön és mennyben osztályrésze az embernek.

5. beszéd: Az utolsó napok...

(Erkölsi beszéd: Az utolsó percek jelentősége) – (1950, Balatonfüred)

Bev.: Zweig: „Fouché” című regénye a francia forradalom egész terjedelmét tárgyalja. Bár a forrongó világnak nagyobb szellemei játszották a vezérszerepet, de Danton, Robespierre mellett előretolakodott a „senkinek” minősített **I. Fouché**, Otranto „hercege”. – A forrongó világok szörnyű vérgőzében elérkeztek azonban **az utolsó napok is**. – Figyeljük csak: mit hozott ezek számára is az utolsó napok ereje?

1. Az utolsó napok nehéz perceiben felelősségének kínzó tudatára ébred az ember.

Ez ugyanis **hátravetített fényvel** mutatja az életet...

a) Quid facisti? – Ez felelősséget jelent. És így a „lélektettek” felébrednek!... Minket is elér? Igen! Biztosan! Azért jó meg-megállni és elmélyedni.

b) Quid fecisti? – De ez még az **isteni** ítéletre is figyelmeztet. Ez is közös sorsunk. – Jó tehát számolni velem!

2. Az utolsó percek azután előre is vetik a tekintetet. Ilyenkor olvassuk vagy rajzoljuk magunk elé – az **utolsó ítéletet!**

a) Lehet ez a „**mi Jeruzsálemünk**” pusztulásának képe... Lehet a „**mi életalkotásaink omlása**”... Így omlik össze a **kisvilág**.

b) Lehet ez a **nagyvilág** pusztulása. „...por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). „Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak” (Mt 24,35). – De ez folytatást suttog: a vagyon, a világ múlandó; a maradandóság a **végnélküli embernek** szól! Annak, akire áll ez az ígéret: „Sőt eléje siettél boldogító áldással, fejére drágakőből koronát helyeztél” (Zsolt. 20,4).

Bef.: **Robespierre** törvényt hozat – Isten léte mellett (1794. V. 6.), **Fouché** papot kér (1820. XII. 26.). – Ez az ember életfordulata!... **Az utolsó napok, percek** isteni ajándékok – a hazatérő életzarándoknak!

X

BeszédSOROZATKÉNT – előző tételek változatai

1. beszéd: Év végének oktató szava

Bev.: Az oktató Egyház szava:

1. Véges a világ.

„Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak” (Mt 24,35).

2. Végnélküli az ember.

„... az igazak pedig az örök életre (jutnak)” (Mt 25,46).

Bef.: Hallgásatok és kövessétek!

2. beszéd: Mi az élet értéke?

Bev.: Először a tapasztalati dolgokat vizsgálom. Ezek között: mi a legnagyobb?

1. Az ember!

„Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élő-lénné lett az ember” (1Móz. 2,7). – Azután a gondolkodás útját járom. És így: mi a legnagyobb érték?

2. A Végtelen Isten.

a) Valóságos Személyében. „Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14).

b) És engem vonzó szeretetében. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

Bef.: Végső szó: a **Személy** az érték!...

3. beszéd: Horizontzárás – horizontemelés

Bev.: Ha az anyagiakat vizsgálom és az örök tájak felé fordulok?

1. **Elmosódás és köd...** Ez az **anyagiak** látásának képe. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

2. **Fénybevonás és derű...** Ez az **isteniek** vetülete. Ennek gyökere: „Kivezette népét vigassággal, választottait ujjongással” (Zsolt. 104,43).

Bef.: Horizontemelés – ez az igazi látás!

4. beszéd: Föld és ember ítéltése?

Bev.: A végtelen Isten ítélő Bírója mindennek!

1. Döntő ítéletet – magában hordozza a föld.

2. Végítéletének tartalmát – maga teremti az ember.

De ennek feltétele: „Vessetek le tehát minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irigykedést és minden rágalmat” (1Pét. 2,1).

Bef.: Isten életirányt **diktál**, az ember életirányt **vehet** és így ítéletet is vesz!! Csak álljon reánk: „Ti, akik valaha nem voltatok nép, most Isten népe vagytok; akik azelőtt nem nyertetek irgalmat, most irgalomra találtatok” (1Pét. 2,10).

5. beszéd: Egek erei megindulnak...

Bev.: Véges a világ.

1. Mindez – a világmindenség sorsa.

2. De az egek kapunyitása – emberélet diadala.

Bef.: Vég nélküli az ember.

6. beszéd: Isten szeretetének jelei

1. Semmivé lesz a világ.

„Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29).

2. De örökké él az ember.

Alapja ennek ez: „Hiszen mindannyian, akik megkeresztelkedtek Krisztusra, Krisztust öltötték magatokra” (Gal. 3,27). Tartalma pedig: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

7. beszéd: Hát „zárás” és „pusztulás” a cél?...

1. Csak az anyagra áll a pusztulás.

„... elmúlik a jelen világ” (1Kor. 7,31).

2. De szellemhez illő – az életre fakadás.

Örök az Isten szava: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Örök az ember élete. Ezért mondja János apostol: „Ezeket viszont csak azért írtam, hogy higgyétek: Jézus a Mesiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne” (Jn 20,31).

8. beszéd: Az anyag – bomladozó

Bev.: Csak az Isten örök, és az ember végnélküli. – Az anyag:

1. Részekből halmozódik.

2. Részekre bomladozik.

Bef.: A változandóság jegyét viseli...

9. beszéd: Még a csillagok is lehullanak

Bev.: A csillagvilág csodás rendje fejtegetendő... És?

1. Az egek erei – megindulnak.

2. Mert az egek Ura – szól a világnak.

Bef.: Isten szava: erő.

10. beszéd: De a Fény – örök

Bev.: A nap és hold – fényvetítők. – És az Isten?

1. Maga – a Fény.

2. Így: a Fény örök.

Bef.: Az ember boldogsága legyen: a Fény örök!

* *

Beszédláncok

Láncba font tervezetekbe fogjuk a mai ünnep gondolatát. Az isteni kinyilatkoztatás főigazságai itt is a **vég kérdései** körül fognak mozogni. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: A világ „vége”

Valójában az előző beszédekből rakható össze – a következő rendszerrel.

1. beszéd: Végesnek teremtett

1. Időben lett.

2. Időben véget ér.

2. beszéd: Ember otthonává teremtett

1. Benne élhet az ember.

2. Belőle emelkedik egekbe az ember.

3. beszéd: Isten számára örök allelujázóvá teremtett

1. Tárgyi értékével dicséri az Urat.

2. Fejlődő szépségével magasztalja az Eget.

4. beszéd: Az Isten „óraműve” lejár...

1. Hivatását teljesítette.

2. Létének értelmét kimerítette.

5. beszéd: De az örök Teremtő él

1. A Végtelen Személy örökké él.

2. És a végnélküli emberszeméllyel kapcsolatban él.

*

II. beszédlánc címe: A nemzetek életének „vége”

Itt a népek egyetemének hivatása értékelendő.

1. beszéd: Hivatottak a nemzetek is
  1. Sorsközösség – az emberek kapcsolata.
  2. Közös áldozat – az egybefontak hivatása.
2. beszéd: Szolgálat – a népek hivatása
  1. Szolgálni – egységes keretüket.
  2. Szolgálni – más életkereteket.
3. beszéd: Mi az egyes nemzet hivatása?
  1. Kultúrmunka?
  2. Szellemi munka?
4. beszéd: A nagy tanító nemzetek
  1. Athén – a szép örök tanítója.
  2. Róma – a jog hirdetője.
  3. Az „új Róma” – az isteni élet harsonázója.
5. beszéd: Az élet színpadáról lelépő nemzetek...
  1. Ezek is tanítanak – élethanyatlásukkal (Bizánc)...
  2. Ezek is nevelnek – büntetésvételi elpusztulásukkal.

*

III. beszédlánc címe: Egyéni életünk „vége”

Ez a beszédlánc azt fejtegetse: merre tör, hogyan fejlődik és mivé lesz az ember élete?

1. beszéd: Az élet Deltája felé...
  1. Születéssel indulunk (Forrás).
  2. Halál felé törünk (Életdelta).
2. beszéd: A lassú folyású életfolyam
  1. Lehetek „lassú folyású” folyam...
  2. Lehetek „életgazdagító” erecske...
3. beszéd: A zuhatagozó rohanás...
  1. A szenvedélyek zúdítanak.
  2. A fékevesztettségek másokra zúdulnak.
4. beszéd: A mocsárrá szélesedés...
  1. Kiönt az élet árja...
  2. Mocsárrá silányul az élet hulláma...
5. beszéd: A „Napsugár” útján való magasba röppenés
  1. A vizek őseredete – az ég.
  2. Az „élővizek” őshazája is – az Ég.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Mivel a mai szentmise „kis liturgiája” a Vízkereszt utáni III-VI., továbbá a Pünkösöd utáni XXIII. vasárnap szövegeivel **azonos**, azért itt csak egy-egy beszédvázlatot jelzünk, amely a napi ünnep gondolatára alkalmazható. Ezekről függetlenül – az említett vasárnapoknál találhatunk szentbeszéd vázlatokat. – Lássuk most a jelzett néhány vázlatot.

1. (Introitus) beszéd: Az örök „rabságtól” való szabadulás (Dogmatikus beszéd: Bűn és megbocsátás)

„Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr; a jólétre és nem a sanyargatásra irányuló terveket, hogy meghozzam nektek a várva-várt jó véget. Hívjatok engem, menjetek és könyörögjetek hozzám, és én meghallgatlak titeket... meg is találtok engem, úgymond az Úr; és jóra fordítom sorsotokat, és egybegyűjtelek titeket mindama nemzetek közül és mindama helyről, ahová elűztelek titeket, úgymond az Úr, és visszatérítlek titeket arról a helyről, ahová számkivetésbe hurcoltalak titeket” (Jer. 29,11-12 és 14).

Bev.: Az örök élet kérdését vessük fel a mai „Introitus” szövegének értelmezésével. Mégpedig azt kérdezve: mi az élet rabságának és felszabadulásának titka? Mert azt is olvassuk: „Megkegyelmeztél, Uram, országodnak, véget vetettél Jákob fogságának” (Zsolt. 84,2). – Mi tehát a rabság és szabadulás oka?

1. A bűn hozta...

Isten szabadsággal áldotta és felelősséggel terhelte az embert.

a) Parancsol az Isten... „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod – parancsola néki...” (1Móz. 2,17 és 16).

b) Ellenszegül a gögös ember. Enged a kígyónak: „Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 3,5).

c) Ítéletet mond az Isten. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,19).

2. A Megváltó megtörte.

Isten szeretete – végtelen; ezért az ember felemelése lehetséges.

a) Már az Ószövetség ígéri: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Az Újszövetség jelzi: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) Végül a Mester megvalósítja. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

Bef.: Honnét a „rabság”? – Ember gögijéből. Honnét a „szabadulás”? – Az áldozatos Bárány véréből.

*

1. (Graduale) beszéd: Krisztus az én szabadítóm (Dogmatikus beszéd: Kiben bízhatunk?)

„Sanyargatóinktól te mentesz meg minket, és te szégyeníted meg gyűlölőinket. Mindenkoron az Istenben dicsekszünk, és hálát mindörökké a te nevedben zengünk” (Zsolt. 43,8-9).

Bev.: A „Megszabadító” – az Úr Jézus Krisztus. – Mitől szabadított meg engemet?

1. Megszabadított – a föld gyötrelmeitől.

2. Felszabadított – a bűn uralma alól.

Bef.: Végül is mit ad? **Magával** ragad és örökké boldogít – a **Megszabadító**.

*

1. (Offertorium) beszéd: Földi mélységek – égi magaslatok
(Dogmatikus beszéd: Istentől – Istenhez)

„Mélységekből kiáltok hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg szavam!” (Zsolt. 129,1-2).

Bev.: Az ember élete a földön indul és égbe tör. – De a föld szakadécai is vonzzák, sőt el is ragadják; ezzel szemben az egek is hívják és magukba zárják. – Hogyan áll ez az elméleti tétel az emberi élet valóságában?

1. A mélység – az elszakadás.

Az ember elesése – teljesen a földiek felé való fordulás valósága.

a) Ádám bűne – **állapotot** teremtett. Status lapsae naturae!

b) Ember egyéni bűne **különös személyes** felelősséget hozott. Itt tudatos és egyénien vállalt a lealázkodás. A „föld ura” a „föld rabszolgája” lett!

2. A magasság – az égbe jutás.

De a magasságok is vonzanak. Sőt ez az igazi erő. Ilyen: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

a) Az áhítózás szárnycsapásai észlelhetők. Pogányok és választott nép állandóan ezt áhítózta: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

b) Az Isten segítsége adta közeledés is érezhető. Figyeld csak az apostol szavát: „Közel van hozzád az ige, ajkadon és szívedben van” (Róm. 10,8). „A szívbeli hit ugyanis megigazulásra, a szóbeli megvallás az üdvösségre szolgál” (Róm. 10,10).

c) Az Isten adta „hazajutás” is birtokolható. Ezért mondja az apostol: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Az apostol pedig a Mester szavait idézi!

Bef.: A „mélységek embere” egekbe kiált, és az égi Atya – egekbe emeli.

*

1. (Communio) beszéd: A legnagyobb kérés
(Erkölcsei beszéd: Mit kérek?)

„Mondom azért nektek, bármit kértek imádságban, higgyétek, hogy megkapjátok és úgy is lesz” (Mk 11,24).

Bev.: „Összetett kéz” – az ember jellegzetes rajza. – De mit kérek mindenekfelett?

1. Isteni életet kérek – a földön.

Miképpen fogalmazzam kérésemet?

a) Kérek büntől mentes életet. Ennek alapja legyen: „Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) Kérek erővel ékített életet. Ennek gyökérzete legyen: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Istenivé magasztosulást kérek – az égben.

Miben álljon ez?

a) Atyjához térjen a fiú. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Atyjával éljen boldogan a fiú. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei.” (Róm. 8,16-17).

Bef.: Ez az a kérés, amelyet így jellemez a Mester: „csak egy a szükséges” (Lk 10,42).

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumhoz írt beszédek

A napi Evangélium szövege így szól: „Amikor majd látjátok a szent helyen a Dániel próféta által megjövendölt gyalázatos pusztulást – aki olvassa, értse meg! – akkor, aki Júdeában van, fusson a hegyekbe. Aki a háztetőn van, le ne jöjjön, hogy kivigye holmiját házából, és aki a mezőn, vissza ne térjen, hogy elvigye köpenyét. Jaj a várandós és szoptatós asszonyoknak azokban a napokban! Imádkozatok, hogy menekülések ne télen vagy szombaton legyen. Akkor olyan nagy győtrelem lesz, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mindmáig, és nem is lesz. Ha meg nem rövidülnének azok a napok, egyetlen ember sem menekülne meg. De a választottak kedvéért megrövidülnek azok a napok. Akkor, ha valaki azt mondja: Nézzétek, itt a Krisztus, vagy amott! – ne higgyétek. Támadnak ugyanis hamis krisztusok és hamis próféták, és nagy jeleket és csodákat művelnek, hogy tévedésbe ejtsék a választottakat is, ha lehetséges volna. Látjátok, előre megmondtam nektek. Ezért, ha azt mondják: Kint van a pusztában, – ne menjetek ki; benn van a szobában, – ne higgyétek.

Mint ahogy a villám napkeleten támad és napnyugatig látszik, olyan lesz az Emberfiának eljövetele is. Ahol hullá van, oda gyűlnek a keselyűk. Nyomban e győtrelemes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenség összetartó erői megrendülnek. Akkor majd föltűnik az Emberfiának jele az égen és jajgatásba tör ki a föld minden népe, mert meglátják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin nagy hatalommal és dicsóséggel. Szétküldi angyalait hangos harsonaszóval, s azok összegyűjtik választottait a szélrózsa minden irányából, az ég egyik végétől a másikig. Vegyetek példát a fügefáról: amikor ága már gyöngye és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Amikor mindezt látjátok, tudjátok meg ti is, hogy közel van már, az ajtóban. Bizony mondom nektek: El nem múlik e nemzedék, amíg mindez meg nem történik. Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,15-35).

Az Evangéliumnak rövid tartalma: elérkezik az Isten országa, amelyet az ég jelei hirdetnek számotokra. – Így tehát szólni lehet az **örök országról és ennek házanépéről**, majd az **elérkezés jeleiről**, azután az Isten országa érkezését kísérő **kísértések** kérdéséről, végezetül **elméletien** érinthető a **Vég-telen**, a **végnélküli** és a **véges** kérdése. – Zárószóként néhány **diákexhortációs** tervezetet közlünk. – Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az Isten országa és annak lakói

1. beszéd: Az örök célbatörés

(Az emberi élet célbafutása)

Bev.: Örök kérdése az emberiségnek: van-e **végérvényes** kibontakozása az életnek? – **Emberi** szemmel a születéskor történő megindulást látjuk és a halál percében történő elszakadást siratjuk. De az evangéliumi Mester mást mond. Az Ő szava így cseng: „Ti keressétek elsősorban Isten országát” (Mt 6,33).

Majd ezt mondja: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). – Végül ezt a jövőben hangzó szót is csendíti: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). – Mi tehát a mi utunk?

1. Akármerre jár az életünk, akkor is a cél felé törünk.

Persze különbséget kell tennünk céljaink között...

a) Van **földi célunk**. Ez a mi küldetésünk: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7). Van küzdelmünk, ez a mi értékünk: „Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket” (Lk 21,19). Van segítőnk. Ez az ég kegye. Ezért mondja az Írás: „az Úr kegyelme öröktől fogva örökké kíséri azokat, akik őt félik” (Zsolt.102,17).

b) Van **fejlődésünk** is. – Ez pedig annyit jelent: a testi emberből „új teremtmény” leszen. Ezt jelzi a Mester mondván: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Csak kitartva előre! Mindig tökéletesebb az életkeret, mert tökéletesebbé teszi a fejlettebb ember...

2. Végül mégis az örök élet felé ívelünk.

A földi élet előkészület, próba és érdemszerzés területe és ideje. Olyan **erőfeszítés** tehát, amely a szellem szárnyainak kibontását szolgálja.

a) Minden mozzanat az **örök élet felé törő**. Ne felejtse ember, hogy mindig tökéletesebb legyen a „földi otthon”! – Ez a szolgálát végül is elismerésre tör... Mert a fejlődés végérvényt keres, az élet csak azért bontakozik, hogy szebbé, jobbá, magasabb rendűvé fejlesszen...

b) De minden **készséges** erőfeszítés **kibontakozást** követel. Mik a mi készségeink? Igazság, szépség, jóság és szeretet keresése. – Az igazság pedig diadalt igényel. – Fényt akar vetni az élet sötétségére. – A jóság virágzást akar. Tökéletesebbé akarja tenni az életet. – A szépség kiteljesülést vár. Harmonikusabbá akarja tenni a képeket, színeket, hangokat... És mindezek felett a **szeretet örök érvényre igényeskedik**. Olvasd csak a szent szöveget: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13). Ez az igazságok igazsága, mert a vágyak vágyának boldogító valósulása.

Bef.: A tételszerű megállapítások és általános fejtegetések után befejező kérdésként kérdezzük: vajon emberi erőfeszítésünk kínál-e valamelyes megnyugtató igazságot? A felelet ez: minden parányi tett – az **örök élet része** és alakulását magában hordozó **sejtje**. – Nem élünk tehát olyan életet, amely szenvedések mellett leívelő, hanem olyat, amely **minden érték gyűjtésével** örök életet és érvényt igénylő. – A sötétlelkű pesszimista tudós, Schopenhauer azt mondotta: „Az élet pokol”. Mégpedig azért, mert a vágyak eget kérnek, és az élet sírgödörbe hullik... Hát igen! Aki **csak** a földiekben hisz, az így látja a világot. Érthető, hogy így az élet a poklok pokla... Aki azonban lendületét a hazavágyó léleknek Atyát kereső **örök célbatörésében** észleli és fejt ki, az a nagy költő atyával, **Faberrel** azt énekli: „Boldog vagyok, mert kitárt karokkal vár az égi Atya!”

*

Ez a beszéd felépíthető Sadhu Sundar Singh hindu bölcselő szavaira: a test **lefelé ívelő** isteni teremtmény, de a lélek **feléle törő** és a testet gondolatban, képzeletben, tervezésben és megfeszülésben mérhetetlenül elhagyó isteni teremtmény. **Véges** az egyik, és **végnélküli** a másik.

*

2. beszéd: A célérés utolsó ütemei

(Erkölcsei beszéd: Az örök világ élő jelei)

Bev.: A városokból utak nyílnak mindenfelé. Országutak és csapások. Ki-ki választ egyet-egyét. De még ezek az utak is hazamutogatnak. Sőt végig is járja ezt az ember. Mégpedig azért, mert: „Táplálja őt az élet és értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével; támaszra talál benne, úgy-hogy meg nem inog, megtartja őt és meg nem szégyenül, felmagasztalja őt a társai előtt” (Sir. 15,3-4). Hát még az **örök hazából** induló utak?!...

1) Egyéni életben mindenki – hazatér.

Gyermekkortól sok a térőnk. Pedig örök Atyánk házából indul a lélek.

a) Kérdezzük csak meg: merre jártunk? (Erények útja, bűnök útja). – A Mester megmondja, hogy merre járjunk; csak hallgassuk oktató szavát: „A szűk kapun lépjete be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,13-14).

b) Kérdezzük csak meg: hány-szor fordultunk hazafelé? – De azt nem lehet letagadni, hogy még küzdés, szenvedés, Isten-ítéletek idején is: **hazavágyott** a lelkünk. Hazavágytunk abba az otthonba, amely a család, a templom, az örök Atya otthona...

2. Egyetemes világrendben – minden visszatér.

A világ rendjének forgása: bontakozás, bomlás, új egybefonódás és életfakadás... Mintha ezt mutatná: állandó az Isten adta **rendbe állás**. – És az emberiség? Talán egészében eltévelyeg?

a) Lehet rengés...

b) Lehet ingás az eltávolodás.

c) Végül örök adomány a lélek ösereje, amely állandóan visszaível az örök tájak felé. – Értelmezd csak ezt az isteni ígéretet: „Nevében megtérést kell hirdetni és bűnbocsánatot, Jeruzsálemtől kezdve, minden népnek” (Lk 24,47).

Bef.: Sokszor ködbe és felhőbe fordulhat az égbolt sarkcsillaga. A szem téved. De az iránytű mégis egék felé mutat és vezet...

3. beszéd: Az élet „érettjei”

(Erkölcsi beszéd: Az örök életbe térők)

Bev.: Érett gyümölcsök földrehullása a természet rendjéhez tartozik. De az emberélet „beérése” mikor következik be? Nagy kérdés ez, mert hiszen kicsinyek, hajadonok, öregek hajolnak a sírba... – Az érést a küldő Úr állapítja meg. Ezért olvassuk az Írásban: „Ami az időt és órát illeti, testvérek, arról szükségtelen írnom. Hiszen magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint éjjel a tolvaj” (1Tessz. 5,1-2). – Mi történik velünk, ha hív az ég Ura?

1. Elszakadunk a földtől, mint érett gyümölcs a fától.

a) A halál perce tényleg elszakadás. Ez pedig végleges és mindent magába foglaló, ami földi. Elszakít tehát az anyagi kincsektől..., a dicsőségtől..., a tudástól..., az otthontól... Ezt foglalja szent szövegbe az Írás: „Minden test elfonnyad, mint a fű, mint a fakadó levél a zöldellő fán; ilyen a húsból és vérből való nemzedék: az egyik bevégez, a másik születik. Minden romlandó alkotás végül tönkremegy, és alkotója nyomon követi” (Sir. 14,18-20).

b) De ne higgyétek, hogy ez véletlen. Fordítva áll az igazság: a küldetés teljesítése. A földből vétettél, a földbe térsz vissza. Ne felejtse az isteni ígét: „És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az éltető lehelet pedig visszatér Istenhez, ki adta” (Préd. 12,7).

2. De másrészt beletörünk az új életbe, mint az érett mag – a jövő tavaszba.

Épp ez a vigasztaló.

a) Új élet vár, melynek csiráit magunkban hordozzuk. Ez a Teremtő terve. Ezért zengi a Zsoltáros: „Mert nem hagyod az alvilágban lelkemet. S nem engeded, hogy romlást lásson szented. Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, és jobboldon mindvégig gyönyörűségem leszen” (Zsolt. 15,10-11). Új élet vár, amelynek szépségét reméljük: „Hiszem, hogy meglátom az Úr javait az élők földén” (Zsolt. 6,13).

b) Ez azután a saját erőfeszítésünk és az Úr kegyelmének együttes munkája. Jól figyelj az apostolra: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1). – A búzaszem is a jövő hordozója. De ez csak folyamatos, egymást követő eseménysor első állomása. De mi **egyéni életben** nyerünk végérvényt. – Az időpontjának **értékét** így ünnepli a Zsoltáros: „Ez a nap, amelyet az Úr megszabott, ujjongjunk és vigadjunk rajta” (Zsolt. 117,24).

Bef.: Az érés tehát elszakadás a földtől és kibontakozó diadal az örök életben. Így azután ezt zengi boldog életünk: „... ébredésemkor is még nálad lennék... És te, Uram, máris érted egészen” (Zsolt. 138,18 és 5). Ez pedig annyit jelent: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

4. beszéd: Az emberi élet szerzett kincsei

(Erkölcsi beszéd: Miket szerezhet az ember?)

Bev.: Nem üres kézzel, hanem isteni kegyvel, elsorolhatatlan sok adománnyal köszönt be az ember az életbe. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta, és úgy rendelte, hogy ismét azzá változzék, felruházta őt a magáéhoz hasonló erővel; meghatározta napjai számát és idejét, s uralmat adott neki minden fölött a földön. Félelmetessé tette őt minden élő előtt, hogy uralkodjék az állatokon és a madarakon. Hozzá hasonló segítőt teremtett belőle, és adott nekik megfontolást és nyelvet, szemet és fület; szívet adott nekik a gondolkodásra, és betöltötte őket bölcs okossággal. A szellem tudásával látta el őket; értelemmel töltötte be a szívüket, és megmutatta nekik, mi a rossz és mi a jó. Szemét a szívükbe helyezte, hogy megmutassa nekik művei nagyságát, ők pedig magasztalják a szent nevet, és dicsekedjenek csodáival, és beszéljék el művei nagyságát. Ezenfelül tudást adott nekik, s az élet törvényét adta nekik örökrészül, örök szövetségre lépett velük, kijelentette nekik a jogot és az ő törvényeit” (Sir. 17,1-10). – De ezek még gyarapíthatók; mégpedig gyarapodók az égi Atya állandó kegyelmének felhasználásával és értékesítésével. – Hogyan bontakozik tehát értékesebbé az élet?

1. A földiektől való lemondás is – erényvirággá bontakozik.

a) A földanya magához köt. És ez jól van így. Az Úr ezt mondotta: „Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő

magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29). Belőle élünk – testiekben... Őt igényeljük – élvezetben... Ez is isteni gondolat: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

b) De sokszor túlzottan magához láncol. Igen könnyen túlzásra ragad. Ha ugyanis erősen tapadsz a földiekhez, akkor odatapad a lelked is. „Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21). Igen könnyen bűnre csábít. Még a Mestert is kísérti a sátán... „Végül egy igen magas hegyre vitte őt az ördög és megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát. „Mindezt neked adom, mondta, ha leborulva imádsz engem” (Mt 4,8-9). Ezért van az, hogy a **lemondó fegyelem erény**. Lényege: a lélek uralma a test felett: „Ti keressétek elsősorban Isten országát...” (Mt 6,33).

2. Az erényvirág pedig – életillattá finomodik.

Az ilyen lélekuralom eredője egy-egy erény. Sorra vehetünk néhányat, hogy igazoljuk tételünk igazságát.

a) Önzetlenség – a földiekben. „Mikor földed terményeit aratod, ne arasd le egész a föld színéig és ne szedd össze az elmaradt kalászokat... szőlődben se szedd össze az elmaradt gerezdeket s a lehullott szemeket: hadd szedjék össze a szegények és a jövevények” (3Móz. 19,9-10).

b) Fegyelmezetttség – az étel-italban. „Ne részegeskedjete, mert a bor léhaságra vezet” (Ef. 5,18). – Ezért „Az ifjakat is buzdítsd, hogy mindenben fegyelmezetten éljenek” (Tit. 2,6). – Eredménye: a józanság erénye.

c) Győzelmes tisztaság – a testiekben. „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mivel ismeretes Isten és ember előtt. Ha jelen van, utánozzák, ha távozott, visszakívánják, és koszorúval a fején győztesen vonul fel az örökkévalóságban, miután elnyerte a szeplőtelen viadalok jutalmát” (Bölcs. 4,1-2). – Az itteni felsorakoztatás csak szórvány, és máris látható, hogy az ilyen erényes élet illatos életáldozat az Úr oltárán. – Íme, ez az igazi uralom szerzés. Ez az igazi érdemszerző gyarapodás.

Bef.: Az igazság ez: a talentumot az Isten adja, a kegyelem a felhasználást segíti, és az ember értékesebbé teszi.

5. beszéd: A lelkieket gyűjtő isteni nemzedék

(Erkölcsei beszéd: A kincsek értékfoka)

Bev.: Keresők vagyunk és a gyűjtés a mi szenvedélyünk. – De mit keressünk és mit gyűjtsünk? Ettől a kérdéstől függ egész életünk. Mit kell tehát gyűjtenünk, hogy az örök célbafutásnál gazdag legyen a lélekszentélyünk?

1. Inkább a lelkieket.

Test és lélek az ember. Az első: az állatvilággal egy szintájon tart, a másik: az Istenhez emel.

a) Kell a testi élet, mert alap.

b) De mindenekefeletti a lelki, mert ez a magasabb rendű. El ne felejtsd az Írás szavát: „Aki test szerint él, testi dolgokra vágyik, aki lélek szerint, lelkiekre törekszik. A test vágyódása halálra vezet, a lélek törekvése életre és békére” (Róm. 8,5). Arra kell tehát törni, hogy az Isten képe tökéletesen kialakuljon bennünk.

2. Mert azok örök értékűek.

De az „állatkép” letörlése és az „Isten-kép” kiverése mellett azért is a lélek felé kell hajolnunk, mert a **lélekkép végnélküli**.

a) A test elenyészik. Útja a korosodás, és vége a halál.

b) A lélek kiteljesedik. Útja a bontakozás. Márványba vésendő igazságként hirdeti az isteni kinyilatkoztatás: „És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az éltető lehellet pedig visszatér Istenhez, ki adta” (Préd. 12,7). Célja az Istenhez térés. Így a földi és múlandó élet az örök élet alapvetése lészen.

Bef.: Mit tegyünk tehát? Keresve keressünk és gyűjtve gyűjtsünk! „Gyűjtsete kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,20).

6. beszéd: Az „üres tarisznyások”

(Erkölcsei beszéd: Aki semmit sem gyűjtött...)

Bev.: „Keressete és találtok...” (Mt 7,7). Ez az Úr mondása. A talentumokkal is gazdálkodjatok, ez a Mester parancsa: „Kereskedjete vele, mondta, amíg visszatérek...” (Lk 19,13). De aki semmit

sem szerzett? Arra az Úr szava: „... haszontalan szolga” (Lk 19,22). – De kire áll ez a szomorú ítélet?

1. Először – a tékozolva szóróra.

a) Az ember értékes dolgokat vehet át – Isten rendelése szerint – a jó otthontól (család). Majd gyarapítja a jó emberektől való – kapás útján. Természetesen a használás, a **gyarapítás** volna feladata.

b) De a felületes ember a javakat eltékozolja. Vagy élvezetre használja, aki tékozlással elszórja. Ennek üres lesz a tarisznyája.

c) Végül is mindkét esetben belső világában is kiüresedik a lelke. Csak bűnnel „gyarapodott” a lélek; de ez pedig elszegényedés és anyagiassá süllyedés. Életét így jellemzi az Írás: „Torkuk nyitott sír... Utaikon a romlás és a szerencsétlenség...” (Zsolt. 13,3).

2. Másodszor – az egyenesen nem hasznosítóra.

A birtoklás célja nem egyszerű birtokban-tartás, hanem állandó kidolgozási kötelesség. És aki nem dolgozik?

a) Azokra első felelet: „Aki nem dolgozik, ne is egyék” (a hangya és a tücsök példája!).

b) Azokra a további felelet: a zsebkendőbe kötött talentum tulajdonosa felett mondott mesteri ítélet: „Te haszontalan, lusta szolga!” (Mt 25,26). – „Üres tarisznyás” lesz az ilyen ember.

Bef.: A földön is kemény ítélet ítéli el az „üres tarisznyás” semmittevését, de örök ítélet jár a tékozlónak vagy nem dolgozónak az Úr ítélete napján.

7. beszéd: Boldogság a fáradozóknak

(Erkölcsi beszéd: Mi a gyűjtők jutalma?)

Bev.: Az Úr minden munkásnak bért és jutalmat ígér. Nem lehet olyan munkát végezni, amelyet jutalommal ne kísérne az Atya. Épp azért **földi** és **örök** jutalmat ígér a dolgozó és fáradozó embernek. – Hogyan jutalmazza dolgozó gyermekeit az ég Ura?

1. Övék a földi meglepedettség.

Az életet élni, elviselni és élvezni kell.

a) Birtokolható a boldogság: a szelíd meglepedettséggel. „Bár gyermekkorától fogva mindig félted az Istent, és megtartotta parancsait, nem fakadt ki az Isten ellen, mikor a vakság csapása sújtotta, hanem tántoríthatatlanul megmaradt az istenfélelemben, és élte minden napján hálálkodott az Úrnak” (Tób. 2,13-14). Ezért mondja a Mester is: „Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket” (Mt 5,4).

b) De birtokolható a boldogság: a lelki átértékeléssel. Lehet ez – a lelkiekért való dolgozás öröme. „Ne nyugtalanokdjék tehát szívetek és ne kérdezzétek: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy milderre szükségetek van. Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,31-33). – De lehet ez – a Krisztussal élés tökéletes életfoka: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. Övék – a lelki boldogság.

Ennek a boldogságnak azután két területe vagyon. Érvényesülhet a földön és kiteljesülhet az égben.

a) Birtokolhatjuk – a földiek helyes használata nyomán. – Kövesd ezt az életet: „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsda nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,20).

b) És birtokolhatjuk – az örök kincsek elnyerése után. Jól jegyezd meg: „Sohasem lehetett hallani, sem fül fel nem fogta, szem nem látta, Isten, rajtad kívül, amit a téged váróknak készítettél!” (Iz. 64,4). – El ne felejtse a Mester szavát: „Örüljétek és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,12).

Bef.: Föld és ég összefüggő egész. Az előkészület az első, a kiteljesülés a másik. Mind a két területen boldogság azoké, akik a fáradozók közt erősködnek. Igaz az Írás szava: „Az Úr az én örökségem és kelyhem osztályrésze, te adod vissza örökségemet” (Zsolt. 15,5). Legyünk ilyenek, és miénk a boldog élet ajándéka.

8. beszéd: Szeret és ítél az Úr?

(Apologetikus beszéd: Ellentétek...)

Bev.: A kis család szeretete – örök példa. Mégis: fenyítő hatalom is az atya. Az embercsalád is kiszélesített kerete a mi családunknak: itt is Szeretet az Úr, de szükséges a nevelő ítélet. – Hogyan áll ez a tétel?

1. Szeret bennünket az Isten.

Ennek tényei a következők.

a) Képére teremt. „Megalkotta tehát Úr Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” /1Móz. 1,27/. Ennek eredménye: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Egyszülöttjének szeretetével megvált. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Ennek eredménye: „Örvendezik akkor majd az igaz az Úrban, ki benne reménykedett, és dicsekszenek az igaz szívűek mindnyájan” (Zsolt. 63,11).

c) A Szeretet lélekerejével megszentel. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába. Ami testből születik, az test, de ami lélekből születik, az lélek” (Jn 3,5-6). Ennek pedig lehetőséggel betetőzése: „Sőt eléje siettél boldogító áldással, fejére drágaköböl koronát helyeztél” (Zsolt. 20,4). Mindez olyan tevékeny szeretet kisugárzás, amely valóra váltja ezt a példabeszédből levont igazságot: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

2. De meg is ítél az igaz Bíró.

Ez az ítélet egyetemes. De így értelmezhető:

a) Megítéli a **felelős** embert. Ez a szabadság Isten akarta velejárója. Erre **teremtett** az Isten.

b) Megítéli a **megváltott** embert. Ez az istenfiúság felhasználásának lemerése. Erre **méltatott** az Isten!

c) Végül megítéli a **megszentelt** embert. Ez pedig azt jelenti: újjászülettlé Szentlélekben, ilyen maradtál-e lelkiekben? Erre az **isteni életre** vezetett az Isten!

Bef.: Ez az Isten! – Valójában lényege a: Szeretet, és ez árad felénk az élet során és az ítélet napján!

9. beszéd: Az Isten jelenlétének jelei

(Erkölcsei beszéd: Mik az Úr jelenlétének jelei?)

Bev.: „Isten mindenütt jelen van” – tanítja a Káté. – De hol vannak **jelei** az Ő szent jelenlétének?

1. A földi életúton...

Ezek a jelek – lélekbeni észlelhető mozzanatok.

a) Van ebben – elősegítés kegye. Sokszor érezzük: erő támadt fel bennünk. Ilyenkor gondoljunk arra: „Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított” (Lk 6,19).

b) Van ebben próbaállásra erősítés. „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten azoknak ígért, akik szeretik őt” (Jak. 1,12).

c) Van ebben – égi megvilágítás fénye. Reánk is áll és bennünk is észlelhető az életváltozások nagy percében: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9).

2. Az ítélet kapujánál...

Az Atya lelke két helyen szólal meg.

a) A betegágy nehéz perceiben... Itt – sokszor hív.

b) A halál előtti percben. Itt egyenesen szólít. Persze: a rezonancia mikéntje – az örök ítélet alapja! „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

Bef.: Más a kezdet, mint a vég! – Szeretet indít, igazság diadalt arat. De itt is: a **Szeretet** dönt.

10. beszéd: Összeomlás – életbírást?

(Erkölcsei beszéd: Az élet célja)

Bev.: Kemény hangzású, szinte **dúr**-hangnemben fogott isteni ige a mai Evangélium zenéje. Tobzódó akkorddal csap be a világ bontakozásának és tragikus megsemmisülésének dalába, de végül is kicsendül belőle – az **élet diadalmos végérvényének áhítatos melódiája**. – Szinte picinyítetten Wagner „Tannhäuser” nyitányát hallani, amely a tobzódóan felhangzó „Venus-dallamból” diadalra juttatja

– az **életet fakasztó zarándokok dalát**. – Milyen hangok csengenek a mai Evangéliumban?

1. Az összeomlás szava. Ez az elsősorban csengő hang.

a) De ezt előzi már Izaiás szava: „Így szól az Úr: mivel felfuvalkodtak Sion leányai... Azon a napon majd elveszi az Úr a saruk ékességét és a holdacsákát...” És: „Az utolsó időkben az Úr Házának hegye szilárdan áll majd a hegyek tetején...” (Iz. 3,16 és 18; 2.2)...

b) Mindezt betetőzi – a mai Evangélium **leírása**. „...Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullnak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek...” (Mt 24,29...).

2. A jövő élet diadala.

Ez a második és döntő. Kérdéssé tehető: vajon az Úr a „pusztulás Ura”? Vagy igaz-e az, hogy az Úr a pusztulásból is új életet fakasztó „**Életúr**”?

a) A kérők felett védő sátrat épít. „És teremt az Úr a Sion hegyének egész helye fölé, és afölé, ahol ott az ő segítségét kéri, nappalra felhőt, és éjjelre füstöt és lobogó tűzhöz hasonló fényességet, mert minden dicsőség felett ott lesz az ő oltalma” (Iz. 4,5).

b) A bűnösöknek bocsánatot kínál. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz.1,18).

c) A kitartóknak örök élet kapuját tárja. „Tárljatok fel hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7).

Bef.: A diadal a fontos! A megvetés elpusztul, de az **új élet** belőle sarjad!

11. beszéd: És a templom is összeomlik?

(Erkölcsi beszéd: Az Úr házának jellege)

Bev.: A „frigysátor” volt az első „Isten háza”, a jeruzsálemi ember építette templom volt Dávid, Salamon örök éke, a „második templom” ékítette Jézus idejében Sion hegyét. – Vajon elpusztulhat-e „Isten háza”?

1. Az ember emelte templom elpusztul...

Pedig: „... Azután majd „Igazság városát”-nak hívnak, hűséges városnak” (Iz. 1,26)...

a) Próféta jövendöli. „Mert öldöklésnek, összetiprásnak és jajgatásnak napja jó az Úrtól, a seregek Istenétől, mely romba dönti a falat a Látomás völgyében, és kiáltozást kelt a hegy felé” (Iz. 22,5). „... és a templomban a vészhozó undokság leszen, és végességig megmarad a pusztulás” (Dán. 9,27). Majd az apostolok szólnak: „Akkor majd látjátok a szent helyen a Dániel próféta által megjövendölt gyalázatos pusztulást” (Mt 24,15). „Amikor kilépett a templomból, egyik tanítványa megjegyezte: „Mester, nézd csak mekkora kövek és micsoda épület!” Jézus így válaszolt: „Látod ezeket a hatalmas épületeket? Nem marad itt kő kövön, amit le nem rombolnának” (Mk 13,1-2).

b) A történelem igazolja: Titus katonája felgyújtja (Josephus Flavius leírása). A ma zsidósága gyászolja (a „Szent fal siratói”).

2. Isten teremtette lélekszentély – végnélküli. Ez **nem** omlik össze!

a) Isten képei vagyunk. „Mi pedig mindnyájan földetlen arccal szemléljük az Úr dicsőségét és dicsőségről dicsőségre ugyanazon képmássá változunk át az Úr lelke által” (2Kor. 3,18).

b) Végnélküli életet hordozunk. „... úgy fogják fölmagasztalni az Emberfiát is, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,14-15).

3. Az Isten otthona – örök világ.

Istenről ezt mondja az Írás: „...uralkodjék az Úr mindenkor, örökre” (2Móz. 15,18).

a) Isten háza – örök világ. „...Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia...” (Lk 1,32).

b) Ember vára – végnélküli világ. „Én azonban nagy irgalmadban bízva, bemehetek hajlékomba; irántad való félelemből leborulhatok szent templomod előtt” (Zsolt. 5,8). „Ő épít majd nékem házat s én megszilárdítom királyságának székét mindörökre” (1Krn.17,12). „Jeruzsálem falainak megszentelése alkalmával összes helyeikről egybegyűjtötték a levitákat, hogy Jeruzsálemba vigyék őket és hálaadás meg dicsőítés közepette trombitával, koboz és lant mellett vígan üljék meg a szentelési ünnepet” (Ezd. 12,27).

Bef.: Isten háza – hazaváró otthon; az örök élet pedig a végnélküli boldogságnak otthona.

b) alcsoport: A világ végének és Isten országa elérése jelei

1. beszéd: Jeleket láttak az égen...

(Dogmatikus beszéd: Az Úr eljövételének jelei)

Bev.: Véges világunk minden porcikájának anyajegye a **mulandóság**. Teremtett és semmivé léssen. „Ég és föld elmúlik...” (Mt 24,35). Mesterünk szava életünk kinyilatkoztatott igazsága. – Az idők végezetét nem közölte velünk a Mester. Azért van az, hogy álmodozók sokszor jósolják a világ végezetét, de az Isten igehirdetői az Úr jelezte igazi jelekre várnak... – Kérdezzük tehát a mai napon: vajon mit jövendölt az idők végezetéről a Mester? Annál is inkább a mai napon, mert most olvastuk misztikus egybeolvadásban a jövőnek előrevetített képét. Mik tehát a jelek?

1. Egek erei megindulnak.

Az egész nagy világot a rend és egybevágás jellemzi. Ez a Teremtő terve. Ez az egész csillagvilág aláztos szolgálata. – A csillagászok órányi pontossággal leírják a hazatérő nagy üstökösök idejét (Halley üstökös!), pontosan tudják a nap, csillagok forgási idejét, sőt számoló lapon bizonyítják, hogy a Szaturnusznak még egy holdjának kell lennie és végül az elméleti számadások igazolására fel is fedezik a rejtőzködőt...

a) A Teremtő rendje a fennmaradás jele, a rend felbomlása a végkezdetnek meghirdetése. Ezt mondja valójában az Úr is. Az ész csak erre utal, az Írás valóságos alakban erről szól. „... a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29). Ez tehát nem emberi előrelátás, vagy gondolatfüzés elméleti eredménye, hanem az evangéliumi Mester kinyilatkoztatásának isteni szava. – Hogy mi fog ez állani, azt így írja továbbá az Írás: „... a csillagok lehullnak...” (Mt 24,29)... Rövid egyszerűséggel: a teremtett rend zavart összevisszaságban tűnik el a semmiségbe.

b) És az ember? – Minket ugyanis ez a pont érint egész közletről. Az Írás szava szerint: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette... arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 1,27 és 2,7). Isten képe – halhatatlan a lelke. Ezt a szent jegyet, a végnélküliség jegyét még a bűn sem tudja lemosni az emberről. Az Isten adta jegyek – végérvényesek. A világból nem lehet végnélkülien fennmaradni, az emberi lélekből nem lehet múlandót alkotni. – Ha pedig a végnélküliség jegyét hordozzuk, akkor az **egyéni halál** perce után reáébredünk ennek a szent kiválóságnak életformájára, és az **utolsó nap** csak a kiszélesedő világ előtt tárja végnélküli értéküket. – Emberélet számára a világ vége keveseket érint. Csak azokat, akik akkor tapossák a sárteket. – De az a tudat, az az isteni elgondolás, hogy végnélküli életünk **kitermelésében** nagy a mi szerepünk, az kell, hogy arra figyelmeztessen, hogy a **mi világunk vége** akkor következik be, amikor a testi életünk belső rendje felbomlik és az életfolyam finom pergése zűrzavart mutat. – Figyelj fel ember! Ekkor közeleg a **te életed vége!** Mindent tégy meg, hogy ez a vég – a jövő élet kezdete legyen!

2. A fények homályba szürkülnek.

a) Az Írás a teremtéstörténetben említett zűrzavarnál a nap, hold és csillagok teremtéséről szól: „Mondá továbbá az Isten: Legyenek világítók az ég boltozatján, s válasszák el a nappalt és az éjszakát, jelezzék az időket, a napokat s az esztendőket, világoskodjanak az ég boltozatán s világítsanak a földre. Úgy is lőn. Megalkotá ugyanis az Isten a két nagy világítót – a nagyobb világítót, hogy uralkodjék a nappalon, s a kisebbik világítót, hogy uralkodjék az éjszakán – meg a csillagokat” (1Móz. 1,14-16). És a fény a fizikai élet megvilágítása és a földi életlehetőség egyik eszköze. Az éjszaka és nappal váltakozása a földi életnek szintén feltétele. – De a teljes fénytelenység, a homály, a sötétség pusztító hatalom. Legalábbis – az élő világ számára. Az anyag: kristály stb. fennmarad és fejlődik fényözön nélkül is, de a növény és állatvilág fejlettebb fajtái igénylik a fénysugarat. – Mintha arról volna szó itt, hogy a fejlettebb és legfejlettebb – emberi – élet elpusztul a fénytelenységbe és zűrzavarba omló világban.

b) De döntően elégséges-e ennek a második jegynek ilyen értelmi levezetése? Tárnyilag is lehet helyes a gondolkodási láncor, de a hit keretében a kinyilatkoztatás szava a döntő. Az Írás így ír az utolsó napról: „a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot...” (Mt 24,29). Szó szerinti magyarázata közvetlen emberségében nyilatkozik és így a közvetlen egyszerű magyarázatot igényli. – Ha azután más szöveget is idegyűjtünk, akkor arra is reádöbbenünk, hogy a fények kialvása az emberi szellem értelmi és erkölcsi tüzeinek kialvására is vonatkozik. A Mester arról is szól, hogy ama napokban: „Támadnak ugyanis hamis krisztusok...” (Mt 24,24). Mintha legnagyobb diadalt akarna aratni a sötétség a lélek fénye felett... A Messiás szava helyett a Belzebub lelke szólal meg az

antikrisztusban. „Sok hamis tanító lépett föl a világban, aki nem vallja, hogy Jézus Krisztus eljött testben. Az ilyen: hamis tanító és antikrisztus...” (2Jn. 7). – Mi más ez, mint az isteni kinyilatkoztatás szent tüzeinek oltogatása, a szellemi sötétség terjesztése, hogy „tévedésbe ejtsék a választottakat is, ha lehetséges volna” (Mt 24,24). De itt sem arathat győzelmet a pusztulás lelke. – A **rég hazatértek** várják az utolsó nap harsonájának angyalait, akik „összegyűjtik (az Emberfia) választottait a szélrózsa minden irányából, az ég egyik végétől a másikig” (Mt 24,31). A nehéz időket élőket pedig figyelmezteti előre az Úr: „ha azt mondják: Kint van a pusztában, – ne menjete ki; benn van a szobában, – ne higgyétek” (Mt 24,26)... Ti csak egyet tudjatok: csak a Mesterre hallgassatok és akkor az utolsó nap előrelátandó napján – előbb, vagy akkor kerülve az Úr színe elé – az Ő jobbán fogtok állni, mint a végnélküli élet boldog birtokosai.

Bef.: Látomások, jövendölések lehetnek **egyéni kinyilatkoztatások**. Hívó lelketek az Egyház ítélete szerint hajoljon feléjük, vagy ellenük, mert Egyházunkra áll ez a mondás: „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Jn 10,16).

2. beszéd: A pusztulás napja

(Dogmatikus beszéd: Az Úr ítélete)

Bev.: Talán a „pusztulás napja” kifejezés jellemezhetné leginkább azt a napot, amelyet komoly színekkel rajzol elénk az Írás. A Mestert a „**szeretet Mesterének**” mondjuk, és kemény szavai most sem lehetnek kizárólagosan félelmet és rettegést akaró szavak, hanem olyan szent és komoly figyelmeztetések, amelyek a felelősséggel tevékenykedő ember lelke elé állítják az ítélkező Istent. – Mintha azt dörögné a mai Evangélium: világban élő ember figyelj, mert felelősséged miatt ítél az Isten... Hogyan kell ezt értelmezni?

1. Rendelkezik az Úr.

Az Úr mindenünk, és így mi a teremtés útján teljes függvények vagyunk. A hatodik napon: „Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra, s uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon és az egész földön, meg minden csúszómászón, mely mozog a földön” (1Móz. 1,26).

a) Az emberi halhatatlan lélek már alapvetésben Istenhez fűz. A lélek magában hordozza a természetes erkölcsi rendelkezéseket és így az is isteni, teremtő rendelkezés. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és ön-ítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti – azon a napon, amikor evangéliumom szerint Isten Jézus Krisztus által ítélkezik az emberek rejtett dolgai fölött” (Róm. 2,14-16). – De az Írás első lapjairól idézhető parancs a szabadság és felelősség nagy kiválóságáról szól: „És parancsolá néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehete, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17). Ez a parancs rendelkezés. Megszegése kemény büntetést vont maga után... Az egész Ószövetség az Isten rendelkezéseinek seregét adja, de a Mózes hozta 10 parancsolat az egész emberiségnek erkölcsi élettétele /Olvasd: 2 Móz.20.fejezetét/. – Kisebb parancsokban is rendelkezik (Mózes, Áron, Tóbiás stb.). A többi próféta csak ennek részletezését diktálja. Ha kemény a hangjuk, akkor ennek magyarázatát a nép nyakassága adja. „És hív majd az Úr, a seregek Istene azon a napon sírásra és jajgatásra, szörriha felöltésére, – és íme itt öröm és vidámság van! Borjakat vágnak és kosokat ölnek, húst esznek és bort isznak: Együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk! És kinyilatkoztatta fülemben a seregek Urának szózata: Nem bocsátom meg nektek ezt a gonzságot, míg csak meg nem haltok! Úgymond az Úr, a seregek Istene” (Iz. 22,12-14).

b) De az Úr a próféták után Egyszülöttjén át szól hozzánk: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Ez a rendelkezés csodálatos megemelés az emberi életnek. Érthetően azért, mert itt már a **megváltott** nemzedékhez szól az Isten. A törvények elseje – a szeretet törvénye. „Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24). „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert Isten a szeretet” (1Jn. 4,8). Az Isten rendelete pedig így szól: „Higgyünk Fiában, Jézus Krisztusban, és szeressük egymást. Így parancsolta nekünk. Aki megtartja parancsait, Istenben él és Isten öbenné. Azt, hogy ő bennünk él, a nekünk adott Lélektől tudjuk” (1Jn. 3,23-24). Sőt egyenesen összehasonlítólág ezt mondja: „Hallottátok a régieknek szóló parancsot: Ne öl! Aki öl, állítsák a törvényszék elé. Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák törvényszék elé, aki haragot tart. Aki felebarátját butának mondja, állítsák a nagytanács elé. Aki pedig istentelennek mondja, jusson a

gehenna tüze” (Mt 5,21-22). – Mindezt miért állítjuk drága lelketek elé? Azért, hogy lássátok, hogy a Teremtő Isten – rendelkezik. Mi nem lehetünk olyan gögösök, hogy magunk világosan-ködösen megrajzolt gondolataink és terveink szerint járjunk, hanem a rendelkező Isten szavaira figyelve rendezzük be életünket. – Hogy pedig sohase tévedhessünk, tévmentes hirdetővé teszi a Mester a szent Egyházunkat. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Jn 10,16).

2. Ítélet az Úr.

A rendelkező Úr egyúttal ítélkező is! Az embernek sohasem szabad felednie, hogy szabadsága a felelősséget is magában hordozza; és ugyancsak sohasem szabad feledni, hogy az Ó – és Újszövetség kinyilatkoztatása az **ítélet tényéről** is beszél.

a) A paradicsomban ítél az Úr. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térded a porba! – Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,19 és 15). – Mózesnek Istent várása alatti időben történő bálványimádásról ítél az Úr. „Másnap aztán szóla Mózes a néphez: felette nagy vétkekkel vétkeztek; felmegyek az Úrhoz, talán valahogy megkérlelhetem vétketekért... Meg is veré az Úr a népet e vétkekért, a borjúért, amelyet csinált Áron” (2Móz. 32,30 és 35). – A választott nép elaljasulása idején ítél az Úr: „Szót küldött az Úr Jákob ellen... Reájuk hozta az Úr Rászin ellenségeit, és elleneit felkelésre indította: kelet felől Szíriát, nyugat felől a filiszteusokat, és tele szájjal felfalták Izraelt. Mindezzel azonban meg nem szűnt haragja, sőt keze még egyre ki van nyújtva” (Iz. 9,8 és 11-12). – Az egyesek bűne esetén – ítél az Úr: „Mi dolog az, hogy közmondássá lett közöttetek Izrael földén az a mondás, amely így szól: „az atyák ették meg a savanyú szőlőt, és a fiúk foga vásik el tőle”? ... amely lélek vétkezett, az hal meg” (Ez. 18,2 és 4). Dávid bűnéért ítél az Úr: „mindazonáltal, mivel e dolog által alkalmat adott az Úr ellenségeinek a káromlásra, fiad, ki született neked, meghal” (2Kir. 12,14). Az Újszövetségben ítéletet ígér és örök ítéletről szól a Mester: „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41). – Földi életben is ítél az Úr: „... ugye a magadé maradhatott volna, ha pedig eladod, te rendelkezhetnél volna velem? Miért vetemedtél ilyen dologra? Nem az embereknek hazudtál, hanem az Istennek! E szavak hallatára Ananiás holtan rogyott össze” (Ap.Csel. 5,4-5).

b) Mit akar mindez? Reá hívni a figyelmet arra, hogy **nem** független és felelőtlen az ember, hanem élete felett döntően, **örök életre szóló ítélettel** ítélkezik az Isten. – Ez a kinyilatkoztatás azután nem marad egyszerű tétel, hanem az egész életet irányító isteni útmutatás. – Röviden így lehet tételbe foglalni ezt a következtetést: úgy éljete, hogy boldogítóan csengő legyen felettetek az ítélkező Bíró hangja. Az Írás hivatkozik is arra, hogy milyen legyen az élet, s ha ilyen, akkor az ítélet is ilyen: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). Röviden ezt így foglalhatjuk össze: legyen az élet Isten rendelkezéseinek megfelelő.

Bef.: Rendelkezik az Úr és ítélkezik az Úr! – Hallgassa az ember és teljesítse az Úr szavát, hogy az **isteni élet felett** csendülhessen az isteni ítélet. – Jó nekünk mindezt tudnunk, mert így megsejtve a mi boldog életünk **feltételeit**, kialakíthatjuk az örök életet.

*

- a) Ez a beszéd átépíthető a **nagy vízözön** szentírási szövegére mint bibliai példára.
- b) Ugyancsak átépíthető **Szodoma és Gomorra** bibliai történetére.
- c) Szintén átépíthető **Jeruzsálem pusztulásának** bibliai és Josephus Flavius leírására.
- d) Ugyancsak átépíthető bármilyen háborús jelenetre vagy **Hirosima és Nagasaki** atompusztítására...
- e) Végül átépíthető olyan pedagógiai beszéddé, amelyben az fejtegetendő, hogy a **víziós képek azért rajzolódnak elénk, hogy a „pusztulás napjainak képe” a mi újjászületendő életünk kezdete legyen.** – „Initium sapientiae – timor Domini!

*

3. beszéd: Atya, vagy Bíró?

(Dogmatikus beszéd: Az Írás ítéletének alapja)

Bev.: Az Isten-arc kétféle képen rajzolódik elénk. Igen sokszor villan elő – a jóságos Atya, de igen

gyakran villámlik – a haragvó Jahve. – Hol itt az igazság? Figyeljük csak jól a kinyilatkoztatást: tárgyi szemszögből az Isten mindig jóságot sugárzó Atya, de az emberi élet mikéntje (jó – rossz) szemszögből váltakozva jó, vagy keményen szigorú. – A jó mindig jónak tudja, hallja és látja; a rossz pedig keménynek, zordnak és harciasnak sejt.

1. A jókkal szemben atyaián emelő.

A mai Evangélium a világ vége után a világ megítélését írja le.

a) Az Írás ítélete a **tudattalan világgal** szemben csak ennyi: nem tartja fenn továbbra, és így megsemmisül. Az **embert** illetően azonban, épp a felelősség alapján és a végzett lelki munka mércéje szerint, ítéletet mondó. Az ember élete a végnélküliség vonalán pihen; hangzik tehát az ítélet. – Hogyan szól a jóké? „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). Az ítélet lényege: bírjátok Isten országát. Értelmezése: célbaérés.

b) Az Isten jutalmának ideje végnélküli: „Ti most ugyan szomorkodtok, de majd viszontlátlak titeket: akkor örülni fog szívetek és örömtöket senki sem veszi el többé tőletek” (Jn 16,22). – Az ítélet alapja? Ez már igen-igen lényeges. Vajon a pusztá hit? „Meg akarsz győződni, te okatlan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). – Vagy a pusztá ima? Nem minden: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). – Vagy kizárólagosan az isteni kiválasztás? Igaz ez az apostoli tanítás: „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlóká váljanak Fia képmásához. Így lesz elsősülött sok testvér között” (Róm. 8,29). De igaz ez is: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – A Mester szerint így szól az indoklás: „Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek”. (Mt 25,35). Reánk tehát, az élőkre egészen kemény parancsoló életelv: cselekedjete! A jó tett az üdvözülés alapja – minket tekintve, és az Isten kegyelme – a lényegeket lényegét nézve. „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5): ami üdvösségünkre szolgál; de ti magatok dolgoztatok a talentumokkal, minákkal, hogy ezek az isteni adományok kamatot hozzanak. Aki így dolgozik, az az életben **jóságos Atyának** látja az adományokat osztót és jóságos Atyának látja az örök ítéletkor jutalmazót. „Aki megtartja parancsait, Istenben él és Isten öbenne” (1Jn. 3,24).

2. A bűnösökkel szemben igazságosan büntető.

Az élet eseményei az ember és Isten szemszögből ítéelhetők. Amit az ember – a jó látszatából cselekedve – az érzéki ösztön és örömvágytól hevítve cselekszik, az ember előtt jó, de Isten előtt rossz. – Az ember a bűn esetén – mert ez a cselekvés bűn! – jól tudja, hogy a parancsoló Istennel megy szembe, és így belső rettegés, a felelősség súlya alatti félelem tölti be lelkét. Ez azután a lelkiismeretfurdalással, annak súlyával kétségbeeséssé, vagy – helyes útra kerülve – bűnbánattá válik. – Az első esetekben kemény, zord és félelmetesnek látszik az Isten-arc... A rossz lelkiismeret vetíti az Úrra a haragvó vonalakat, mert valóban ott csillan a **felelősségre vonó**, ítélkező Bíró igazságát követelő arcvonása.

a) És milyen a gonoszok büntetése? Ellentétes a jókéval és így szól: „Távoztatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41). Lényege: örök büntetés. Itt az ítélet alapja? „Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok, szomjaztam, de innom nem adtatok, vándor voltam, de be nem fogadtatok, mezítelen, de föl nem ruháztatok, beteg voltam és börtönben, de föl nem kerestetek” (Mt 25,42). – Nem az Isten, hanem **maga** az ember ítéli önmagát örök halálra. Mintha azt mondaná: „Nem akarjuk, hogy ez legyen a királyunk!” (Lk 19,14). Az örök Királyra magyarázhatod ezt a példabeszédet! Ítéleted tehát így szól: eltávolodsz az élet Királyától!

b) És mi ennek a tanító jellege? Ennek is nagy tanulsága vagy. – Félő szent remegés: „Az Úr féllelme a bölcsesség kezdete” (Zsolt. 110,10). De csak kezdete. A folytatása: a megtérés: „Fölkelek és atyámhoz megyek. Atyám, mondom neki, vétkeztem az ég ellen és te ellened! Arra már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezd, csak béreseid közé fogadj be” (Lk 15,18-19). És a befejezés: a szeretet: „Ha valakinek száz juha van s egy elcsatangol közülük, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a hegyen és nem megy, hogy megkeresse az eltévedtet?” (Mt 18,12). – Így az Isten-arc – a gonoszság miatt – félelmetes vonalait elveszti, és a szerető Atya képe rajzolódik lelkünkbe.

Bef.: Amit a világ tár elénk, az mind szép és szent. A természet gyönyörű tükre az Istennek! Amit az értelmes világ termel ki, az jó, szép, vagy bűnös és rút. – Az első felé fordulva – mindig Atya a mi Urunk, a másik felé fordulva – mindig igaz Bíró a Mester. – Mármint a **jó ember** – mindig Atyának látja, a bűnös – félelmetes Bírónak tudja. – Milyen az Isten? Légy jó, és Atyád leszen!

*

- a) Ez a szentbeszéd átépíthető az „**Ágnes asszony kendője**” című balladára.
- b) Ugyancsak átépíthető arra a **pogány mitológiára**, amelyben az istenek jutalmazók és büntetők. A jutalmazók arca derűs, a büntetők szörnyű...
 c) Szintén átépíthető az „**ősnépek**” szörnyű hitére, ahol csak a **büntető istenség** szörnyűséges arca fordul az emberek felé, és hiányzik a Krisztus rajzolta **Atya szent arca**.
- d) Végül átépíthető Madách „**Ember tragédiájára**”, ahol az emberi küzdelem lehetősége és értelmé az Isten segítő erejére támaszkodhat, amit Madách így fog egy mondatba: „Ember küzdj és bízza bízva”.

*

4. beszéd: A szent „előjáték”

(Dogmatikus beszéd: A világ végének elérése)

Bev.: Görög legenda szerint Pallasz Athéné kipattant Zeusz koponyájából... A drámák súlyos hibája, ha „**Deus ex machina**”-szerű ugrással lép elének az esemény. Éppen ezért: minden nagy mozzanatot **előzménynek, előfutárnak**, lélektani előkészületnek kell beharangoznia. Az Isten tervének fejlődés vonalai láthatók, amelyek **előkészületet** árulnak el. Földi történelmünkben, a világ eseményeiben is ez a rend. – Figyeljük most meg: milyen jelnek jelzik az „isteni színjáték” befejeződését?

1. Istenatyánk jelekkel jelzi a világ végét.

a) A mai Evangélium írja le ezeket. „Amikor majd látjátok a szent helyen a Dániel próféta által megjövendölt gyalázatos pusztulást – aki olvassa, értse meg! – akkor, aki Júdeában van, fusson a hegyekbe. Aki a háztetőn van, le ne jöjjön, hogy kivigye holmiját házából, és aki a mezőn, vissza ne térjen, hogy elvigye köpenyét. Jaj a várandós és szoptató asszonyoknak azokban a napokban! Imádkozzatok, hogy menekülésetek ne télen vagy szombaton legyen. Akkor olyan nagy gyötrelem lesz, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mindmáig, és nem is lesz” (Mt 24,15-21). – Maga a leírás jelzi, hogy lesz világ vége. „Vegyetek példát a fügefáról: amikor ága már gyöngye és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Amikor mindezt látjátok, tudjátok meg ti is, hogy közel van már, az ajtóban” (Mt 24,32).

b) Az emberi ész is érzi, hogy nem lehet örök, ami változó. De mindez **csak** az anyagi világra áll. Az ember **felette** áll ezeknek és ez az ő nagy értéke. De reá nézve is **intő jel** a világ végének elérése.

2. Istenatyánk jelekkel inti az örök életre vágyó embertestvért.

Az Isten a világ végével is int, hogy **örök élethez tartozik az ember**. Ezért:

a) Kevésre becsüld a világot! „Amint mezítelenül jött ki anyja méhéből, úgy megy el innét, és semmit sem visz magával abból, mit fáradsággal szerzett” (Préd. 5,14). – Majd jegyezd meg ezt a szöveget is: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

b) A lélek kincsházát gazdagítsd, mert ez örök. „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20).

c) A szeretet erényét gyakorold, mert: „A szeretet soha el nem múlik... Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjétek a szeretetre!” (1Kor. 13,8 és 13).

Bef.: Az isteni Mester nem gyermekded vakhittel jövendölgeti a világ végét, hanem az isteni jelekhez akarja igazítani az ember életét. Ezt követni a kötelesség. – De legyen érved küzdelmes életutadon az a tény, hogy a Mester is így járta be az életét, **így** jutott és így juttat tégedet is az örök otthonba, Akinek utolsó imája: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet” (Lk 23,46). „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia” (Lk 24,46)... Élj úgy, hogy a múlandó világ felett örök érvényű legyen életed!

5. beszéd: A világ errei megindulnak

(Erkölcsei beszéd: Mik ezek az élő jelek? Első előjel: az egek erői megindulnak)

Bev.: Nem gyermekfantáziák szülöttei ezek a képek. – Ezeket az Urunk diktálja. Ezek az igazság vetületei. – Miképp játszódik le ez az esemény?

1. A világrend erői megindulnak.

a) A Teremtő terve a rend. Csillagoké... Földé... Parányi életeké... Emberé... És ha ezek felborulnak?... Akkor közeleg a világ vége. „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek. Akkor majd feltűnik az Emberfiának jele az égen és jajgatásba tör ki a föld minden népe, mert meglátják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mt 24,29-30).

b) Az ember műve – a rendbontás. Az „áltudás”, az „áljóság” zavaró tettei. Ezek a gögből fakadó engedetlenség tényei (eredendő és személyes bűnök!).

2. Mi történik tehát? A világ világitói kialusznak.

A fényt a fényforrás adja. Van fizikai és van lelki fény. Mind a kettő égjen.

a) A fizikai fény a tűz. Alapja az égés, eredménye a világosság. Értéke a látás lehetősége. „A föld azonban puszta és üres volt és sötétség volt a mélység színén: de az Isten Lelke ott lebegett a vizek felett. És mondá az Isten: Legyen világosság! És lőn világosság. És látá az Isten, hogy a világosság jó” (1Móz. 1,2-4).

b. A lelki fény az értelem fénye. De a léleklény alapja a lélek tüze. Eredménye – az igazság látása. Értéke: az örök Igazsághoz érkezés. Az a látás, amely földön így teljesedik: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világossággul a pogányok megvilágítására” (Lk 2,29-32). De ez égben így lesz valósággá: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Bef.: Mindez azért, hogy alakuljon ez a **végleges** rend és világosodjék az **örök világosság**.

6. beszéd: A hamis próféták jelentkezése

(Erkölcsi beszéd: Második előjel: hamis próféták támadnak)

Bev.: Kiké a világ uralma? Az élet prófétáié. De vannak hamisak is. Jellegzetes ellentét közöttük: az igazi az eget Urának terveit harsonázza, a hamis a föld mammonjának diadalát kiabálja. – Kik az igazi, isteni igazságok közvetítői?

1. Krisztus az élet igéinek Isten rendelte hirdetője.

Hozzánk – prófétái után – a Mestert küldötte az Atya! „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). – Kicsoda Ő? – ezt kérdezheti az ember.

a) Az Isten Egyszülöttje. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9).

b) Az ember Megváltója. „... megöltek, de véreddel megváltottál minket Istennek minden törzséből, nyelvből, népből és nemzetből” (Jel. 5,9).

c) Az örök élet Királya. „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya; íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít” (Zak. 9,9). „Akkor a megnyílt mennyben egy fehér lovat pillantottam meg. Lovasa a Hűség és az Igaz... Köntösén csípő magasságban ez a név volt írva: „Királyok Királya, uralkodók Ura” (Jel. 19,11 és 16). – Minden szava: Atyja igéje és így az igazi élet szent forrása.

2. A hamis próféta – Krisztus hivatottságával szemben – az anyagi élet szóhirdetője.

Aki a Mester ellen van, az az Atya ellen lázad.

a) Lehet-e „látszat igazság” a szava? Igen! Igen! Jól jegyezd meg: „Ki fognak zárni titeket a zsina-gógákból. Sőt eljön az óra, mikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy szolgálatot tesz Istennek” (Jn 16,2). Sőt egyenesen félelmetes a „látszat igazság” hirdetése. Ezért mondja a Mester: „Támadnak ugyanis hamis krisztusok és hamis próféták, és nagy jeleket és csodákat művelnek, hogy tévedésbe ejtsék a választottakat is, ha lehetséges volna” (Mt 24,24).

b. Miről ismerhető fel? Önző célokról... Földies tervekről... Hangos hangokról... Ne felejtsetd: „Alázkodjatok meg az Úr előtt, ő majd fölmagasztal titeket” (Jak. 4,10)... Gyűlöletről. Jól jegyezd meg: „Aki pedig vallásosnak tartja magát, de nem fékezi nyelvét, hanem önmagát áltatja, annak semmit sem ér a vallásossága. Isten, a mi Atyánk szemében ez a tiszta és igazi vallásosság: Viseld gondját

a nyomorgó árvának és özvegynek s őrizd magadat tisztán e világtól” (Jak. 1,26-27). – Az Isten pedig a Szeretet és a lelki kiáradás Atyja! A **Vele szemben hangoskodók** tehát – hamis próféták!

Bef.: A földi élet lehanyaglásának egyik jele: a bűnök látszólagos diadala! De győz a lélek, az erény és így – az Úr!

7. beszéd: A csapások napjai

(Erkölcsei beszéd: Harmadik előjele: nagy csapások nehezedenek a világra)

Bev.: Szól-e mindenkire az Isten? Mindnyájunknak szerető és igazságos Atyja, ezért nincs lelkéből kizárva senki sem. De a **hívó szó** a meghívottak lelki berendezettségéhez mérten más és más. Figyeljük csak: hogyan hívogat Magához a Mester?

1. Az igehirdető Mester szava a szeretet hívogató csengésével cseng.

A földre szállt Ige csengése: a szeretet.

a) Küldetése is ez: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Szolgáltatása is ez: „... fölkelt a vacsorától, levette felsőruháját, fogott egy kendőt és maga elé kötötte. Aztán vizet öntött egy mosdótálba és mosni kezdte tanítványainak lábát, majd a derekára kötött kendővel megtörölte” (Jn 13,4-5).

c) Törekvése is ez. Az embereket is erre akarja bírni. „Szeretteim! Szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert Isten a szeretet” (1Jn. 4,7-8). Ezt pedig így egészíti ki az Úr: „Aki azt állítja: Szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné? Ezt a parancsot kaptuk tehát tőle: „Aki szereti Istent, szeresse testvérét is” (1Jn. 4,20-21).

d) Tanítványai is ezt teszik (Páli Szt. Vince és a szentek sora...). Boldog volna az ember, ha győzne a szeretet.

2. A kemény szívűek életében pedig a szenvedések és csapások pörölycsapása zeng.

De megérti ezt a szép melódiát az önző, az öntelt, a bűnös ember? Hiszen mottója: „Olyanokká lesztek, mint az Isten” (1Móz. 3,5).

a) Ezeket a **büntetés erejével** ébresztgeti. – Figyeld csak: a nagy megtérők a szenvedés útján jutnak Krisztushoz (François Coppée: „A megváltó szenvedés”)

b) Van **próbabüntetés** is (Jób!), de ez az erénygyarapodás szent eszköze (Olvasd: Jób történetét!). Ébredj ember! Ez az Úr követének hirdető szava!

Bef.: Mindenkit hív és int!!! Ha túlságos sok a csapás, akkor diadal ünnepre készül a világ, diadalt arat a véget teremtő Isten.

8. beszéd: Az Úr harsonái

(Erkölcsei beszéd: Az Úr-jövet igazi jelei; első jel: a harsonázók)

Bev.: Az Úr igéje elvetett mag... De az Úr igéjének hirdetése harsonázó beszéd is. „Isten országának ezt az örömhíret pedig hirdetik majd az egész világon biznyságul minden nemzetnek. Csak akkor jön el a vég” (Mt 24,14). Ezért rendeli el a Mester: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19-20). Természetes, hogy ennek teljesítése – a nagy áldozatú, térítő munka eredője. Ennek az igehirdetésnek **teljessége** – az Úr eljövételének egyik jele. Nézzük tehát: jelentkeznek-e a földi és égi harsonázás előfutamai?

1. Még kevesen vannak az igehirdetők parancsának követői.

Az első jel: közeledik-e az „egy akol és egy pásztor” ideje? „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

a) Nézzük a földgömböt! Mennyi még a pogány! Az itthoni tájakat! Mennyi még a megdolgozandó lélek! „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás urát, küldjön munkásokat aratásába” (Lk 10,2).

b) Van-e már **egyetemes** igehirdetés? Elméletben – igen, de valóban még egy milliárdnyi nem halotta az Úr igéjét... Sőt köztünk is mennyi a szakadár! Imádkozzunk: „Jöjjön el a te országod!” (Mt

6,10).

2. Csak azután szólalnak meg az ég angyalainak fergetegesen harsonázó csapatai.

Az igazi Úr-jövet – az ítélet napja. Ezt **angyali** harsonázók előzik.

a) Van **egyéni** Úr-jövet. Ez a halál utáni **részleges** ítélet. **Csak** nekem szól (egyéni **előrerendelés**, egyéni **talentum** adás, **jó környezet**, isteni **hívás és sugallat**).

b) Van **egyetemleges** Úr-jövet. Ez mindenkit érint az ítélet napján. – „Ami fedve volt, feltárul...” (Szt. Tamás himnusza: Dies irae). A földön az Atya hív, az utolsó napon a Bíró ítél.

Bef.: Milyen legyen az élet? Olyan, hogy örvendetes legyen az örök ítélet: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

9. beszéd: **A harsonázók harsonázása**

(Erkölcsi beszéd: A második égi jel: égi hangok)

Bev.: „Beszédetek legyen: igen, igen; nem, nem” (Mt 5,37). Ez a Mester szava. Mindez azért, mert az ember az Isten Fia, Isten pedig az Igazság. – Kihez hasonlítson az ember? Az igazság leánya, vagy a hamisság fejedelme?

1. Isten – az Igazság.

Maga a nagytermészet teremtése – az igaz cselekvés tárgya. A természetben szól az isteni igazság.

a) Tanítása is mindig igaz. „Igazságod örökre igazság, és törvényed igazmondás” (Zsolt. 118,142).

b) Még ha nehéz is. – Sőt: rendszerint a nehéz, a feladat teljes tanítás az igazság. – Ha tehát az Istent keresed, akkor az Istenhez forduljon a lelked.

2. A Sátán – a hamisság.

Ha hamisságot hirdetnek, akkor a Sátánra ismerj!

a) Mik ezeknek tartalmuk? Igehirdetések. Túlzottan színezett beállítások és kísértések.

b) Mik ezeknek eredményük? Magad és mások megrontása. – Végül is sötétségbe vonás... – Ha ezek csendülnek szóban vagy bűnös példában, akkor érezd át: elközelgett a pusztulás országa.

Bef.: Az ország belső szelleme: jele az ország igazi értékének. Az igazság országa – Isten országa. A hamisság – a Sátán birodalma.

10. beszéd: Az Emberfiának jele

(Erkölcsi beszéd: Harmadik jel: A Kereszt felvillanása)

Bev.: Az Írás szerint: „jel, amelynek ellenszegülnek” (Lk 2,34). Szt. Pál szerint: „Mi azonban a megfeszített Krisztust hirdetjük: aki a zsidóknak ugyan botrány, a pogányoknak meg oktalanság, de a meghívottaknak..., Krisztus, Isten ereje és Isten bölcsessége” (1Kor. 1,23-24). Nekünk diadalmas zászló. Róla énekeljük ezt a fenséges himnuszt: „A szent Kereszt jele felragyog”... Mit hirdet nekünk a szent Kereszt?

1. A Kereszt az élet igazi útját mutatja.

Röviden ez azt jelenti: a földi élet útját, helyességét a szent Kereszt jelzi. Merre kell menni? – ez a kérdések kérdése.

a) Vajon örömtű az élet? – Jézus ezt mondja: „Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot: majd kielégítik őket” (Mt 5,6). „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10).

b) Vajon szenvedés és küzdelem az élet? – Ezért mondja a Mester: „Örüljétek és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben. Hiszen így üldözték előttek a prófétákat is” (Mt 5,12).

c) Vajon feltámadás az élet? – **Csak** a végén! Ezért mondja az Írás: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40).

d) A kettő együttese az igaz. Ezt pedig a **Kereszt** mutatja. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23). – Jelszavunk tehát: nem zúgolódom tehát, hanem hűen követem!

2. A Kereszt égre felvillanása – az utolsó elérékezésének óramutatója.

Ez a tétel pedig azt jelenti, hogy az örök élet útjának feltárulását szintén a szent Kereszt jelzi. – De az égen feszülő Keresztünk véres áldozata most már az égre villanó diadal – az ítélet napjának szent Keresztje. Itt már azt jelzi a Kereszt: elérkezett az Úr tanításának és az emberi életnek diadala.

a) Kik járhatnak hozzá? Kik borulhatnak diadalmas fájához? Akik törődötten borultak véres osz-

lopához a földön és erőt merítettek belőle. Akik cirenei Simonok voltak... Akik vittek életterheket és így harcosai az isteni életnek.

b) Kik lesznek részesei az isteni diadalnak? A diadal részesei a küzdelmekben Vele járó „életharcosok” és a küzdelmekben erősnek találtatott „áldozatosak”. Ezek együtt lesznek az atyai házban.

Bef.: A mileosi hídnál vívott konstantini csatának szent jele a szent Kereszt. – Nálunk az örök életért vívott harcok diadalmas zászlója! Ez váltott meg minket és ez vezet az örök életbe.

11. beszéd: A villámfény sziporkázása

(Erkölcsei beszéd: Negyedik jel: a kísértő szavai és jelei)

Bev.: A fényezés a látás eszköze, de a tobzódva ránk ömlesztett fényzuhatag a vakítást okozza. Azért csendesen villanó az Úr tanítása. Figyelem! A „túlzott fény” – sötétséget okoz. Az ilyen „fények” ködösítik a szent Keresztet is. – Miképpen kell látnunk az örök élet érdekében?

1. Látni kell – Krisztus életútját.

A világ útját Krisztus útja jelzi. Ez ha tetszik, ha nem – a kereszt útja. „A kereszt tehát mindenkor kész és mindenütt vár rád. Meg nem szabadulhatsz tőle, akárhová futsz; mert akárhová mégy, magaddal viszed énedet és mindenütt magadra találsz... Ha egyik keresztet elveted, kétségkívül találsz másikat, talán nehezebbet” (Krisztus követése, II. 12,20-21... 25). – Óhajtja-e ezt az ember? Óvakodik tőle, fél tőle, irtózik tőle. Azért, mert **érzéki természete** nehezen váltódik át **lelkivé** a szenvedésen át. – Ezt használja ki a csábító.

2. És nem szabad követni – a gonosz ragyogó életútját.

A szenvedés jelentkezései ködösödést hozhatnak, de az ösztönös élet örömei bűbájos színben tündökölnék.

a) A gonosz kísértés – tündöklő „jeleket” cselekszik... Idetartozik a sok bűnös bűbájosság. Ezzel akarják megtéveszteni az embereket.

b) És mi a biztos jel? Egyházad tanítása mellett ez: könnyebb életet ajánlanak és a kereszt értékét kevésre becsülik. A Mester szava azonban ez: „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10).

Bef.: Fény kell, hogy lássunk, de nem annyi, hogy megvakuljunk! Az elsőt adja – az égi Atya, a másikat lobbantja – az élet örök ellensége.

12. beszéd: A választottak megingatása

(Erkölcsei beszéd: Ötödik jel: A választottak ingása)

Bev.: Az Úr közvetlen családja erős gyűrűben húzódik Köré. De ha ez a kör is inog, akkor elkövetkezett az idők teljessége.

1. Ingatják a viharok az erdők tölgyét.

Az erőset rázza a szél...

a) Az igaz tanítás ereje biztos. – Urunk mondja: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mk 13,31). – Mégis mit látunk? Ingatja: a „tudomány” hulláma. Zavarja: az új gondolatvilág sodra.

b) De még a Mester közvetlen környezete sem teljesen erős. Olvasd csak: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32).

c) Ha azután az „egy akol és egy pásztor” előtti időkben az antikrisztus vonzóerejét látod: itt az ítélet közeledése. „Gyermekeim, itt az utolsó óra! Amint hallottátok, eljön az antikrisztus. Már eddig is sok antikrisztus támadt. Ebből tudjuk, hogy itt az utolsó óra” (1Jn. 2,18). „Sok hamis tanító lépett föl a világban, aki nem vallja, hogy Jézus Krisztus eljött testben. Az ilyen: hamis tanító és antikrisztus” (2Jn. 7).

2. De az erősek acélos gerinccel állják a viharok erejét.

Az azonban megfigyelhető, hogy az **igazi erőset** óvja a Mester lelke.

a) A Sátán lényeges jelentkezése: a tapadás szellemének ébresztése.

b) A Mester jelenlétének biztos jele: az Úr segítő kegyelmének áramlása. Valóságos mód: a szőlőtőkéből való venyige által: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5)

Bef.: Vágyunk a Mester földi családjához, hogy vágyva vágyódjunk – égi családjába.

*

c) *alcsoport: Az Isten közeledését előző kísértések*

1. beszéd: Ne higgyetek!

(Erkölcsei beszéd: Az Úr segítő parancsa: ne higgyetek!)

Bev.: Az Úr legerősebben követeli a hitet. Atyjának és neki kell hinnünk, hogy üdvözüljünk. Olvasd csak: „A győzelem, amely diadalt arat a világon: a mi hitünk” (1Jn. 5,4). Ezért mondja a Mester is: „Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözül” (Mk 16,16). – Sőt ilyen alakban is felcsendül a hit nélkülözhetetlensége: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen” (Jn 6,40). – De Ő velünk is marad és igazságágának hirdetőjévé teszi a Egyházat. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16).

1. Az Úr igazi eljövételét tehát halljátok!

Olyan parancs ez, amely irányt szab és az üdvösség ellen törő kísértéseknek zavarát megtöri. De itt kettős a kérdés: kik az Úr követői és kik az idegen hangot csendítők?

a) Az Úr követői az Egyház és szolgálói. Jelzik: küldettek Tőle, az apostoloktól és a szentelő apotoludóktól (ordinatio!). Olvasd csak: „a tizenkettőt küldte Jézus és megparancsolta nekik:... Menjetekek és hirdessétek: Közel van a mennyek országa” (Mt 10,5 és 7). – Sőt ezt a szent szöveget is olvashatod: „Azután így imádkoztak: „Urunk, ki mindenkinek szívét ismered, mutasd meg, e kettő közül melyikre esett választásod, hogy elfoglalja ebben a szolgálatban, az apostoli rendben a helyet, melyet Júdás hűtlenül elhagyott és így az őt megillető helyre jutott”. Ezután sorsot vetettek rájuk. A sors Mátyásra esett, mire a többi tizenegy apostol közé sorolták” (Ap.Csel. 1,24-26).

b) Az „idegenek” pedig azok, akik a küldetést **maguktól** vették. Jeleik: anyagiasak és földhöz tapadók. – Jól jegyezd meg: isteni küldetés lehet csak az **isteni szolgálat** alapja. Ne higgyetek a hamisaknak! Urunk parancsa ez!

2. Senkinek – az Úr küldöttjein kívül – ne higgyetek!

De – ha szerintük – az ég küldötte őket? Arra is ez a felelet: „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8). – Az ilyen kísértő hangot így kell elnémítani:

a) Az ég már nyilatkozott. De hogyan? Teremtéssel. – Ez a természetünk hangja. Profétákkal. – Ez az isteni üdvörténet mozgatója. Krisztussal. – Ez az üdvözülés beteljesítése. Egyházzal. – Ez az üdvösség széles hirdetése.

b) Az ember tehát ezekre figyelve hallgasson és a hallott igék szerint éljen! Jól ismerheted az Írás szavát: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – A többi: emberi tervek és káprázatos látszatok. Az Úr szava: „Ne higgyétek!” (Mt 24,26).

Bef.: Ez a tiltás végül is irányító segítség! Megmutatja, merre vezetne a tévely útja. Tílalomfát állít az útkeresztelés elé. „Ne higgyetek nekik!”

2. beszéd: Legyetek készen!

(Erkölcsei beszéd: Az ember felkészülése)

Bev.: Valójában mi az élet tevékenysége? Alapjában erőfeszítés és készülődés a következő napra. Csak a felületes ember **éli a napot** és mellőzi boldogan a **holnapot**. – De van-e az egész isteni élettervben ilyen felkészülési parancs?

1. Az első parancs – a természetben csengő és így szól: Készen az életre! Sok pontja van ennek.

a) Készségesen kell beköszönteni az életbe. Ez az áldott szülők feladata...

b) Készségesen kell vállalni az élet **adott** helyzetét. Ez az embernek Istenben való megnyugvása. „Mezítlen jöttem ki anyám méhéből és mezítlen térek oda vissza; az Úr adta s az Úr elvette, amint az Úrnak tetszett, úgy lett, legyen áldott az Úr neve!” (Jób 1,21).

c) Készségesen kell dolgozni a holnapért. Ez a parancsteljesítés állandó feszülést biztosít. Ez a munkavállalás kötelessége. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

– De folytatódik ez a testi, szellemi, lelki vonalon. Mindez ezt jelezné: **légy készen az életre!**

2. Majd a második parancs – ugyancsak természetünk hangja – így szól: készen a halálra!

A fejlődés vonala felfelé tör ugyan, de a zenit után a nadír felé hajlik...

a) Ez már a törés jelzése. A lehajlás. Ezt is készségesen kell fogadni (Pl. a nyár készüljön a gyümölcsöző ősze...).

b) De a törés-jelzés után messziről-közletről int a halál. „Minden test elfonnyad, mint a fű, mint a fakadó levél a zöldellő fán: az egyik kihajt, a másik lehall; ilyen a húsból és vérből való nemzedék: az egyik bevégi, a másik születik” (Sir. 14,18-19). Ezt **még készségesebben** kell vállalni, mégpedig azért, mert **ez nem az elmúlást hozó vég**, hanem ez **az új életet hirdető kezdet**. „... azokra, akik jámborul hunytak el, igen nagy jutalom vár” (2Mak. 12,45). „Számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség” (Fel. 1,21). – Persze csak annak, aki életének áldozatosságával **kiérdemelte**.

Bef.: Mít jelent tehát valójában a **készenlét** isteni parancsa? Végeredményben az **élet szeretetét és szolgálatát!** Mert a földi vonalon – a bontakozás idejét éljük, a halál követségét várva – az isteni életnek hajnalhasadását nyerjük. Ne felejtse el ezt az igazságot: Krisztus diktálja az értékes **földi életet** és ugyancsak Ő adja – a halál követségét is igénybe véve – az **örök életet**.

3. beszéd: Meddig csengnek a Mester szavai?

(Erkölcsi beszéd: Mesterünk szavai nyomán)

Bev.: A jó szülők lelkét az jellemzi legjobban, hogy figyelve figyelik a gyermek életét és tanítva tanítják lelküknek legértékesebb birtokállományát. – Mesterünk a mi életünk világos látója, utaink biztos kipontozója és életutunk isteni ismerője. – Igéit előkészítette a próféták szava, tanítását hallgatta Judea, Galilea. De kérdés: hogyan hangzik felénk égi hangja?

1. Ő – először tanítva tanított földi életében.

Mit mond róla az Írás? „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét...” (Mt 4,23).

a) Tanító útjain egyetemesen tanította az embereket.

b) Sőt egyeseket is tanított (Jákob kútjánál, Simon farizeust, a századost, Nikodémust).

c) Tanítványait pedig különösen tanította. „Nektek jutott, hogy megértsetek a mennyek országa titkait” (Mt 13,11). Sőt rájuk bízta a tanítás hatalmát: „Elmenvén tanítsatok minden népet” (Mt 28,19).

2. Hangja nem csendesül el halála után sem, mert tanítva tanít Egyháza.

Ketté oszlott a hívők serege. Nyáj és pásztor a megosztás alapja.

a) Az első a vezetendő, a másik a vezető. „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32). – „Majd harmadszor is megkérdezte: „Simon, János fia, szeretsz engem?” Péter elszomorodott, hogy harmadszor is kérdezte: szeretsz engem? és csak annyit mondott: „Uram, te mindent tudsz, azt is, hogy szeretlek téged.” Jézus ismét azt mondta: „Legeltesd juhaimat” (Jn 21,17).

b) De a vezető nem tévedhet. „Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad... Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,16 és 26). – Így az Egyház az Úr helyett irányít. Mint az Urat, úgy halljuk az Ő küldött követét. Még egyéni gyarlósága ellenére is: az Úr követe.

c) A nyájról és a pásztorról egyaránt szól a tanítás: „Ti vagytok a föld sója. Ha a só ízét veszti, ugyan mivel sózzák meg?... Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető. És ha világosságot gyújtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítsa a ház minden lakójának” (Mt 5,13 és 14-15).

Bef.: Földi életünk égi Urának, örök életünk szülőjének tanítása: szent parancs.

4. beszéd: A felfigyelők és a süketfülűek

(Erkölcsi tanítás: Kik hallgatják?)

Bev.: A pusztában is zúghat a hang és életet fakasztóvá lesz; a vágyó lelkek együttesében is csendülhet a beszéd és életet fakasztóvá nemesedik. – De ugyancsak elnémulhat minden, és így elködösö-

dik a lélek. – Kérdés: kik azok, akiknek lelkében nem kelt **életrezonanciát** az isteni ige?

1. Az Úr lelkétől elhangolt – élő hangszerek.

a) Vannak alkalmatlan szerszámok... Sok rajtuk a teher, a durvaság, a faragatlanság. Ezeken először dolgozni kell: a húrozat **finomításán**, hogy alkalmassá legyenek (ez a szülőknek szól!).

b) De vannak elrontott szerszámok. Ezeket már maga az ember rontja el (bűnök durvaságai!). Itt a segítség ott kezdődik, hogy **átnevelítjük** életünket (ilyenek voltak a farizeusok). – Így alkalmasak lehetünk az Úr igéjének hallására és befogadására.

2. Mi tehát a feladat? **Az Úr lelkéhez hangolandók az – élő mikrofonok.** Az igazi ember a finoman felfogó készülék.

a) Vágyva vágyja az égi muzsikát.

b) Magába szívja az isteni igét.

c) Készséggel éli az isteni életet. Mi ennek a módja? Szabadulni a földiektől és felfigyelni az égiekre!... Bízzál: szól az ég, és hallhatja a föld.

Bef.: Imádkozva kérjük az Atyát, hogy tegye alkalmassá lelkünket az Úr szavainak befogadására és a Vele való együttműködésre.

*

d) alcsoport: A Végtelen, végnélküli és véges elméleti magyarázata

Ebben a csoportban a **látszat** kérdéseivel kezdhetnők. Szinte fel lehetne vetni: miben látjuk, illetve sejtjük a **világot**, az **embert** és az **Istent**? – Azután arra lehetne kitérni, hogy – **bölcséleti** és **dogmatikai** tanítás alapján – minek kell tartani a **Végtelent**, a **végnélkülit** és a **végest**? Ezek a gondolatok pedig azért vehetők fel ezen a helyen, mert a napi Evangélium egyenesen ezeket a kérdéseket érinti.

1. beszéd: Minek látjuk a nagy világot?

(Dogmatikus beszéd: A világ értelmezése)

Bev.: Emberi szemeink előtt feltáruló valóság a nagy világ képe. Közvetlenül körülvevő otthon hátszemlélete mellett kitérül előttünk a nagy mindenség... És mi mit teszünk? Csak tudomásul vesszük a létét? Nem! Nem! Állandó kérdőjellel válik minden és kérdéssé: te mi vagy?

1. Bontakozó teremtmény.

Ez lesz az első megállapítást adó lélekfelelet. Mégpedig azért, mert a nagy világ **lezárt adottsága** nem tapasztalható, hanem a bontakozása észlelhető.

a) Jósága – állandóan szélesedik. Megismerjük a környező világ (otthon, lakás, élelem stb.) jóságát. Sőt azt is, hogy mindig **többet** kínál az ember számára. És pedig úgy, hogy hasznosságát leleplezzük, belső értékeit és rejtett igazságait értékesítjük és így **jóságát** – alanyi értelemben – felfokozzuk.

b) Tökéletesedése – bontakozik. Ez már a lénytani ponthoz tartozik. Valójában annyit jelent, hogy az Isten alkotta világ **potencialitása** – **aktuált valósággá** alakul. Így: tökéletesedik. Gondolj a **helyzeti** és **aktuált** energiák példájára!

2. De alapjegye – földként –: szertehullás.

A világ valóságos fenntartója: az Isten. Ez a teljes függés ténye. – Az Isten fenntartotta anyagi világ pedig nem tárja fel a fennmaradás igényét. Már csak azért sem, mert **alanyi öncélúsága** nem jelentkezik.

a) Már a természetes életkeretben is ez a jegye; szertehullik és újjáalakul. Figyeljük meg az állandóan alakuló anyagi életformák történetét. Útjuk: szétesés és újjáalakulás.

b) A végső kibontakozásban semmivé lészen. Az Írás egyenesen tanítja ezt a pusztulást. Ezért olvassuk a világ végének előrevetített leírását: „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold sem áraszt világosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29). – De elvileg is hirdeti mondván: „Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak” (Mt 24,35). – És az értelem odahajló megértéssel megérti. Igazat ad annak a tételnek: ami teljes függés műve és a Teremtő gondolatából nem hordozza az **öncél** kincsét is, az nem igényli a maradandóság kegyét.

Bef.: Így a világ átfutóan bontakozó, szellemi életet (emberi!) szolgáló és Isten dicsőségét hirdető **teremtmény**.

2. beszéd: Minek látjuk az emberek világát?

(Dogmatikus beszéd: Az ember értelmezése)

Bev.: A nagy társadalom az emberek közössége. Ennek egy parányi pontja az „én” személyisége.
– Kérdés: hogyan értelmezhető az ember életbontakozása?

1. Életét igények között tevékenykedőnek látom.

Ez a tevékenység egyetlen alapütemet hirdet: alakulj, gazdagodj és bontsd ki tehetségeidet. – De kin észlelem ezt a történetet?

a) Magamon... Még a születés előtt és attól kezdve minden életmozgásomban – a testi élet kibontása érdekében fáradozom. Azután – a lelki tehetségeimet (értelem, akarat) szolgálom. És végül szellemiségem (metafizikai, természetfeletti élet) értékeit bontakoztatom.

b) Minden emberen... Amit magamon látok, azt másokon is észlelem. A magamon tapasztalt előretörés – egyetemes emberi életvonal diktálás. Még akkor is igaz, ha helytelenül – **elnyomás** következnék be (elanyagiasodás, erkölcsi elernyedések). Az élet eleven sodra – eget kérve előrerobban!

2. És igény kielégülésben tökéletesedőnek észlelem.

Az igény és szolgálat eredőt létesít. És mi ez az emberszemély életében?

a) Lesz anyagiakban gazdagabb (homo naturalis).

b) Lesz lelkiekben finomabb (homo culturalis).

c) Lesz szellemiekben diadalmas (homo divinus).

Bef.: Ilyennek látom az ember történetét. – De ne felejtsetd: az utóbbi fokra emeld önmagadat!

3. beszéd: Minek sejtjük az Isten világát?

(Dogmatikus beszéd: Isten értékelése – emberi ítélettel)

Bev.: A „nagyvilág” és a „kisvilág” eleven követelődzéssel követeli az Ősok, az Isten létét és személyes Valóságát. – De kérdésként meredhet elénk ma ez a tétel: hogyan közeledik a lelkünk az Istenhez?

1. Az élet Urának tiszteljük.

A Teremtő léte a teremtmény függő voltának állítása. Ezért van az, hogy a személyes, öntudattal rendelkező ember első lépése: a hódoló tisztelet. De miben jelentkezik?

a) A függés tudatos elismerésében. Az Isten létezésének és a hozott törvények tiszteletének elismerésében.

b) A függésnek – **életté** alakításában. Itt már nem csak az értelem hódolata, hanem az akarat készsége is szerepet talál... Sőt többet mondok: maga kialakult **emberszemély lélektökéletessége** léssen az Isten tárgyi dicsérete.

2. Az emberek Atyjának szeretjük. De az emberszemélynek Istenhez emelkedése nem marad a hódolónak alázkodó meghajlása.

a) Az Isten is – Személy. A személy lényeges jegye, hogy a szellemi kapcsolat erejével fonódik a másik személyhez. Ez pedig az örök Jóságban – a szeretetáradás lehet. Itt a lényeges jegy: adni, adni! Ezt diktálja az Írás: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Az ember is – személy. Kiáradó története a szeretet adás és szeretet vétel. Így tehát az **Atyához fűződik**, szeretettel fonódik az Istenhez, Aki valóban Maga a **Szeretet**. Ezt diktálja az Írás is: „Szeresük tehát (Istent), mert Isten előbb szeretett minket” (1Jn. 4,19).

Bef.: Hogyan közelíthetjük meg tehát az Istent? A hódolatos tisztelet alázatával és a gyermeki szeretet áramlásával.

4. beszéd: Végesség és végnélküliség

(Dogmatikus beszéd: A teremtmények jegyei)

Bev.: Milyen életértékekkel indította Isten a nagymindenség észlelhető teremtményeit? Azt is kérdezhetném: milyen jegyeket ütött az Isten teremtményeire?

1. Végesség – a világ jegye.

Itt az anyagi világra gondolok.

a) Időben teremtett. Mózes így kezdi az isteni tevékenységét: „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1).

b) Végpusztulás felé hajóvá alkottatott. A Mester így írja le a világ végét: „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold sem áraszt világgosságot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29).

2. Végnélküliség – az emberélet kincse.

Itt már szellemi élet hordozója a gondolatom alanya.

a) Erről szól – a Teremtő intő szava: „És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehetel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz.2,16-17).

b) Ezt szerzi vissza – az Úr Egyszülöttje: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26).

c) Ezt élvezzi az életzarándok – örök boldogságban: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef.: Múlандó az anyagi világ, és végnélküliség az ember életjegye. Ha ezt látom, akkor megértem a Mester szavát: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emész, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emész, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,19-20).

5. beszéd: Végtelen az Isten és végnélküli az ember

(Dogmatikus beszéd: Az Isten és ember egybevetése)

Bev.: A véges világ felett a végnélkülisége folytán **úr** az ember, de a végtelen Isten mellett a végnélküliség kegye **Isten fiává** teszi az embert. – Érdemes volna részletesen vizsgálni, hogy az isteni kinyilatkoztatás szerint milyen az Isten és milyen az ember?

1. Istenben nincs kezdet és nincs vég.

Érdemes felcsendíteni a bölcsességről szóló fenséges leírást: „Öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt... Amikor az eget felállította, már ott voltam, amikor biztos törvénnyel kört vont a mélység színe fölé; amikor a fellegeket odafenn megerősítette, és kimérte a vízforrásokat” (Péld. 8,23 és 27-28). – Most azután értelmezzük: mit jelent ez a fenti tétel?

a) Az **Írás** így ír az Isten lényegéről: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél” (Jn 1,1-2). Majd ezt is olvassuk: „Mondá az Isten Mózesnek: Én vagyok az „Aki vagyok” /2Móz. 3,14/.

b) Az emberi értelem így értelmezi az Istent: örök Lét... Ez a bölcséleti **eredet** kérdésére adott felelet. Örök Forrás... Ez az **élet szellemiségének** kérdésére adott felelet. Örök Élettenger... Ez az **élet célbafutásának** kérdésére adott felelet.

2. Az emberben van kezdet és nincs vég.

Az ember születik és halált hal. Olyan tapasztalat, amely állandó közvetlenséggel tárul elénk.

a) Mi ennek lényege? Valójában azt kell kutatni: honnan jövünk és hová törünk? Teremt az Isten – szellemiségben **Hozzá hasonlónak**. „Meg is teremtette az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Ez az eredetet magyarázza, de a végnélküliség jegyét is előre hirdeti. – De áldozattal végnélküli élet kincsével gazdagít – szeretetből. „Krisztus is meghalt egyszer a bűnök miatt, az Igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket” (1Pét. 3,18). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) Mi ennek tartalma? Olyan élet, amely véget nem lát mindörökké. A Mester szava így jellemzi: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). A Zsoltáros pedig így színezi: „Ekkor ő parancsot adott fenn a fellegeknek, és megnyitotta a mennynek ajtait, és mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,23-25). Végül az apostol így értékeli: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre, most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismertem vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: A **Végtelen** Isten embernépe a **végnélküli**, soha el nem múló boldog nyáj együttese.

6. beszéd: Földi élet és örök élet

(Dogmatikus beszéd: Az emberi élet)

Bev.: Az ember életét így lehetne az Egyház élő tanítása szerint tételbe foglalni: földön kezdődő szellemi élet, amely az Isten országában talál boldog és végnélküli kiteljesülést. – Kérdezzük tehát: mi tehát a földi élet és milyen létszen a végnélküli élet?

1. A földi élet Isten tervezte – előkészület.

Van tehát isteni Jóság akarta végnélküli életboldogság, de szerephez jut az emberi személy önkéntes szolgálata is.

a) Isten **teremtő tervében** az ember otthona a földön is: paradicsom. „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

b) Az **élet sodródásában** – mézzel folyó otthon. „Éppen azért, ha majd bevisz téged az Úr a kánáneusok, a heteusok, az ámorreusok, a heveusok, meg a jebuzeusok földjére, amely felől megesküdött atyáidnak, hogy néked adja, arra a tejjel- mézzel folyó földre, végezd el ezt a szent szolgálatot ebben a hónapban” (2Móz. 13,5). Nem a „siralom völgye” az Isten akarata. Ezzé **lett** az ember otthona. De még ebből is – állandó törtetéssel kiemelkedő az ember élete (kultúra, civilizáció, társadalmi kiteljesülés stb.).

2. Az égi élet Isten adományozta – kiteljesülés.

Az ember végnélkülisége röviden ezt jelenti: az élet kezdődik és véget nem ér mindörökké. – De további kérdés marad: miben áll az a **szellemi** kiteljesülés, amelynek megindulása a föld és betetőző értéke az ég?

a) Az ember Isten fia – a földön. Ezt tanítják az Írás szavai: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). És ezt tudja értékelni az ész is – a jóságot szóró Isten Atyaságának magyarázatában.

b) Istenháza lakója – az égben. „Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből csodálatos világosságára hívott titeket” (1Pét. 2,9). Ez a tétel nemcsak helyrajzi megállapítást jelent, hanem olyan **természeti áthasonulást** is, amely lehetővé teszi ezt az igazságot: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). – De hozzá kell tennünk azt is, hogy ez olyan értelmet és tartalmat is talál, amely szerint az Isten felé törő vágyak és az Isten szeretetéből fakadó földi cselekedetek az emberszemély életértékeinek további bontakozása és fényeskedése.

Bef.: Mi tehát az ember? Időben születő isteni követ, ki „hazaérve” végnélküli Istent dicsőítő, boldog teremtmény.

*

Diákexhortációk

1. beszéd: A kicsiségek mestersége

(Erkölcsei beszéd: A kicsiségek értéke)

Bev.: A nagy hősoket a történelem rajzolta elénk. Akár erényben, akár bűnben voltak nagyok: a történelem lapjai följegyzik nevüket és márványba vésik tetteiket. A nagy események sarkkövek... Fordulatokat jeleznek és ezért igényt tartanak a figyelemre. Árvíz, tűzvész hírére fölfigyelünk és nagy kultúresemény előtt hódolva hódolunk. De kit érdekel a csermely csobogása és a gyufaszál pislákolása? Könnyelműen ezt felelhetnek: csak a puhalelkű ábrándozót. A hatalmas erdők, a gigászi hegyek érdeklődésünk központjai. – Sokszor mondjuk: héroszok és epigonok! Mily ellentétek. Mennyire érdekes az egyik, érdektelen a másik... Épp azért a mi életünkben is nagyon gyakori ez a felsóhajtás: bár nagyokat tehetne életem, és így kevés lenne a parányi, átfutó életesemény!

1. Hangsúlyozandó tehát: először nagyot akar és nagyot tenni akar az élet harcosa.

De hogyan lehet ezt értelmezni és értékelni?

a) Ámde Zeusz fejéből kipattanó Minervák nincsenek többé. Ezek csak a legendák világában éltek. A való világban a kicsiségek alkotnak nagyot, parányok összessége adja a félelmetest, kis cselekvések pontos, következetes végzése alkotja a héroszt. A gőzben kis szemecskék taszító erejének összessége hajtja a gépet; vízcseppek összessége adja a rohanó áradatot, kis átszivárgás okoz gátszakadást, gon-

datlanul eldobott parányi gyufa okoz milliós károkat. Finom napsugár fejleszt erdőt, mezőt, ad szentet, gyémántot egyaránt.

b) Az emberben is ugyanez a helyzet. A kis diák hérosz szeretne lenni. Repülni vagy idegen légióban küzdeni. Nagyot akar, de csak kicsiségeket tud valósítani. Az élet ugyanolyan, mint a természet. Kicsi dolgokat kell tenni. Téglának kell nézni minden szellemi és erkölcsi munkát, amely lelki épületet alakít. – Ezért tartja nagyoknak Robinsont, Tamás bácsit, Gullivert, Carnegie-t, Franklin Benjaminget, Edisont, Shakespeare-t, Aranyt, Adyt... Kis erőmegfeszítéseket, próbálkozásokat teszek. Lemondó akarok lenni!... Mindent másért megtenni (Kis Szt. Teréz)!... Beteg édesanyámnak segíteni... Kis öcsikémmel latin grammatikát tanulni... Istenért minden! De ne csak szóval, hanem tettel is! Szokjál le kis megszokott bűneidről. Igazán megragad egy szentnek eszménye? Ezt követem. Ne szóval! **Kis tettekkel!** Hős akarsz lenni? Mi a jellemző vonása: kitartás, kicsinyben való hűség...

2. De nem lesz-e silány és értéktelen így az élet? Nem fogyatkozik-e el az állandó osztogató?

Szinte kiáltozva kérdezzük: mire valók a kicsiségek végzése? Ezek nem méltók a nagy hőshöz. A szellemi, az erkölcsi világ óriásai nem is így cselekedtek. Emelgetnek-e parányokat az óriások? Erre azután a második és erősen hangsúlyozandó igazság: **a kicsi kezdések a nagy tettek őseredői!** Az a kérdés, hogy hol kezdték az élet erőfeszítéseit azok, akik nagy dolgokat értek el?

a) A kezdet a kicsiségekben van. Egészen apró cselekvésekben.

b) Mivel a legkisebb cselekvés nagy befolyással van és lehet, nagyra kell becsülnöm, mert ez eszköze lehet a kifejlődésnek. Ezért szeretem... lélekkel átkarolom... Olyan ez a lélekben, mint a mustármag, mint a kovász. „Hasonlít a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony és három véka lisztbe vegyít úgy, hogy az egész megkovászosodik” (Mt 13,33). – Semmiségnek látszik és az egyik terebélyes fává lesz, a másik az egésztest átjáró kovásszá válik.

Bef.: Megértem, szeretem és **teszem** a kicsi dolgokat, mert bízom benne, hogy a kicsi dolgok nagy eredményt fejlesztenek a lelkemben. – Így lesz igazán hérosszá az életet szolgálni akaró ember.

2. beszéd: A nagy leszámolás

(Erkölcsei beszéd: Életleszámolásom)

Bev.: Az egyházi év utolsó vasárnapja a végső leszámolásra utal bennünket. „... meglátják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mt 24,30). Bekövetkezik az a nap, amelyről többször beszél az Evangélium: az **ítélet napja**. A végső leszámolás napjáról van szó, amelynek megrázó plasztikus leírása egy mély gondolatot fejez ki: „Adj számot a vagyonekezelésről” (Lk 16,2). – Az a kérdés: mit jelent ránk nézve a **leszámolás kötelessége**?

1. Az Isten mindenható ereje úgy állított be minket a világon lévő lények közé, hogy **magunkra bízta fejlődésünket**.

Szabadsággal ruházott fel, más szóval választási lehetőséget adott a jó és rossz között. „Lásd: eléd tettem ma az életet s a jót s másfelől a halált és a rosszat” (5Móz. 30,15). „Megteremtette Isten az embert kezdetben, és őt saját belátására bízta” (Sir.15,14). – De a nagy kincs mellett kegyelmének állandó ömlesztésével segítve fenntartotta végső szavát: „Adj számot a vagyonekezelésről” (Lk 16,2).

a) Az anyagi világ forgása, a csillagok járása gépiesen történik. A tulipán fejlődése, a rózsza kivirágzása belső erők szükségszerű folyamánya. A selyemhernyó értékes munkája, a cinke hasznos fáradozása ösztönszerű cselekvések halmaza, melyekhez nincs hozzátéve a szigorú szankció: számolni fogsz tetteidért. De hisz lehetetlen is számolni az **öntudatlan cselekvésekért**. Lehetetlen még gondolatban felelni azért a tevékenységért, melyet Maga az Isten végez az anyagi, a növényi, az állati világban. **A felelősség tudata és következésképpen a számolás kötelezettsége a szabadsággal jár és így egyes-egyedül az ember kizárólagos terhe.** – Tehernek mondom, mert hisz még kis dolgokról is nehéz felelni. Nehéz elszámolni néhány fillérről, melynek kezelése a mi dolgunk. Mennyivel nehezebb elszámolni a nagy vagyonról – az egész életről!?

b) Ezután támadnak fel a nagyobbánál nagyobb kérdések; felhasználtad-e szabadságodat az élet fejlesztésére?... Teljesítetted-e állapotbeli kötelességeidet?... Tanultál-e?... Dolgoztál annyit, amennyit tehetségedhez mértén dolgoznod kellett?... Nagyra becsülted-e az isteni kegyelmet, ami tanács, jó barát, könyv alakjában jelentkezett?... Felhasználtad-e az erkölcsi javulásod érdekében rendelt kegyelemeszközöket?... A szentségeket?... Mindezek olyan kérdések, amelyekre feleletet kell adni a végső elszámolás idején.

2. A felelet ezekre a kérdésekre csak azoknak nehéz, akik mélézva és tört lélekkel nyögik ki az el-

ítélő „nem”-et. A komolyan gondolkodó, az életet nagyrabecsülő, a szabadságot a jó, a nemes érdekében felhasználó embernek nem lesz nehéz a felelet. Neki boldogító és szent ajándék az elszámolás, mert minden kérdésnél ott cseng a vigasztaló felelet: **amit tudtam, megtettem.**

a) Elvégeztem kötelességemet... Törekedtem arra, hogy az igazságot és a becsületességet nagyra tartsam... Lelki nehézségeimben bizalommal fordultam édes Jézusomhoz, és most várom életem örök jutalmát. „Aki állhatatos marad mindvégig, az üdvözülni fog” (Mt 24,13).

b) Diák népek kisebb nemzedéke nem igen érti ezt a szent örömet, de aki már megsejtette és saját életében tetteinek következményeit tapasztalta, az már átérzi a felelősség nagyságát.

Bef.: Az ilyen életet élő ember örömmel várja a végső leszámolást, mert ez csak örvendetes eseményt hozhat. Ennek fülében nem rettenetes az utolsó nap leírása, mert elmondhatja: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró...” (2Tim. 4,7-8). És biztatóan csendül feléje az Úr szava: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

3. beszéd: A nagy világ és az „én világom”

(Erkölcsi beszéd: Egyéni értékem)

Bev.: A világegyetem, az úgynevezett „nagyvilág” valamiképpen mérhetetlen otthona a „kisvilágnak”, az embernek. A „nagyvilág”, vagyis a csillagok milliói, a növények, az állatok ezernyi válfajai vaskényszer hatása alatt működnek és testi vonatkozásban – az ember testi világát is magukba zárva – a fejlődés törvénye alá kényszerítik. – De a „kisvilág”, az „én” egyéni lelki világom, saját öntudatos akarati kikezdéseim eredménye. – A naprendszer forgását Newton felfedezte és törvényei magyarázzák. A rózsaszál belső kényszer hatása alatt fejlődik remek rózsafává, a csúf hernyó ösztönszerűleg változik át kedves, játszi pillangóvá. – De a „kisvilág”, az emberi lélek nem velünk született kényszer hatása alatt alakul. Szt. István, Szt. Szaniszló, Hunyadi János lelki nagyszerűsége nem ösztönös kifejlődés, hanem céltudatos, öntudatos életirányítás eredménye. Az egyiket a Mindenható teremti, a másikat Isten kegyelmével az ember alakítja. De igazság az is, hogy az anyagi világot a Mindenható, a szellemi világ igazi tartalmát pedig az ember **önmaga** semmisíti meg. – De mit szól ehhez a gondolatfűzéshez a mai Evangélium? Beszéde kettős. A lelki világ összeomlásának lehetőségét rajzolja elénk, hogy felfigyelve élven elkerüljem az életem tragikus összetörését.

1. Mikor a mai Evangélium a nagy világ végső percéről szól, akkor az ellentétes „kisvilágra”, az „én”-világomra” is felhívja a figyelmet. Mit tesz tehát az Evangélium? – **Előjeleket rajzol elém a mai Evangélium.**

a) És amint a mai Evangéliumban Krisztus szavait hallom: „Számos hamis próféta támad és sokat tévedésbe ejtenek” (Mt 24,11). Hozzáteszem: eljönnek a hamis próféták és tanításaik lelki világom zűrzavarát eredményezik.

b) A lelki világ azon a **meggyőződésen épül**, melyet a kis gyermekkortól tanultunk. Tehát: **igazsággújtás** folyik, amely egyik összetevője az életnek. – De hol csengenek ezek? Édesanyánk szerető ajkáról lestük el. Gondos tanítónk, tanáraink szájáról halljuk. Tanulmányainkkal továbbfejlesztjük tudásunkat, meggyőződésünket is megszerezve. Döntően fontos, hogy Egyházunk hirdette nekünk. Ez a belső meggyőződés azt eredményezi, hogy a becsületesség, a szorgalom és az Isten-félelem szeretetén, mint pillérek áll a tisztult valláserkölcsei élet. Nem szabad tehát feledni: a szülői ház, az iskola, az Egyház kidolgozta lelkiismeret tanító szava hűségesen követendő irányító.

2. De még egyre figyelmeztet az Evangélium. Mégpedig arra, hogy: **előjelek látására felfigyeljen egész életem.**

De jönnek a hamis próféták! Mintha hallanám: nem a mi Krisztusunk az igazi Tanító... Nem az eddig épített pillérek a helyesek... Tehát mit tegyünk? Az élvezetet keresd! A szellem szabadságát keresd Isten uralma alól! Ezek a hangok: a hamis próféták hangjai.

a) Lehetnek ezek a próféták könyvek, újságok, jó barátok; de ismerjétek fel őket! Tagadhatatlan, hogy sok jót és szépet is hoznak. De terhekkel is terhelt tarisznyájuk.

b) Lehetnek ezek diáktársak! Gondolj a „titkos barátságok” sötét világára.

c) Lehetnek ezek felnőtt gonoszok. Gondolj – a „Légy jó mindhalálig” **Misijének** tapasztalatára...

Bef.: Milyen viszony van tehát a „nagyvilág” és az „én világom” között? – Eszköz és jel az első, és életcél és tartalom a másik. Figyelj tehát arra, hogy a nagy világ és szolgánépe **jelzők** csupán és

csak arra valók, hogy Isten terve szerint **lélekélekednek**, „én”-ednek szolgálivá alázkodjanak.

* *

Beszédláncok

Most olyan tételeket emelünk ki az Evangélium szövegéből, amelyek nem egy-egy beszéd, hanem **hosszabb** beszédláncban fejtegethetők. Alapgondolatuk ez: **mit tervez az Isten az emberrel, és milyen távlatot nyit a kinyilatkoztatás az ember célbafutását illetőleg?** – Ezek a gondolatok – az Evangélium szövege alapján! – így oszthatók részletekre, ahogy példát mutatunk be.

I. beszédlánc címe: Az emberiség kifejlődésének útja

Ez a beszédlánc egyenesen az **emberiség** hivatását és létének **optimisztikus** magyarázatát akarná adni.

1. beszéd: Az örök Atya világából jöttünk

Bev.: Mindennek eredete keresendő.

1. Teremtő ereje indított.

2. Lélek hasonlósággal gazdagított.

Bef.: Így gondolkodva – a hála érzete támad bennünk.

2. beszéd: Az örök Atya szeretetéből születünk

Bev.: A személyes Szeretet szülöttei vagyunk.

1. Így születünk – a földi életre.

2. Így születünk – az örök életre.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Tehát a személyes Szeretet emberei legyünk.

3. beszéd: Az örök Atya kézvezetése mellett élünk

Bev.: Velünk az örök Atya.

1. Vezet – az örömök ligetén...

2. Vezet – a szenvedés sivatagján...

Bef.: A „gondviselő Atya” zárja a beszédeit, és így Vele járjuk az élet útjait.

4. beszéd: Az örök Atya országába érünk

Bev.: A cél az örök élet.

1. Földön kezdődik -az emberi élet.

2. Égben teljesedik ki -az isteni élet.

Bef.: Az egész földi életet is hasza át -az örök életre törő lendület!

X

II. beszédlánc címe: Az egyes ember életcélja

Ez a beszédlánc az egyes ember, az „én” életem hivatásával foglalkozzék.

1. beszéd: Lehet-e más, mint az Isten?

Bev.: Mi a mi hivatásunk?

1. A végtelen Szeretet – küldött.

2. A végtelen Szeretet – vár.

Bef: Csak Isten köré fonódhatunk.

2. beszéd: Lehet-e más, mint Isten dicsősége?

Bev: Végtelen az Isten!

1. Életem alakulása – Isten képének kialakítása.

2. Szébbé alakult „életarcom” Isten dicsősége.

Bef: Csak Őt szolgálhatja minden.

3. beszéd: Lehet-e más, mint Isten dicsérete?

Bev: Mit tehet az emberi élet?

1. Hálás hódolat – az emberi nyelv dala.

2. Örök tisztelet – az isteni emberélet prezentálása.

Bef: Csak élethárfává nemesedhet...

4. beszéd: Lehet-e más, mint Isten „élővirága”?

Bev: „Évelő” – az ember.

1. Fejlődő „életévelő” – az ember.

2. Szirombontakozó szépséges virág az emberélet.

Bef: „Örök virágzás” – a kiteljesült ember...

*

III. beszédlánc címe: Az emberélet keménysége

Ez a beszédlánc azt fejtegetse, hogy az ember – **küzdő óriás** az Isten tervében. És vezesse le: jól van ez így!

1. beszéd: Isten szavának kemény a csengése

Bev: Az Isten az Erő. A szava is ilyen. – De hol cseng?

1. Parancsoló – indításban.

2. Keményen csengő – büntetésben.

Bef: Ezért szól így: „Nyomban e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul és a hold nem áraszt világot, a csillagok lehullanak az égről és a világmindenséget összetartó erők megrendülnek” (Mt 24,29).

2. beszéd: Az ember lelkiéletének kemény indítása

Bev: Erő az ember indítása.

1. Nagy a kitűzött feladat.

2. Harc a célratörő megfeszülés.

Bef: Erős az élet kibontakozása.

3. beszéd: Az ember kitartásának kemény megfeszülése

Bev: Harc az élet. „Katonasor az ember élete a földön” (Jób 7,1). „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

1. Erős légy a harcban.

2. Melletted áll az Úr a küzdelemben.

Bef: De Istennel biztos a diadal.

4. beszéd: Az Isten szavának biztos a végérvénye

Bev: Az isteni hang a döntő erő.

1. Csak átfutóan állhat szemben az ember.

2. Végso ítéletben érvényt talál az Isten.

Bef: Azért az életkifejlődésben – egyedül döntő.

*

IV. beszédlánc címe: Isten titkainak feltárulása

Itt keressük az élettitkok értelmét és előttünk való feltárulásuk kegyét.

1. beszéd: „Életvizek” és az „Élettenger”

Bev: Legyen az ember és az Isten hasonlata...

1. Újból-újbol felszökellő „forrás” az ember.

2. Hazaváró Tenger az Isten.

Bef: Legyen átvittten beszélő és oktató -a hasonlat.

2. beszéd: „Ősforrás” és az „örök Tenger”

Bev: Az összefüggésük?...

1. Az élet indítója is az Isten.

2. Az élet hazavárója is az Isten.

Bef: Teljes az összetartozandóság.

3. beszéd: Az önerejével rohanó „patak”

Bev: Lendülettel tör előre az élet.

1. Indítás után saját erejével is lendül az élet.

2. De a sodródás útján Isten felé tör az élet.

Bef: De végül is – Isten felé sodródik az élet.

4. beszéd: A táruló ölével fogadó Tenger

Bev: Mi az életünk végső tere?

1. Az örök „Tenger” minden „vízcseppet” hazavár.

2. De a végtelen „Tenger” minden „vízcseppnek” személyes életet kínál.

Bef: Az Isten lelke az élet otthona.

*

V. beszédlánc címe: A világ végének misztikus jelzése

1. beszéd: Mit jelent a „vég”?

Bev: Értelmezd a „vég” fogalmát.

1. A cél elérését.

2. A feladat teljesítését.

Bef: És így tanuld meg életed leckéjét.

2. beszéd: Mit jelent – Jeruzsálem pusztulása?

Bev: Pusztul a „földi szentély”...

1. **A bűnök bűnhődésének hirdetése.**
  2. **A bűnösök megtérésének követelése.**
- Bef: De feltárl – az örök szentély.

3. beszéd: Mit jelent – a világ pusztulása?

Bev: A „nagyvilág” is – tanító mester.

1. **Az anyagi világ átfutó értékét.**
  2. **A szellemi élet végnélküli kiteljesülését.**
- Bef: Csak hallgassa a tanuló ember!

*

VI. beszédlánc címe: Az örök kapuk fényvetése

Tárgyalandó: milyen fényt vetnek az életre az örök kapuk?

1. beszéd: Mit látunk -a földi életkapukon belül?

Bev: A látás titka és hivatása.

1. **Véges élet tárul előttünk.**
  2. **A véges örömök nyiladoznak előttünk.**
- Bef: A felületlátás – a látás első és alapfoka.

2. beszéd: Hogyan élünk -a földi kapukon belül?

Bev: Ez a látás is életformát teremt.

1. **Gyökérszettel szívjuk – a földet.**
  2. **Magasba sudározva igényeljük – az eget.**
- Bef: De még ez is – egekhez vezet.

3. beszéd: Mit látunk – az örök kapukon belül?

Bev: Örök tájak tárulása – örök vágyak ébredése.

1. **Az örök ország kontúrjait.**
  2. **Az örök Atya arcvonásait.**
- Bef: Örök vágyak ébredése – isteni élet szorgalmazása.

4. beszéd: Hogyan kell élnünk, hogy az örök kapuk befogadjanak?

Bev: Örök vágyak – isteni életre hangolnak.

1. **Ápolnunk kell a lélek mécsesét.**
  2. **Szeretet-tettekkel kell gazdagítanunk a lélek szentélyét.**
- Bef: Isten – élet, örök életet fakaszt.

*

VII. beszédlánc címe: A pokol (Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **Lehetséges?**
2. beszéd: **Van!**
3. beszéd: **Milyen?**
4. beszéd: **Kiké?**

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a napi Szentleckéhez írt beszédek

A Szentlecké szövege így szól: „...mi is szüntelen könyörgünk értetek és esedezünk, hogy akaratának ismerete minden lelki bölcsességgel és okossággal együtt teljessé váljék bennetek. Csak így tudtok, mindenben tetszést keresve, az Úrhoz méltóan élni: minden jöttében gyümölcsozni és Isten ismeretében gyarapodni. Erősítsen is meg nagy erővel fölséges hatalmából, hogy mindvégig kitartsatok és állhatatosak legyetek, és örömmel adjatok hálát az Atyának, aki a szentek sorsára méltatott a világosságban. Ő kiragadott minket a sötétség hatalmából, s áthelyezett szeretett Fia országába. Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,9-14).

A szöveg rövid tartalma ez: imát mond a pásztor, hogy Isten népévé váljék a megváltott nemzedék. – Lám, itt is kicsendül a **végcélbafutás** alaphangja! Ezért azután úgy lehetne beosztani az egyes beszédvázlatokat, hogy a **pásztor imájának** értékéről és a hívek lélekkibontakozásáról, azaz **megszentelődésének módozatairól** szóljunk. – Azután beszédláncokat is közlünk. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) *alcsoport: A gondoskodó pásztorok munkája és gyümölcserése*

1. beszéd: Miért imádkozik a pásztor?

(A lelkipásztor imája)

Bev: Az isteni küldetések egyike – a **pásztorra** való elhivatottság. Ennek alap – életfeladata a nyáj gondozása és az Úr örök aklába való terelése. – De elég – e ehhez a feladathoz a jóakarátú készség? Mindenki tudja, hogy a gyenge erők mellett hiányzik még az isteni kegyelem indító és megszentelő kegyelme. Ezt pedig az Ég adja. – Miért könyörög tehát a **hívek pásztor**a?

1. Gyulladjon fel bennünk az Isten fénye!

De itt mindjárt figyelmeztető a szavam: pásztor az Isten papja, de isteni pásztor a családapa és anya is! – A helyes könyörgésre az apostol adja a példát, amidőn így ír: „...szüntelen könyörgünk értetek és esedezünk, hogy akaratának ismerete minden lelki bölcsességgel és okossággal együtt teljessé váljék bennetek” (Kol. 1,9). Amit azután ő cselekszik, azt kell nekünk is tennünk.

a) Ez az ima azután az isteni akarat **meglátásáért** száll az égbe. Ennek eredménye lészen: „örömmel adjatok hálát az Atyának, aki a szentek sorsára méltatott a világosságban. Ő kiragadott minket a sötétség hatalmából, s áthelyezett szeretett Fia országába” (Kol. 1,12– 13). – Az ember ugyanis ködben járó, és igen gyakran saját erejére hagyatva **csak az** önző érdekeket látja... Ez pedig helytelen út. Jól jegyezd meg: „Mert a parancs szövétnék, a tanítás világosság” (Péld.6,23)! – Sőt azt is vedd figyelembe: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6)! Ime! **Ez** a fény kell az embernek!

b) De a helyes látás fénye az isteni akarat **kötelező** erejének átértéséért is eseng. – Látni végül is annyi, mint ismerni, de kötelező erőt is észlelni annyi, mint a **megindulás** első lendületét érezni. – Ezért imádkozik a pásztor, hogy erre lendüljön az Isten nyája. Nagy az Ő áldása, de állhatatos legyen az Ő népe! Így beszél erről az apostol: „emberi testében kiengesztelt a halál által, hogy szentté, szepőlótlenné és fedhetlenné tegyen színe előtt. Csak szilárdan és rendületlenül álljatok a hit alapján és el ne tántorodjatok az evangélium reményétől, amit hallottatok. Hiszen minden teremtménynek hirdették az ég alatt, s én Pál is ennek szolgája lettem” (Kol. 1,22– 23).

2. Fakadjon virágzásba életünk isteni ereje!

Ez az ima élettermésért száll az égbe. Jól tudjuk, hogy az „élet-beérés” hosszú munka eredménye...

a) Virágzásba indul – az **élet tavaszán**... Ez a természettörvény úgy értelmezhető az ember életére, hogy a **természetes erkölcs** erényvirágai kifakadnak életéből.

b) Gyümölcsozt termel az **élet nyarán**... Ez is a természet példája. – De ha szerepet talál benne a kegyelem, akkor már az Írás szavai is realkalmazhatók: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendeltelek, hogy munkátokkal gyümölcsozt hozzatok: maradandó gyümölcsozt” (Jn 15,16).

c) Beérett aratást biztosít az **élet ősze**... Ez pedig prózai egyszerűségben: az Isten országába való **hazatérés**; költőien: az **örök magtárba való térés**. Valójában pedig a személyes életnek az örök Személlyel való csodálatos **szeretettüze**. Ezért mondja Szt. Pál: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok. Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük legnagyobb a szeretet. Törekedjétek a szeretetre” (1Kor. 13,12-13). – Íme! Aki ezen fáradozik önmaga, az az Isten népe; akit pedig arra küld, hogy másokat is odavezessen, az az Isten pásztorbojtárja.

Bef: Végezetül ismét kérdezem: miért imádkozzék a pásztor? A felelet ez: azért, hogy égi fény világítása mellett **isteni életet fakasszon** magából az Isten embere!

2. beszéd: Miért imádkozzék a hívő?

(Erkölcsi beszéd: A hívő imája)

Bev: Ha imát mond Isten adta híveiért a pásztor, akkor imádkozó áhítattal emelkedjék az Úrhoz a hívők serege is. – De mi legyen az ő imájának áhítatos és könyörögve leesdett tárgya?

1. Kérje a szentek egységébe kapcsolódás kegyét.

a) Az emberi élet tárgyi tartalma **közösséget** hirdet. Család az ember és az ég Ura, és testvérgyermekek az emberek. Olvasd csak: „Mi atyánk... Ti ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 6,9 és 23,8). Közösségben élünk embertestvérekkel... Ezért parancsolja a Mester: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,31).

b) Közösségben élünk – hazatért embertestvéreinkkel. Ez a dicsőséges, győzedelmes Egyházhoz való kapcsolódás. Ez az élő tanítás tartalma – a szentek egységéről.

c) És személyes közösségben élünk égi Atyánkkal. Ez a szent odafonódás földön és égben azonos. A különbség csak fokozatian eltérő. Itt – teremtményei útján, ott színről színre közelítjük. – Való tartalmát nem tudjuk felfogni. Azért mondja az apostol: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). De módozatát megközelítjük. Ezért írja az apostol: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

2. És hálás szeretettel köszönje ennek a kapcsolatnak boldogságát.

Ez a hálaima azért szükséges, hogy ennek nyomán állandósuljon bennünk az ilyen adományhordozás **tudatos boldogsága**. – Miben áll ez valójában?

a) A földi életben az Isten népével való személyes egybefonódás. Ez pedig valóban a **kölcsönös segítség** és támogatás kegye és az **elhagyatottság** elejtése. – Ezt pedig így tanítja a Mester: „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért, fogat fogért! Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik a jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is. S ha pörbe fogva el akarják venni köpenyed, add oda köntösöd is. S ha ezer lépésre kényszerítenek, menj el kétannyira. Adj a kérőnek, és aki kölcsönt akar, vissza ne utasítsd” (Mt 5,38-42).

b) Az örök életben pedig az életdiadalnak végnélküli élvezése – Isten személyes és közvetlen birtoklásában. Ezért zeng hálát az örök élet lakója az egek Urának, hogy **ide** juttatta a föld igénytelen zarándokát: „Miközben az élőlények dicsőséget, tiszteletet és áldást mondtak a trónon ülőnek, az örökön-örökké élők... így kiáltottak: „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom. Mert te alkottad a mindenséget: akaratod hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,9 és 11).

Bef: Miért szálljon tehát egekbe a hálaima? Azért, mert **istenivé** nemesített és örök társaságába fogadott az égi Atya.

*

b) alcsoport: A jóságos Atya áldást szóró szeretete

Az, amely kíséri az életutat járó és hazatörő embereket.

1. beszéd: A szentek sorába hívás

(Dogmatikus beszéd: Isten jósága)

Bev: Mit adott nekünk az Isten? – A teremtéssel égi küldetést, a Megváltóval égi hazatérési lehetőséget és a Megszentelővel istenivé nemesedést. Így Isten a legnagyobb Jó a számunkra. – Miben jelentkeznek ez az égi Jóság?

1. Szentek sorába hív – a földön.

a) Hívogat... De hogyan? Hív a lelkünk szavával. „Nyugtalan a szívem, míg tebenned nyugalmat nem lel, Istenem” /Szt. Agoston: Vall. I, 1./... Hív egyházi tanítással. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki engem küldött” (Lk 10,16)... Hív kegyelmi áradással. „De az Úr kegyelme öröktől fogva örökké kíséri azokat, akik őt félik” (Zsolt. 102,17).

b) Követjük... De hogyan? Követjük odahajlással. „... mi mindent elhagytunk és követtünk téged” (Mt 19,27)... Követjük felfigyeléssel. „Szólj Uram, mert hallja szolgád!” (1Kir. 3,10)... Követjük dolgozó étellel. „Senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte” (2Tessz. 3,8). – Így azután a szentek galériájának tagjai leszünk – a földön.

2. Szentjei sorába soroz – az égben.

Erre teremtett, erre hív. – Ez pedig olyan megváltás útján történő életmegemelés:

a) Hívása parancs. Szinte köteleesség **ilyen** hivatás elfogadása. Jól jegyezd meg: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

b) De a parancs teljesítését „égi Kenyérrel” segíti. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54)

3. Követése – örök élet.

Mi ennek tartalma?

a) A szentek egyességes élete – égi Atyánkkal. Azt is mondhatnám: a személyes szeretet egysége.

b) De olyan végnélküli boldogság, amelyet ez az isteni ige jellemez: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt... Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 2,9 és 13,12).

Bef: A jóság lényege: kiáradás. A jóság csúcspontja: önmagának adása. Ez az Úr jósága: velünk szemben.

2. beszéd: A Fia országába helyező Úr

(Erkölcsei beszéd: A jóság második ténye: örök hajlékba helyez)

Bev: A föld – e a mi igazi hazánk? Erről igen szépen imádkozza az Egyház: a siralom völgye ez az otthon. – Vajon ide helyezett– e bennünket az Úr?

1. A küzdelmes élet területére.

Igaz, hogy Isten terve a paradicsom, de az ember tette nyomán harc az élet. Ide tehát – jutott az ember!

a) Jób így beszél: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1).

b) A Mester pedig így szó: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békét hozzak. Nem azért jöttem, hanem hogy kardot...” (Mt 10,34). De már itt is fel kell figyelni, hogy mindez – Isten kegyelméből – úgy alakul, hogy az Egyházon át örök Atyánkhöz térhetünk.

2. Azért hangsúlyoznunk kell, hogy **belehelyezett az Egyház földi országába.**

a) Itt az **isten élet lehetőségét** biztosítja a Mester. „Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19).

b) Itt az **isten élet valósítását** adja az Üdvözítő. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,19).

3. Majd le kell szögezni, hogy **égi otthonának örök birodalmába.**

a) Ide vár az égi Atya Egyszülöttje. „Akkor láttam, hogy a Barány Sion hegyén állott. Vele volt a száznegyvennégyezer, aki homlokán viselte az ő nevét és Atyjának nevét” (Jel. 14,1).

b) Ide visz az ég Küldöttje. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef: Föld és ég a mi együttes hazánk. Ősi eredetünk az ég, örök otthonunk szintén az ég.

3. beszéd: Az ember tiszta élete – Isten tetszése (Erkölcsei beszéd: Az emberi jóság és az Isten)

Bev: Még az égiekre is áll: a hatás nem marad visszahatás nélkül (akció – reakció törvénye). Az egerekre emelkedő emberre is kegyes tetszéssel tekint az Úr. – De miért van ez így?

1. Tetszést talál bennünk az Isten – mert elfogadtuk az Ő szent törvényét.

a) Az Isten élő Személy, Aki irányít. „Én vagyok az Úr, a te Istened, ki téged hasznos dolgokra tanítalak, és vezetlek az úton, amelyen járnod kell” (Iz. 48,17). Az Isten törvényét adó Teremtő, Aki életutat jelöl (10 parancsolat és hegyi beszéd). – Az Isten örök törvény. „Mind megbízhatók az ő rendelkezései; örökkön örökké szilárdan állnak” (Zsolt. 110,8).

b) Az ember **szabadon** haladó és így érdemeket szerző. Ha ezek a törvények bennünk is felcsengenek és érvényt találnak, akkor **egybecsendül** a Teremtő és a teremtmény. – Erre pedig kegyelmével segít az Isten. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Ha pedig egybecsendül a Személy a személlyel, akkor tetszést talál a Teremtő.

2. Tetszést talál bennünk az Isten – mert gyarapítottuk földön az Ő égi házanépét.

De a Teremtő kiáradó szeretete a tudatos és tudatosság felé törő nemzedékkel akarja benépesíteni égi otthonát. – Magunk és embertestvéreink törnek errefelé. Ha tehát mi ezt segítjük, akkor célt ér a Teremtő égi jósága.

a) Mi magunk törjünk Hozzá. – Segítőink az isteni Mester. „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,14).

b) Gyermekünket segítjük Hozzá. – Ezért mondja a Mester: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek és ne tartsátok vissza őket, mert ilyeneké az Isten országa” (Mk 10,14).

c) Alárendeltjeinket segítjük Hozzá. – „Gazdák! Viselkedjétek velük ugyanúgy. Hagyjátok el a fenyegetőzést. Hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is Uratok van a mennyben, s nála nincs személyválogatás” (Ef. 6,9).

d) Összes embertestvéreinket vezessük Istenhez. – Segítsük ezt az ígéretet: „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 16,10). Ez a nagy törtetés – **hazasegítés**. Ez a nagy hazasegítés – égi Atyánk tetszésének kiérdemlése.

Bef: Az ember égbe emelkedése – **Isten tetszésének megszerzése**.

4. beszéd: Az egyházi év végén hálálkodók (Erkölcsei beszéd: A jó tettekért hálás ember)

Bev: Ez a vasárnap az egyházi év záróköve. Itt tehát állni, gondolkodni és imádkozni kell. – De azt kell kérdezni: mit kapunk mi égi Atyántól, hogy az egyik zárókőnél hálálkodva mondjunk köszönetet?

1. Vettük a kegyelmi születés ajándékát.

Ez valóban a lélek felsőbb életének alapvetése. – Ne felejtsetd: „...Ha mégis dicsekednél, tudd meg: Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged” (Róm. 11,18).

a) Ezek a nagy ajándékok, amelyek az égből szállottak alá. Ezeket **vette** az egész emberiség és ezeket értékesítette bennem az egyházi év.

b) Ezekről kell kérdeznünk: vajon tényleg felértékeltem – e én is? Ez már vizsgálódó tekintet. Bár ez lenne a felelet: „hű szolga voltam”. „Jól van, te hűséges, derék szolga!...” (Mt 25,21).

2. Ezért a hálát küldi az égbe az élet zarándoka.

Ilyen jóságért nem maradhat zárkózottan elmerengő az ember. – Lelkének visszhangja csendül és ez a megnyilvánulás: a hála. Ezért dalol így a Zsoltáros: „Mindenkoron az Istenben dicsekszünk, és hálát mindörökké a te nevedben zengünk” (Zsolt. 43,9). És ezért emeli ki a hálálkodás és hálálkodó nemességét az Írás: „... megtisztultak... egy tért vissza közülük, amikor látta, hogy meggyógyult. Hangos szóval áldotta Istent és lába elé borulva hálálkodott” (Lk 17,15-16). – Miben jelentkezzék?

a) Imádságos köszönetben. „Készségesen áldozom majd neked, és hálát adok, Uram, jóságos nevednek” (Zsolt. 53,8).

b) Készséges szolgálatban. „Hallgassatok tehát, fiaim, atyátokra: Igazságban szolgáljátok az Urat, és arra törekedjétek, hogy ami előtte kedves, azt tegyétek” (Tób. 14,10).

c) És odaadó életben (Szt. Benedek – ora et labora – és a szentek példája). Ez lesz a hála, amely

nemcsak szó, hanem tett. Ezt tanítják az Úr szentjei, kinek nyomdokait tapossák az áldott nemzedék csapatai.

Bef: A záróköre a hála olaját öntjük: köszönjük a sok vett jót. Így tett Jákob is. Így emelt szentélyt az Úrnak. „Ezért Jákob, mikor reggel felkelt, vevé a követ, melyet a feje alá rakott s felállítá emlékjelül s olaját önte reá” (1Móz. 28,18). – Ilyen ima után szentély lesz a mi lelkünk is!

5. beszéd: Isten a)aratának megismerői

(Erkölcsei beszéd: Milyen egyéni kincseket vettünk az év folyamán?)

Bev: Egekből kérünk, egekből veszünk: egekből halljuk az Úr szavát, vesszük az Úr kegyelmét... De a kérdések kérdése: tudatában vagyok-e annak, amit **én** vettem az égi Atyánktól? Vizsgáljuk csak ma: mit kaptam **én** az Úrtól?

1. Vettem az Úrnak lelkemet megszentelő – keresztség kegyét.

A földre hozott a születés perce, és az égbe segít az élet isteni szolgálata. Ezen az úton is segít az Isten.

a) Születésem után első hozzám ereszkedése: a szent keresztség (fejlesztendő az értéke. Lényege: Istenatyánk égi családjába fogad az Úr). „Áldott legyen az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával, Jézus Krisztus halottaiból való föltámadása által, élő reménységre szült újjá minket” (1Pét. 1,3).

b) További leereszkedése: a jó családi neveltetés isteni ajándéka (szülők, iskola, lelkiatya).

2. Vettem a Megváltó bűnbocsánatának számtalan kegyét.

a) Küszködő botlásaim esetén – mindig várt a bocsánatot ígérő Kereszt. Hívogat és beszél: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

b) Könny csordul a bánkódó arcon, és örömkönny pereg alá a föloldozott lélekembar arcán. Éreztem ezt a kegyet: „Gonoszságaink reánk nehezednek, de te megbocsátod vétkeinket” (Zsolt. 64,4). – Sőt ezzel is bátoríthatam magamat: „Áldjad lelkem az Urat, s egész bensőm az ő szent nevét. Áldjad lelkem, az Urat, és ne feledd el semmilyen jótéteményét. Megbocsátja ő minden gonoszságodat, meggyógyítja minden betegségedet” (Zsolt. 102,1-3).

3. Vettem a Szentlélek segítő és megszentelésének állandó kegyét.

De hogyan valósul ez bennem?

a) A **belső** indítások – Isten közeledései. Ezek a Szentlélek kegyelmi hullámai: „A szél ott fúj, ahol akar...” (Jn 3,8). – **Külső** támogatások is észlelhetők (Igehirdetés, igehirdetők szeretete). Ezek is a Szentlélek követői. Ezekon **át** siet segítségünkre a Szentlélek. „Gyöngeségünkben segítségünkre van a Lélek is” (Róm. 8,26).

b) **Megszentelő** átnemesedést ad a természetfeletti, megszentelő kegyelem. Ez a szentségek égi áldása és a Szentlélek kiáradása. Ez pedig annyit jelent: „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Ez az ajándék eredményezi ezt a megemlést: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

Bef: Zengje lelkem ezt a dalt: „Ébredj ember mély álmodból” és ébredj annak az égi Szeretetnek tudatára, hogy a szeretet özönével vesz körül az égi Atya. Ez jelenti: fia vagy – égi Atyádnak!

6. beszéd: Az Isten akaratának követői

(Erkölcsei beszéd: Hogyan használtuk a vett égi ajándékokat?)

Bev: Az Úr szava kemény parancs, de emberi odahajló készséget feltételező indítás. Az ember **maga** dönthet az Úr parancsoló, kegyelemmel indító hívása felett. – Kérdezzétek tehát magatoktól: hogyan követtétek az Úr akaratát?

1. Lanyha közönnyel?

Az első hiba volna: a közöny. Lényege: nem figyelek az Isten szavára és nem feszülök a jóra való indításra.

a) Az Úr intése így szól: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

b) A jóra való intés elhanyagolását pedig így értékeli az apostol: „Meg ne szomorítsátok Isten Szentlelkét, akinek jegyét viselitek a megváltás napjára” (Ef. 4,30).

2. Készséges hódolattal?

De fontos lépés volna a behódolás.

a) Teremtmény – a Teremtő előtt. „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akaratod hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,11).

b) Tegyem én is – az Istenatyám előtt.

3. Feltörő áldozatossággal?

Végül legfontosabb az áldozatos élet. A többi előkészület.

a) Mindent Istenért!

b) Mindent a lélekért.

c) Mindent mások lelkéért. Ezek az Úr követői.

Bef: A szolgálat **minősége** adja a jutalom nagyságát /Lásd a talentumok példabeszédét: (Mt 25,15-16). Életutat irányító tételünk legyen: Isten végtelenül igazságos.

7. beszéd: Az élet „élő gyümölcsfái”

(Erkölcsi beszéd: Hogyan lettünk gyümölcsöző emberfákká?)

Bev: Isten virágos kertje a föld. – De mi ebben az értékek értéke? A gyümölcsöt hozó fák – az élő emberek. – Miért ők az értékek értékei?

1. Belőlük sarjad az erények gyönyörű életvirága.

A tavasz – virágot fakaszt. Lelketeken is első a – virágfakadás.

a) Kis gyermekek az élet rügybimbói (a „szent harmadik” a család életfakadása). Ezeket a virágokat így nevezi meg az Írás: „ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14).

b) Felnöttek erényei – az élet virágai. Ezeket így nevezi meg az Írás: „Mint Isten szent és kedves választottjai, öltsetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet” (Kol. 3,12).

2. És ők maguk az Isten örök asztalának életgyümölcsei.

A termés – az örök életre érett lélek. De mi biztosítja ezt a termést?

a) Sok tavaszi, nyári kegyelmi erő kell ehhez. Gondolj erre a szövegre: „Aki bennem marad és én öbennem, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

b) Sok emberi jóakarát, erőfeszítést kell ehhez. Olyan áldozatos életre van szükség, amely hallgatva a Mester szavát sohasem fogyatkozik meg munkálkodásában. Jól tudva ugyanis: „Senki, aki kezét az ekeszarvára téve hátratekint, nem alkalmas Isten országára” (Lk 9,62).

Bef: A születés az ébredés, a fejlődés a tavasz, az élet földi tájáról való leszakadás – azérés.

8. beszéd: A hűséges célbafutók

(Erkölcsi beszéd: A célérésre törő ember)

Bev: Versenyek diadalmasai ezek, olimpiai nagyságok... Tagadhatatlanul nagy értékek, de kiemeltségüket hamarosan elmossa az idő... – Mi – az Isten tervei szerint – magasztosabb célra törünk. Látva áhítozzuk az örök célokat, és állandó irányítónk az élő Sarkcsillag. – Hogyan is érjük el az örök célnak dicsőségét?

1. Látva látják az örök célokat.

Ez a látás is égi kegy; de mindenki előtt csillanó kegyelem. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

a) Az emberi szem határa véges. De ez csak a látásra és nem az **igényre** vonatkozik. Az emberi értelem közelíti a végnélküliséget. Az emberi vágy vágyva vágyja.

b) Ennek való igazságát pedig a krisztusi tanítás pecsételi. Ezért látjuk a hit szemével az örök célokat. „Bizony, bizony mondom nektek, aki ígémet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre” (Jn 5,24).

2. Soha nem térnek el az örök élet Sarkcsillagától.

a) Az igazi versenyző nem tekintget oldalra. A cél – minden. Ezért lemondóan él. Ezért készül próbákat tesz.

b) Az örök cél itt is állandó álló csillagunk. Érette lemondunk sok mindenről. Érette készül próbákat tartunk.

Ez az igazi célbafutó **így** örök diadalt arathat. – Ezt emeli ki az apostol mondván: „Nem tudjátok, hogy pályán a versenyzők mind futnak ugyan, de a díjat csak egy nyeri el? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek! A küzdők pedig valamennyien megtartóztató életet élnek minden tekintetben. Azok, hogy hervadó babért kapjanak, mi azért, hogy hervadhatatlant” (1Kor. 9,24-25).

Bef: Mindnyájan az örök életért küzdök vagyunk. Imádkozzunk, hogy **mind célba jussunk**.

9. beszéd: A végsőig állhatatos Úr– áldottak

(Erkölcsi beszéd: A végső állhatatosság kegyelmével áldott ember)

Bev: Az ingás nagyon emberi gyengeség. A kitartás a legnagyobb kegyelmek egyike. – Sőt a **vég-ső állhatatosság** – az Úr legnagyobb kegye. – Hogyan kell ezt értelmezni?

1. Az élet jutalma – a végsőig kitartás.

a) A kitartás ugyan külön kegyelem. De a jó Isten annak adja, aki próbálkozott.

b) Milyen volt a mi életünk? Állt– e sok próbát? Ha igen, és diadalmas maradt, akkor várhatja ezt a kegyet. – Erre céloz az Írás: „Ne tartsd vissza magadat az állandó imádságtól, és ne resteld mindhalálig keresni az igazulást, mert Isten jutalma örökre megmarad” (Sir. 18,22). – Sőt ezt emeli ki az apostolok erényei közül a szent szöveg mondván: „Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap.Csel. 2,42).

2. A küzdelemre indító Úrtól adott különleges áldás.

Életünk alapigazsága: küzdelemben ad értelmet az Isten.

a) De az isteni ajándék **csak** várható, mert ki nem érdemelhető.

b) Azért mi a teendő? – Könyörgő kérés és állandó Isten– szolgálat a kötelesség. Ezt dicsőíti az Írás: „Mindezek az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt egy szívvel– lélekkel, állhatatosan imádkoztak... Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap.Csel. 1,14 és 2,42).

Bef: Ezzel a kegyel erőszövedve biztos az örök Bíró ítélete. – Kegyelemben él a törtető ember, és szeretettel vár – a végső állhatatosság kegyelmét is kínáló – isteni Mester.

10. beszéd: „A ti dicsőségetek...”

(Erkölcsi beszéd: Az élet értékeinek felbecsülése)

Bev: Lelkünk köntöse a test, a test ruhája a sok külső dísz és varrott öltöny. – Az egyiket a halál, a másikat az idő vasfoga pusztítja el. Csak az örök, ami isteni.

1. Vegyük tudomásul, hogy a földi dicsőség – eltűnő.

Mesterünk igen sokszor ismétli: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Azért is értékeli így a földieket: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). – Sőt testedre is áll ez a szent igazság: „Minden test olyan, mint a fűszál, s egész dicsősége, mint a mező virága: elhervad a fűszál és lehull a virág” (1Pét. 1,24). – Miért keresed tehát a földieket? Bizonyára azért, mert nem látsz helyesen, nem élsz helyesen és nem igényelsz helyesen. Az átfutók elfutnak. Ne fussunk utánuk.

2. Az égi dicsőség azonban örökkétartó.

Az égi dicsőség meghirdetője a Mester szava. Ezekről is ez az örömdetes hang hangzik: „...de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Ezt a boldogító gondolatot már Izaiás is meghirdeti, amidőn így szól: „örvendeztetek és vigadjatok majd mindörökké azoknak, amiket majd teremtek; mert íme én Jeruzsálemet vidámsággá teremtem, népét pedig örömmé” (Iz. 65,18). – De Mesterünk egész életünk boldog jutalmául jelzi, amidőn így vigasztal: „Örüljétek és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,12). – Az emberi ész is megközelíti ennek a fenséges gondolatnak tartalmát és készségesen hajol a hit alázatával az evangéliumi Mester tanítása felé. A világító erővel észreveszi, hogy ez a meglátás az élet igazi értelmének fénybevonása és az emberi akaratnak, az ősi vágyó tehetségnek netovábbja. Ősi nosztalgia ez – a Végtelen felé, Akitől az örök dicsőség örömeit várjuk. De döntően döntő Szt. ál szava: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef: Leválik rólunk minden, ami földi. De magunkkal visszük, ami Istent érinti. Még bűneinket is. De adja az Úr, hogy vihessük lelkünket és Isten kegyelmével végzett tetteinket!

11. beszéd: Kik oldják meg az élet legnagyobb kérdését?

Bev: De mi ez a kérdés?... Talán így fogalmazható: **mi biztosítja az emberélet teljes boldogságát?** A feleletet megadja az apostol mondván: **éljete az Úr Fiának szeretetében!** – De hogyan valósul ez a gyakorlati életben?

1. **Hogyan éli boldog életét – a kisgyermek?**
2. **Hogyan éli boldog életét – a család szentélye?**
3. **Hogyan éli boldog életét – a nemzetek egyeteme?**

Bef: Azok igazán boldogok, akik elmondhatják: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

12. beszéd: Mi a mennyek országa?

(Dogmatikus beszéd: A mennyek országának értelmezése)

Bev: Amikor a Mester hasonlatait olvasom, Szt. Pál szövege jut eszembe: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” /1Kor. 2,9/. – Mi tehát az az ország, amelyet Istenatyánk jósága készített számunkra? Feleljen: a Mester.

1. **Bennetek – a tudatosodó szellem kinyílása és országlása.**

Uralom és ország.

- a) „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Ez az Írás szava.
- b) A szellem csodálatosan birtokol... Ez az ész szava. – A szellem istenien összefog. Végtelen – véges kapcsolata – a végtelen területen...

2. **Bennem – a minden érték végérvényes, összefogó kiteljesülése.**

Ennek tartalma:

- a) Én vagyok az élet valósága. Belőlem, bennem – örökké... Így lehullanak a föld csillanó értékei. A gravitációs Központ: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).
- b) Én vagyok az élet boldogsága. Ez a szellemnek találkozása. – Analógia: „Életemet adom a juhokért... Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

Bef: Ezt az országot szolgáljuk – akarva, nem akarva. De akarjuk! De hogyan? Uralomszerzésben – az anyagiak felett. Ez a kultúra. Az „én” felett. Ez a morál. A halál felett. Ez az igazi országba térés az örök életben.

13. beszéd: Kik élnek az Úrral?

Bev: Egy, vagy két ország– e a hazánk? Látszólag **kettő**, valóban **egy és igaz**. De melyik ez? „**Vivere in dilectione Christi**”. – Mi történik ekkor?

1. **Ködös marad, de boldog lesz a hajnalhasadás – földi időszaka.**

a) Látunk – „fényt ködben”. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12). A földi értékek elhomályosodnak...

b) Már a földön is boldogít a földiek elködösödése – az igaz értékek fel-felcsillanásával.

2. **Fényben úszik és végnélküli boldogságot hordoz – az élet egyetlen – végnélküli valósága.**

Bef: Egy az élet! Ez pedig: a Krisztus szeretetében bontakozó élet.

* *

Beszédláncok

Most azután valóságos beszédláncokat fonunk (vázlatokba), amelyek teljes rendszerességgel fognak egységbe a mai Szentlecke gyönyörű gondolatait. Ezeknek fejtegetése **elméletek adásánál** alkalmazható. – Lássuk most ezeket.

I. beszédlánc címe: Isten akaratát nyomozók

Tárgya lehetne: **történelmi** kutatás, hogy a későbbi (II.beszédlánc) legyen elméleti irányítás. – Hol

keresem tehát?

1. beszéd: A világ fejlődésében...

Bev: Mit akar a világ teremtésével az égi Atya?

1. Revelálja dicsőségét.

2. Elindítja a bontakozás lendületét.

Bef: Jelentkezik és érvényt talál az isteni Erő. (Lásd: a nagyvilág fejlődéstanát)

2. beszéd: Önmagam kibontakozásában

Bev: De találhatom– e önmagamban az Istent?

1. Felfelé törő az életem.

2. Csak Istenben megnyugvó a létem.

Bef: Ez a törtetés és kielégülés – isteni akarat.

3. beszéd: A múlt történelmében

Bev: A lepergett múlt az Isten terveinek valósulása. – Mit mutat ez?

1. A nagy természetben – tökéletesedést.

2. Az ember történelmében – isteniesedést.

Bef: Isten könyve – a történelem.

4. beszéd: A jelen élet sodródásában

Bev: De megáll– e a törtetés – a jelen korban? A felelet ez: Isten mindig **irányítja** az életet. És a mostani életben észlelhető– e az isteni akarat?

1. Isten terve emelő és istenítő.

2. Az élet sodrása pedig a szellemeket emelő.

Bef: **Ezt** az emelkedést kell látni, szeretni és akarni!

*

II. beszédlánc címe: Az Isten akaratát találók

Ez a beszédlánc az Isten akaratát tárja fel a lelkek előtt...

1. beszéd: Találom – a nagyvilágban

Bev: Miről szól a nagyvilág?

1. Rendről.

2. Szolgálatról.

Bef: De **nekem** is szól és követésre buzdít.

2. beszéd: Találom – az emberi természetben

Bev: És magamban mi az ősi, isteni és Isten tervéből fakadó?

1. A tökéletesebbre törő lendület.

2. Az istenit kereső lelkület.

Bef: Ez a törtetés – isteni akarat!

3. beszéd: Találom – az isteni kinyilatkoztatásban

Bev: De szól– e személyesen az Isten?

1. Hallom szavát a Sion hegyen.

2. Hallom szavát a Vatikán ormán.

Bef: Ezt a hangot is Isten akarja!

4. beszéd: Találom – Egyházam élő tanításában

Bev: De közvetlenül is hozzám ereszkedik-e az Isten akarata?

1. Hallom egyszerű pásztorom ajkáról (ok: ő csak és csak ő a küldött igehirdető).

2. Visszhangban hallok szüleim ajkáról (ok: ők a természet adta isteni követek).

Bef: Itt is igaz: „keresetek és találtok” (Mt 7,7).

*

III. beszédlánc címe: Az Isten akaratát teljesítők

Ez az összefogás rajzolja meg az Isten hűségeseinek lélekarcát.

1. beszéd: A sötétségből kiragadottság örömvonásai

Bev: A sötétség – a bizonytalanság anyja.

1. A léleksötétség eltűnése öröm.

2. Az életösvény találás boldogság.

Bef: Ez az öröm verődik ki az ember arcán.

2. beszéd: A világosságba helyezettség fényözönének csillanásai

Bev: A fény a biztos járás segédeszköze.

1. Látom a célt.

2. Látom a feléje vezető utat.

3. Látom a kikerülendő veszélyeket.

Bef: Az emberzarándok arca is fényben úszik...

3. beszéd: A szeretet földi áramkörébe való kapcsolódás derűs vonásai

Bev: De a személyes ember öröme alanyi is! Az Isten hűségese lévén – a hűségesek szeretetét érzi.

1. Egybefonódik az ember testvéreivel.

2. Egybefonódik az ég Urával.

Bef: Nemde virágba szökkenő így az élet!...

4. beszéd: Az örök szeretethez tartozandóság boldogságának diadalvonásai

Bev: De merre tör az élet teljes lendülete?

1. A végnélküli élet – végtelen Atyjához.

2. Hozzájutás reménye vezet boldogsághoz.

Bef: Már földön is Vele élünk! „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

*

IV. beszédlánc címe: Az Isten fiainak ismertető jegyei

Ez a beszédlánc az Isten fiainak tárgyi jegyeit ismerteti.

1. beszéd: Az állhatatosság – a jóban

Bev: Ingó ember legértékesebb jegye?

1. Biztos és hiten épülő látás.

2. Biztos és hiten épülő élet.

Bef: Boldogok az állhatatosak. „A fenytések közt is maradjatok állhatatosak. Isten úgy bánik veletek, mint fiaival. Melyik az a fiú, akit Atyja meg ne fenytene?” (Zsid. 12,7).

2. beszéd: A béketűrés – a szenvedésben

Bev: Küzdelmes út az élet...

1. Lássuk ebben Isten tervét.

2. Áldozatosan viseljük beleállva ennek nehézségét.

Bef: A szenvedés átalakító erő!

3. beszéd: Az örvendezés – az életúton

Bev: Milyen lélekhangulat uralkodik rajtunk? „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

1. Optimista legyen a lelkünk.

2. Derűt sugározzon életünk.

4. beszéd: Az örök hálaengés – a zarándokúton

Bev: A boldogság a dalban csendül. Milyen dalt zengjen az Isten fiainak kara?

1. Hálát zengjen a sok kegyelemért.

2. Isteni étellel daloljon a lélek boldogságáért.

Bef: Az „Isten dalosa” legyen mindig isteni életet élő ember!

*

V. beszédlánc címe: A hívők a „boldogság szigetén”

Ennek tárgya lehetne: az emberi élet öt **lélekboldogsága** (tárgyilag a III. beszédlánchoz hasonlít, de **más alakot** feltáró!).

1. beszéd: A „sötétség hatalmán kívüli élet” boldogsága

Bev: Mi az emberi lélek „levegője”?

1. A sötétség – sorvaszt.

2. A fény – éltet.

Bef: Életlégtörünk legyen: az Isten fénye.

2. beszéd: A „világosság fiaihoz való sorolás” boldogsága

Bev: Az élet is táborokra, csoportokra szakaszol. – A „sötétség fiai” és a „világosság fiai” között inog az ember.

1. Isten az utóbbiak közé segített.

2. Életem az isteni boldogsággal telített.

Bef: A „szentek egysége” az én boldogságom.

3. beszéd: Az Isten felé táruló élet örömeinek boldogsága

Bev: Merre tárul a lélek vágya? Földiek felé?... Vagy égiek felé?...

1. Istent vágnyi is öröm.

2. Istent bírni pedig léleköröm.

Bef: Boldogság az Isten felé törés lendülete.

4. beszéd: Az örök életre való elhivatottság boldogsága

Bev: De az élet – elhivatás tudatunk milyen?

1. Mi a földön – Isten fiai vagyunk.

2. És a végnélküli élet birtokosai vagyunk.

Bef: Van-e ennél nagyobb boldogság?!

5. beszéd: A Bárány Vérének lelket tisztító boldogsága

Bev: Istenatyánk szeretete áldozatosan fordul felénk.

1. Az Ószövetségben is erről beszél a próféta:

„Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7).

2. Az Újszövetségben ezt az áldozatot mutatja az Úr Báránya:

„Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét! Ő az, akiről mondtam: Utánam jön egy férfi, aki nagyobb nálam...” (Jn 1,29-30).

Bef: Ez az áldozati Vér lelkünk minden szennyének tisztulása.

* *

Utolsó beszéd: Sugároz-e a „Szentlélek ihlette” lélek – mindörökké?

(1959. XI. 22.)

Bev.: **Pontról** szólunk, mert **pontot** teszünk... Kérdés: állandó marad-e a Szentlélek ihlette népnek Isten feltárta jelek **jelentkezése?** – A feleletet adja meg Szt. Erzsébet ünneplése alkalmából a képe előtt virágzó **egy szál** rózsza és a szobra körül pompázó fehér **krizantém füzér**. – Mit mond az **egy szál** rózsza? Feleletünk:

1. Virágba szökkenő erőt.

„Koszorúzzuk magunkat rózsákkal, mielőtt elhervadnánk” (Bölcs. 2,8).

a) Tudomány...

b) Életvalóság... Mint Jerikó rózsái... „Felnöttem... mint a rózsaliget Jerichóban” (Sir. 24,18). – És ez **most** is jelentkezik. Ezek – az életcsodák. Így lesz a száradó kórókból pompázó virágbaszökkenés. Áll Izaiás szava: „...virág nő ki gyökeréből” (Iz. 11,1).

Mit mond a krizantém füzér? Felelet:

2. Örök dicsőséget, amely hálavirágokat, de embervirágokat gyűjt a szent köré...

De ez mind – Isten dicsősége.

a) A föld ereje – elhervadást mutat. Jakab apostol írja a földiekről, méltóságról és nyomorúságról: „hiszen elmúlik, mint a mező virága” (Jak. 1,10). „Olyan az ember élete, mint a fűé, virítása olyan, mint a mező virágáé; ha átmegy rajta a szél, elenyészik, és többé helyét sem ismerik” (Zsolt. 102,15-16).

b) De az igazról ez az ige hangzik: „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa” (Zsolt. 91,13). Ez az igazi „gyűjtés”.

Bef.: Lám! Mindez mit jelent? Az isteni élet fakadását és a szentek dicsőséges egybetartozandóságát. De ez nem **zárt keret**, hanem **teremtő** isteni együttes.

* * *